

tuổi ngọc

trần báo của tuổi vừa lớn

TUẦN LỄ TỜ 9 - 3 - 72
ĐẾN 16 - 3 - 1972

số 41

BỘ
MỚI

giá 60 đ.

tuổi ngọc

TUẦN BÁO CỦA TUỔI VỪA LỚN

CHỦ NHIỆM :
THƯ KÝ :
QUẢN LÝ :

DUYÊN ANH VŨ MỘNG LONG
ĐINH TIẾN LUYỆN, TỬ KẾ TƯƠNG
ĐẶNG XUÂN CÔN

VĂN

ở lại
trên cánh tay, thời gian
một chút mưa bụi
con đường và đôi mắt
buổi sáng
hoài tâm

DUY NGUYỄN
PHẠM THỐNG
NGỌC MINH
ÁI TRUYỀN
TRƯƠNG THỊ NGỌC DUNG
PHƯƠNG

THƠ

nguyên tôn nhan — phạm nghiệp uyển — trần thị thực quý
hoàng nhũ my — hàn tâm — sa linh viên — nguyên thể
lan tiên — bạch phương — trần thị thu nga — phạm
khánh vũ.

TRUYỆN DÀI

tình mộng
lá tương tư
thăng khoa

HOÀNG HẢI THỦY
MƯỜNG MÁN
DUYÊN ANH

MỤC THƯỜNG XUYÊN

nhìn xuống cuộc đời
chạp phò
biết một biết mười
bệnh mới lớn
ngọc thân ái
bóng hồng cho tình đầu
sưu tầm

TÒA SOẠN VÀ BAN NGỌC
KIẾN VÀNG
NGUYỄN THẾ
NGUYỄN TUẤN ANH
NGỌC
THÁI PHƯƠNG LIÊN
HÀ THÈ CHÁU

Tòa soạn, trị sự : 38 Phạm Ngũ Lão Saigon — Đ.T. : 23.595
BIÊN LAI SỐ 597/BTT/NBC NGÀY 24-4-1971

TUẦN BÁO RA NGÀY THỨ NĂM

tuổi ngọc nhận lỗi

Số báo tân niên nhất định đã không làm bạn hài lòng, nếu không muốn nói hoàn toàn thất vọng. Số 41 này còn tệ hơn. Chẳng đâu vào đâu. Đáng lẽ; Tuổi Ngọc đã hủy bỏ, ít nhất, 16 trang nếu Tuổi Ngọc đủ thì giờ sắp chữ ấn loát lại. Nhưng sợ trễ ngày. Thành thử phải chấp nhận cả cái dở nhất trong một hứa hẹn hay hơn, đẹp hơn. Số 41 xúng đáng để bạn ngọc phê bình gay gắt. Nó chứng tỏ sự làm việc tắc trách của tòa soạn. Nó có vẻ đùa dờn độc giả. Và nó muốn chết. Dù cho Tuổi Ngọc bán không được, cũng không có quyền ngủ, hưởng chi Tuổi Ngọc chưa bán được, Tuổi Ngọc đang cần nhiều cố gắng để đứng vững, khỏi bị đóng cửa trong giai đoạn khó khăn này. Hai số 40 và 41 là hai số báo không có linh hồn, là hai hơi thở thoi thóp của khởi đầu hy vọng. Nó khiến Tuổi Ngọc buồn phiền và thấy phải đặt cho mỗi người trong tòa soạn một trách nhiệm Tòa soạn không thể vắng hoe. Tòa soạn một tuần báo không thể ai hững hờ lúc nào thì đến làm việc lúc đó. Và xong rồi thì vắng mặt liên miên. Từ lâu nay Tuổi Ngọc đã làm việc trong cái tình thần đó. Tiếp tục cái tình thần này, Tuổi Ngọc phải chết. Mà chấm dứt cái tình thần này, chắc chắn, sẽ gây đổ vỡ về tình cảm. 60 đồng của bạn đọc đâu phải chuyện đùa dờn. Bạn Ngọc chỉ thông cảm tới một giới hạn nào đó thôi chứ khó lòng thông cảm cho sự bôi bác, tắc trách. Vì vậy, vì để Tuổi Ngọc còn có thể sống eo hẹp là đáng kể, từ số 42, Đinh Tiến Luyện sẽ hoàn toàn chịu trách nhiệm về linh hồn tờ báo. Tuổi Ngọc hy vọng không còn một số báo nào thể thảm hơn hai số 40 và 41.

hội thảo về chấn hưng truyền thống học đường

Chấn hưng. Cái động từ này nghe rất buồn nản. Vì phải dùng tới là đã thấy... « nửa đường đi xuống ». Chấn hưng đạo đức ư? Tại sao phải chấn hưng? Thừa rằng đạo đức đã suy đồi. Và Hội Chấn Hưng Đạo Đức ra đời. Chấn hưng kinh tế là lúc kinh tế... tê kinh, là lúc nồi gạo trộn đầy ngô khoai. Chấn hưng nó gần giống khởi sắc. Một tờ báo đe dọa khởi sắc tức là sắp ngòm. Chấn hưng nó gần giống khôi phục. Cái gì đã mất đi, ta khôi phục lại nó. Truyền thống học đường đã mất đi, ta khôi phục lại nó. Người chia động từ chấn hưng là phó tổng thống Trần Văn Hương. Và Hội Đồng Văn Hóa Giáo Dục bèn làm một cuộc hội thảo. Có vị đỡ lời cho Cách Mạng 1963. Có vị đỡ lời cho kinh tế. Lại có vị đỡ lời cho chiến tranh. Anh dũng nhất là vị đòi công việc giáo dục lại cho nhà giáo. Nếu đốt nát thì sẽ thối mốc: Vậy chứ nhà

giáo xưa nay đi buôn bán chẳng... Nhưng thông minh như vị hội đồng thì hiểu ngay rằng vị này muốn Tổng trưởng Văn hóa Giáo dục phải là nhà giáo. Buồn thay, Tổng trưởng Giáo dục hôm nay lại là được sự! Và buồn thay « nhà giáo sư lái xe » Giáp Văn Thạch cũng là Hội viên Hội Đồng Văn Hóa Giáo Dục. Nhà được sự Trương Văn Chôm lãnh đạo Tổng Hội Giáo Giới, theo các báo, đã quyết tiền thuế và khăn gói sang Tây lập nghiệp vì tình hình đất nước bi đát. Giáo giới trong Tổng Hội mất một vị lãnh tụ. Đó, không giao công việc giáo dục cho nhà giáo nó bị đất thế đó. Song Bộ Giáo Dục đã thiếu gì nhà giáo mần tổng trưởng. Kia nhà giáo Tăng Kim Đông, nọ nhà giáo Trần Ngọc Ninh đều lần lượt vô Giáo Dục cả rồi. Truyền thống học đường vẫn cứ mất. Phải khôi phục nó. Và khôi phục bằng... hội thảo! Cuộc hội thảo đang và còn tiếp diễn hoài hoài. Liệu truyền thống học đường có sự nước miếng mà lêu lổng ngoài phố trở về ngay không? Đón coi hồi sau sẽ rõ. Nếu hồi sau vẫn chưa rõ, hãy đọc Tuổi Ngọc và quý vị nhà giáo, lãnh đạo giáo dục đón coi cuốn *Bà sửa gặm cỏ cháy* của Duyên Anh do Nguyễn-Đình Vương xuất bản sẽ tìm thấy một tuyệt chiêu để kêu gọi truyền thống học đường trở về. (H. Hoa)

truyền thống học đường và võ tầu võ thái lan

Truyền thống học đường quan trọng lắm. Nước này không thể bị tàn diệt vì tham nhũng, vì xâm lăng,

cách mạng kinh tế nhưng sẽ có thể bị tận diệt vì đạo đức băng hoại trăm phần trăm. Nghĩ thế nên phó tổng thống mới kêu gọi khôi phục truyền thống đạo đức, bắt đầu từ ở học đường. Tưởng cũng nên ca ngợi sự buyh Mai Tâm và nhóm người vận động *Ngày Nhớ Ông Thầy*. Học trò biết ơn thầy là đạo đức học đường duy trì. Giản dị quá. Khổ nỗi sự sống còn của dân tộc mình, vận mạng của đất nước mình ít được dân mình lưu ý. Vấn đề khôi phục truyền thống học đường không « ăn khách » bằng võ Tầu, võ Thái Lan. Bạn đọc biết chưa, phim *Võ dịch quyền vương* phối hợp võ Tầu và võ Thái đang chiếu ở 7 rạp. Và ngày đầu ba Tầu đã thu về 6 triệu. Trong khi đó, tạp chí *Giáo Giới* bình như đã tịch, tạp chí *Giáo Dục* bán mỗi tháng chưa đầy một ngàn số, vẫn vẫn... Khi võ Tầu, võ Thái, võ Ý, võ đấm bốn (phim mùa hè chi đó sắp chiếu) còn được nâng đỡ tận tình, khi những báo giáo dục thanh thiếu niên còn sống ngắc ngoải thì khó mà khôi phục truyền thống học đường. Chẳng tin xin mời quý vị đến vỉa hè Lê Văn Duyệt gần rạp chiếu bóng Nam Quang mà coi. Ở đấy, sách báo nhi đồng nhảm nhí cả núi và đang được chiếu cố nhiệt liệt. (Ái Nhi)

chuyện chương trình truyền hình giáo dục

Chúng ta đã nghe nói nhiều về chương trình truyền hình giáo dục và việc Nhật Bản viện trợ máy thu hình để thực hiện chương trình. Mới đây ông Tổng trưởng Giáo dục lại nói về chuyện này. Chuyện yêu cầu Nhật

viện trợ cho ta mười ngàn máy thu hình để tiến tới việc thương mại hóa hai hệ thống truyền thanh và truyền hình quốc gia. Để có thể phục vụ đa số quần chúng qua ba mục tiêu giáo dục, thông tin và giải trí một cách thiết thực hơn. Chúng ta mong đợi ở sự cải tiến hai hệ thống này. Nhất là đài truyền hình. Hiện tại ba mục tiêu trên rõ ràng bị « méo mó nghề nghiệp ». Mục tiêu giáo dục chỉ gọi là có vậy kẻo mà thôi. Chương trình kiến thức bạn trẻ đáng được mở rộng hơn cũng như thêm giờ. Đỡ vui để học cần chỉnh đốn lại. Mục tiêu giải trí chiếm nhiều thời giờ nhất của đài nhưng khổn nổi rất ít khi ra hồn. Thường thì những màn văn nghệ nhạt tuyền, rẻ tiền được xuất hiện đều đều trên màn ảnh nhỏ làm chán ngấy và bất mãn nơi khán thính giả. Ngoài ra có những phim hay được phát đi phát lại nhiều lần... Vì vậy việc cải tổ hệ thống này là việc cần làm. Chuyện truyền hình giáo dục là một chương trình đáng tán dương. Dĩ nhiên có những trở ngại trong khi thực hiện. Như những điều kiện đặt ra của Nhật khi viện trợ máy thu hình có thích hợp và có « đi quá mức » hay không. Và khi có đủ phương tiện rồi, phương thức và chương trình thực hiện như thế nào cho thích hợp với hoàn cảnh dân mình trong bối cảnh hiện nay. Vấn đề này cần được những người có trách nhiệm nghiên cứu cần thận trước khi thực hiện. Thà không có thì thôi, nếu có không nên cầu thả có thể mang lại cái hại. Mà cái hại văn hóa ảnh hưởng lâu đời lắm. Chương trình truyền hình giáo dục nếu có sẽ giúp ích rất nhiều cho những sinh viên học sinh, những công tư chức, những người hiếu học

có thể học thêm trong những giờ rảnh rỗi để bổ túc cái học quá thiếu thốn ở nhà trường hiện nay (do những sự thiếu thốn phòng ốc, giáo chức, dụng cụ thực tập và nhất là tinh thần sa sút trầm trọng của giới trẻ hiện nay. (Phạm Định)

thầy bói quan trọng hơn giáo dục thiếu niên

Vô tuyến truyền hình Việt nam có ba mục tiêu y như ba mục tiêu của vô tuyến truyền hình quân đội Mỹ. Một trong ba mục tiêu đó là giáo dục. Dân ta chưa thể khá vì còn khoái mê tín dị đoan hơn là trọng khoa học. Do đó, khi một «đạo» — chẳng hạn, đạo vuốt, đạo cầu... — xuất hiện dân ta ùn kéo nhau tới chữa bệnh. Vô tuyến truyền hình vừa mới giáo dục dân chúng một bài học, mê tín dị đoan rất «ép phê» Đó là màn đưa ba ông thầy bói ăn ốc nói mò lên màn ảnh nhỏ. Nhật báo loan tin : Vì nghe thầy bói, ngày mồng một ít người dám xuất hành, sợ sát chủ, đề mồng hai tuôn ra, gây cảnh kẹt xe vĩ đại. Giáo dục thế là hiệu quả nhất rồi. Chưa từng thấy vô tuyến truyền hình mời một chủ nhiệm báo nhi đồng lên màn ảnh nhỏ hỏi xem ông ta làm báo ra sao, bán được bao nhiêu, tại sao nó cứ sống ngắc ngoải Có lẽ vô tuyến truyền hình sợ ông chủ nhiệm báo nhi đồng đồ tội cho bà nước. Bởi vì nhà nước không xuất bản sách báo nhi đồng bán rẻ cho học trò nên tư nhân phải xuất bản bán đắt đề... hòa vốn. Và ế. Và sống dở, chết dở. Hóa thành ra ba Tàu thao túng công cuộc Giáo dục nhi đồng Việt Nam bằng *Chủ Thọ*ng giận vợ, bằng *Tề Thiên* bị đánh phải

tránh khỏi nhà và bằng người đẻ ra trứng vất xuống ao, vọt lên chặt ra hóa thành yêu tinh ! Cũng may ba vị thầy bói chưa có vị nào phán : Dân ta sẽ phú cường, cứ đợi đi, đừng làm việc gì nữa, năm nhà nghe mỗi kêu cũng giàu. Chứ không, các sinh hoạt ngừng trệ hết. Than ôi, thầy bói làm giáo dục nữa thì hèn chi phó tổng thống chả nỡ nùng ai oán kêu gọi chấn hưng đạo đức ! (Y Đức)

lập vườn giáo dục cộng đồng ở đô thành

Mới đây đại tá đô trưởng Saigon vừa chấp thuận cho thiết lập một vườn giáo dục cộng đồng tại Quận Bảy Saigon. Công tác thực hiện vườn do Tiểu đoàn Trưởng Sơn trưởng Quân Y với sự trợ giúp hữu hiệu của ông Quận Trưởng quận bảy. Vườn sẽ được thiết lập cạnh trường Tiểu học Lý Thái Tổ, cạnh bờ sông Saigon là nơi thích hợp cho việc giáo dục con trẻ ngoài giờ học. Thiết nghĩ đó là một công tác phục vụ giáo dục tốt đẹp đáng khuyến khích. Giáo dục không thể chỉ ở trường học. Sau những giờ mài miệt ở lớp, trẻ em cần một nơi rộng rãi thoải mái để nô đùa. Trẻ con Việt Nam bị chiến tranh dầy vè thành phố với gia đình. Trẻ con thành phố thiếu hẳn không khí và khung cảnh thiên nhiên rộng rãi. Chỉ có một thiếu số trẻ con nhà giàu, ở biệt thự mới có được một khoảnh vườn. Đa số còn lại trông chờ ở những khu vườn công cộng. Chương trình thiết lập vườn giáo dục cộng đồng cần được phát triển. Không những chỉ tại Saigon mà cũng cần được thiết lập rộng rãi tại các thành phố trên toàn quốc.

Tiền phí không đắt lắm nhưng chắc chắn kết quả sẽ tốt đẹp cho thanh thiếu niên nước nhà. Một thể hệ của dân tộc cần được chăm sóc. Mong thay. (Bích Hà)

một chỗ ngồi cho 50 người

Các phân khoa, chậm nhất như Luật Khoa, cũng đã khai giảng được vài tháng. Cảnh thê thảm chen chúc nhau ghi danh ở Khoa Học, Văn Khoa, Luật Khoa... đã tiếp tục với cảnh tượng sinh viên... vô lấy chữ mà học mà nhai mà nuốt. Sau đây chúng tôi trích ra vài con số trong «*Lá thư không niềm kính gửi đến quý vị có trách nhiệm trong vấn đề giáo dục*» của sinh viên LUẬT KHOA SOS !!

— Trường ốc Nguyên thủy là trường «mẫu giáo». Năm 1933 cải thành Trường Cao Đẳng Luật Khoa để thích ứng nhu cầu cho hơn 200 sinh viên (1948-1949 số sinh viên là 196) sau nhiều lần đổi danh tánh đến nay Đại Học Luật Khoa đã có trên 10,000 sinh viên ghi danh (69-70 có 12.933 sinh viên, 1970-71 có 14.800 sinh viên) nghĩa là số sinh viên đã tăng gấp bảy lần ngàn phần trăm tính từ niên khóa 68-69 đến niên khóa 70-71. Dù vậy trường sở không có gì thay đổi nếu không muốn nói là tồi tệ hơn vì sự tàn phá của thời gian. Giảng đường lớn nhất cũng chỉ chứa tối đa là 200 sinh viên. Với con số 10.628 sinh viên của lớp Cử nhân 1 trong niên khóa 70-71 trong bài toán chia cho 200, ta thấy phải cần tới 53 giảng đường. Như thế có nghĩa là 53 người ngồi

PHÂN ƯU

Đau đớn hay tin :

THÂN MẪU

của Sư huynh MAI TÂM đã mệnh chung tại quê nhà. Chúng tôi thành thật chia buồn cùng Sư huynh và cầu chúc linh hồn Cụ Bà sớm về nước Chùa.

Anh em TUỔI NGỌC
Bác sĩ NGUYỄN TUẤN ANH
Dân biểu NGUYỄN TRỌNG NHO

có một ghế. Cảnh ngoạn mục đó đã diễn ra là học vào lúc 10 giờ sinh viên phải đi từ sáng sớm dành chỗ, và học vào buổi học 5 giờ sinh viên phải đi từ 1 giờ trưa. Từ đó sinh ra một «nghề» mới cho sinh viên, «nghề» đi sớm dành chỗ để «bán» lại cho kẻ đi trễ. Cũng lạ như nghe nói sinh viên học suốt 4 năm mà không biết mặt giáo sư. Không riêng gì trường Luật. những cảnh đó đã diễn ra tại Văn Khoa và Khoa Học, thê thảm không kém. Mở một con đường mà không biết nhìn xa trông rộng, trù tính cho sự mở mang của quốc gia đã là một điều khờ khạo. Biết một con đường chật hẹp, quá chật hẹp mà vẫn cứ cố tình đẩy cả giòng người đi thì là kẻ mù. Những kẻ mù xô ngã vớ mặt cả một thế hệ. (Anh Chi)

TRÊN CÁNH TAY, THỜI GIAN

PHẠM THỐNG

Buổi chiều rơi nhẹ ngoài song cửa. Hạ đưa tay bắt một cánh lá vàng bay loăn xoăn vào cửa sổ. Gió thổi từ phía bờ sông mát rượi. Mấy sợi tóc bay đập vào mặt Hạ nhờn nhờn. Hạ có cảm giác của một người vừa yêu đời vừa chán đời. Đời sống Hạ là tiếp nối những rắc rối và phiền muộn. Nàng ao ước một cuộc sống bình thường phẳng lặng của một người an phận. Và nàng sẽ có thể, quên mình, lo cho con. Nàng có thể quên tất cả, kể cả nàng. Nhưng nàng không thể nào không lo nghĩ đến tương lai của Sương Mai. Đối với Hạ, tương lai chẳng có nghĩa gì cả. Có chăng, đó chỉ là những ý nghĩ mơ hồ về một cuộc sống trầm lặng với đứa con yêu ở một nơi nào đó, xa hẳn những người quen biết cũ.

Đã có một dạo. Rất ngắn. Hạ sống một chuỗi ngày tháng nhẹ nhàng và phẳng lặng với Sương Mai. Ban đầu nàng vô cùng sung sướng đã tìm thấy được nó. Nhưng về sau, khi cuộc sống đó đã bình thản đến độ âm thầm, cái âm thầm không dịu dàng như nàng tưởng, cái âm thầm nặng nề và nhiều khi mệt mỏi, Hạ thấy rằng khác biệt giữa sự ồn ào vội vã lúc trước và cái âm thầm nặng nề đó không xa bao nhiêu. Nàng thấy mình mãi chui vào những ý nghĩ lẩn quẩn như một con chó chạy quanh cái đuôi ghẻ lở. Hạ chợt buồn cười với ý nghĩ so sánh là lạ đó. Nhớ hôm nào Thịnh cũng có

...sự so sánh ngộ ngộ. Chàng bảo mình là một anh chàng lang thang với chiếc xe đạp tụt dốc bị đứt phanh, chạy lọt vào một thung lũng. Ở đó Thịnh gặp cánh đồng thủy tiên bát ngát. Và chàng đã vất chiếc xe đạp xuống sông. Nàng chợt thấy thiếu vắng xót xa. Thịnh sẽ đến bất ngờ một hôm vào đó. Sương Mai như một niềm an ủi sau cùng. *Thịnh ơi, bây giờ là những ngày cuối đông, Mùa Xuân ngập ngừng đâu đó. Đừng vội vã. Xuân sẽ đến êm đềm như hơi thở. Như những bước chân reo khê trên sỏi nhỏ đêm đầu tiên của anh lang thang dưới khu vườn trắng. Đêm bất tuyệt.*

Sương Mai nhàn nhai chơi với mấy đứa bé hàng xóm. Hai đứa con nhà Hạ bên cứ mân mê ve vuốt chiếc áo mới của Sương Mai. Con bé hất tay chúng ra và vội vã chạy vô ôm chầm lấy Hạ. Nàng cúi xuống hôn tóc con. Hai mẹ con quấn quýt bên nhau. Có tiếng kêu rì rả của con chim lạc bầy bay ngang qua khu vườn. Hạ thay đồ cho con. Hai mẹ con dắt nhau lang thang trong khu vườn. Đến khi trăng lên khỏi ngọn soan mới quay về.

«Thùy Hạ,

Chưa bao giờ anh nói với bất cứ ai như đã nói với em đêm qua. Đời sống đã đẩy anh vào những biến động không ngờ. Và anh tham dự gương mặt. Đôi khi cố tạo ra những đám mê. Nhưng vội vã. Ngờ ngạc nhiên. Hình như Hoàng có nói với em những gì đó về anh. Nhưng có một điều không ai biết về anh. Đó là đời sống nội tâm dằn vặt và khủng hoảng của anh những năm gần đây. Anh có đọc đâu đó hai câu thơ, quên tên tác giả. *Lỡ một đời du dương cùng mộng ước. Cờ vớ mình tham dự cuộc phiêu lưu.* Anh cũng đã định thế. Bỗng nhiên gặp em. Rất tình cờ. Và có lẽ đời anh là một tiếp nối những tình cờ. Như hôm nào đó anh đã bắt gặp mái tóc mình điểm trắng tự lúc nào. Em đa tình đa cảm lắm. Điều đó anh đã biết. Có hề gì. Nếu không, làm sao mình quen nhau. Em ngại? Vì Sương Mai sẽ là một trở ngại trong cuộc tình? Em cũng có lý. Nhưng đối với trường hợp này em lầm lẫn. Điều đó không hề gì. Anh cho là thế. Anh cũng đã nghe những điều người ta nói về em. Về những việc đã xảy ra trong dĩ vãng, của em. Anh vừa chỉ gặp em từ hôm nào. Từ buổi tối hai đứa dạo quanh những hàng cây. Anh nhớ rõ hôm đó em đi chân đất và tay em nắm chặt lấy tay anh. Và kể từ đó anh thấy mình bé bỏng tầm thường như bao người khác. (Em nhớ rằng trước đó, hình như anh chưa bao giờ nề phục một người nào. Dù anh biết người đó hơn anh nhiều phương diện. Anh đã kiêu căng, ngạo mạn như như một tên lang từ bất chợt ghé đến một nơi ồn ào. Và hẳn thấy đám nhân loại đó chẳng ra cái gì cả. Anh đã như thế đó). Kết quả của những năm lang bạt: Một thân xác hao gầy. Một tâm hồn mệt mỏi. Một mối nhưng không mất mát. Nếu có chất liệu nó sẽ rạn vỡ. Anh không ân hận gì cả. Ngoài một điều, có lẽ sẽ ám

ảnh suốt đời. Đó là những hình bóng nhạt nhòa từ dĩ vãng xanh mờ, như một viên sỏi nhỏ, rất vô tình, bắn chết con chim non thời thơ ấu. Trong sáng và hiền.

Thùy Hạ ạ, anh muốn nhắc lại những điều đã nói đêm qua. Em nghĩ có nên không? Người ta nói về em như một hiện tượng. Như một nhân vật kỳ lạ. Em xuất hiện như chiêm bao. Không hề gì cả. *Em bắn vào tôi trái tim hồ thủy. Có gì đâu tôi như một dòng sông.* (1) Có dòng sông nào không trôi ra biển? Hử Thùy Hạ!»

Thịnh ngồi hút thuốc liên miên. Hết điếu này đến điếu khác. Tiếng nhạc diu diu. Làn trong khói thuốc. Quyện vào tâm hồn chàng. Không hiểu sao đêm nay chàng thấy buồn buồn. Không muốn tham dự với họ. Dù lúc đi chàng rất hăng say. Chàng nghĩ, không có mình, đêm vẫn như thế. Thịnh thoáng ngạc nhiên khi thấy Hoàng đi với một người đàn ông lạ về phía chàng. Hoàng hỏi trước:

— Thịnh đi với ai thế? Sao ngồi một mình vậy?

Thịnh lắc đầu:

— Đi với mấy đứa bạn, nhưng một mình. Chúng có đôi cả. Ngồi nhìn người ta vui cũng như mình vui vậy.

Hoàng quay sang người đàn ông giới thiệu:

— Thịnh, bạn Hoàng. Bạn cố tri đó.

Xoay qua phía Thịnh nàng nói:

— Tuấn, bạn. Chồng cũ Hạ đó. Thịnh biết Hạ chứ?

— Biết. Hoàng giới thiệu đó mà. Ủa, bộ Hạ có chồng khác sao mà gọi chồng cũ?

Hoàng và Tuấn kéo ghế ngồi đối diện với Thịnh. Tuấn nói:

— Tôi và Hạ đã xa nhau hơn một năm nay. Không biết Hạ có gì thay đổi không nữa. Tôi cũng không được tin tức gì của Hạ cả. Chắc Anh vẫn thường liên lạc với Hạ chứ?

Thịnh biết Tuấn nói móc mình, định trả đũa thì Hoàng cướp lời:

— Hạ vẫn sống cô độc như thế. À, mà với bé Sương Mai chứ. Thịnh chỉ là bạn với Hạ qua với sự giới thiệu của Hoàng thôi. Thịnh tiếp lời:

— Gặp anh Tuấn ở đây thật bất ngờ nhỉ. Nghe nói đã lâu bây giờ mới gặp. Thật hân hạnh.

Thịnh bỗng cảm thấy khó chịu với những câu chuyện không đầu đuôi và ồn ào vô lối của bọn Hưởng, Nguyên. Chàng bỏ ra phía sau vườn ngồi

(1) *Thơ Thái Ngọc San*

Một thùy. Tiếng khua của sỏi dưới gót dày làm chàng nhớ Hạ da diết. Trên trời sao lấp lánh rạng rỡ. Thịnh đưa mắt tìm ngôi sao của Hạ. Nhớ một đêm nào Hạ chỉ một vì sao nhỏ nhói nằm ở một góc trời. Bảo đó là vì sao của nàng. Thịnh đã tìm được ngôi sao của Hạ. Chàng bật diêm châm thuốc. Một đóa hồng vừa nở trên cành gần lối đi ngậm sương khuya lóng lánh. Chàng tưởng đó là đôi mắt đắm lệ đang nhìn về phía chàng. Ngậm ngùi.

Tám năm sau khi sinh Sương Mai, tức ba năm sau khi dời về ở với Thịnh trên cao nguyên Hạ sinh được một bé trai. Nàng và Thịnh đồng ý đặt tên thằng bé là Trương Định. Buổi sáng Thịnh đang giảng về *Khải Hưng và Tư Lực Văn Đoàn* cho lớp mười một C3 thì ông cai trưởng vô lớp nói với chàng. Có con gái chàng đến tìm. Sương Mai đợi chàng ở cổng. Vừa gặp chàng nó la lên.

— Bố ơi, Mạ đau bụng nhiều lắm. Mạ kêu con đi gọi bố về gấp.

Thịnh lật đật vô cho lớp học nghỉ sớm. Hai bố con vội vã chạy băng qua cánh đồng cỏ may ngập tới đầu gối về nhà. Cỏ cao đến ngực Sương Mai. Con bé chạy chậm quá. Chàng cố con bé chạy thật nhanh. Nhà chàng nằm ở sườn đồi có nhiều thông. Nếu đi theo đường xe chạy cũng hơn một cây số. Nhưng băng tắt qua đồng cỏ chỉ độ ba bốn thăm thước thôi. Thịnh đã phập phồng đứng ngoài cánh cửa phòng sinh. Đến hơn nửa tiếng đồng hồ sau, Thịnh nghe có tiếng khóc chào đời của đứa bé. Người nữ y tá mời chàng vào phòng. Con trai. Thịnh thấy đôi mắt Hạ ước đắm nước, nhưng nàng cười thật tươi khi thấy chàng bước vào.

Họ đã sống những ngày thật đẹp. Thật hạnh phúc. Ngôi nhà gỗ dần dà được thay bằng ngôi nhà gạch nho nhỏ khang trang. Hạ trồng rất nhiều hoa cẩm chướng và liêu quanh nhà.

Những buổi chiều đi dạy về, sau khi cơm nước xong, hai vợ chồng và hai đứa con dắt nhau dạo qua những con dốc nhỏ bên sườn đồi, Sương Mai đang học năm chót Tiểu học. Và Trương Định biết kêu Bố Mẹ, Sương Mai, Thùy Hạ, Thịnh... Thùy Hạ dạy Sương Mai hát những bài hát ngày xưa nàng đã hát cho Thịnh nghe. Những đêm ngồi viết nốt cái chuyện dài mà chàng đã viết từ dạo còn ở Sài Gòn, Hạ thường ngồi đan áo cho chồng, Hạ hát nho nhỏ, đủ để hai người nghe, những bài hát kỷ niệm ngày xưa. Thịnh nói với Hạ, chàng sẽ mua cho vợ một chiếc dương cầm sau khi bán tác quyền mấy cuốn sách. Nhưng rồi với số tiền đó không đủ để mua một chiếc hạng trung. Và dần dà tiền với đi. Hạ cũng không có nổi cây đàn! Nhiều lần Hạ nói Thịnh đừng quan tâm đến việc này. Thịnh ừ ừ nhưng trong thâm tâm chàng vẫn thấy bùi ngùi. Nhiều lần phía gia đình Hạ nghĩ muốn giúp đỡ thêm tiền bạc để Thịnh bớt nợ, Thịnh đều tìm cách từ chối khéo. Thịnh biết mình nghèo. Nhưng tốt nhất cũng đừng nên nhờ vả vào ai. Dù là cha mẹ vợ hay cha mẹ chàng. Chàng không thích ý lại vào người khác. Hạ một

mặt muốn nhận sự giúp đỡ của gia đình nàng vì thấy Thịnh cực quá. Ngày đi dạy. Tối về viết lách thêm. Nhưng Hạ, trong thâm tâm, vẫn đồng ý và miễn phục tính tự lập của chồng.

Tháng bảy Hạ ngã bệnh thình lình. Bác sĩ nói với Hạ là nàng chỉ bị cảm gió xoàng thôi. Lúc ra về, vị bác sĩ nói nhỏ mấy câu. Chàng bần rầu tay chân. Không có cách gì cứu chữa. Đem về Saigon hay đi ngoại quốc cũng thế. May lắm là kéo dài thời gian sống được vài tháng. Tùy ông định liệu. Thịnh vội vã thu xếp công việc. Gửi hai đứa con lại cho gia đình người bạn. Và chàng đưa Hạ về Saigon. Nhưng Hạ đã trút hơi thở cuối cùng sau lần giải phẫu thứ hai. Có bố mẹ Hạ ngay ở đó. Bà cụ ngắt đi. Ông cụ gục đầu bên xác con gái. Thịnh choáng váng. Chàng thấy có một bầu trời sụp xuống và vỡ tan thành nhiều mảnh.

Những ngày cuối thu trời cao nguyên xám ngắt. Mây bay về ngợp trời. Và gió lạnh cắt da thịt. Đêm lưa thưa trên sườn đồi cỏ may vàng úa. Có những bông hoa đại tím, vàng trông rất dễ thương. Thịnh mặt áo len vàng, khăn choàng cổ màu tím, hai tay dắt Sương Mai và Tường Định. Cả hai đều mặc áo len giống như bố chúng. Thăng bé Định vượt khỏi tay chàng. Chạy đi hái những cánh hoa tím. Sương Mai cũng bắt chước em, chạy hái những đóa vàng.

Thịnh gọi :

— Sương Mai lớn rồi mà bắt chước em hả? Định ơi, đi với bố. Một tí về sẽ hái. Bố hái cho con nữa. Sương Mai dắt em nhé.

— Bố cũng con hà.

Sương Mai cũng nói :

— Bố cũng con nữa.

— Bố ốm thế này làm sao cũng nôi hai đứa. Thôi, bố không công đưa nào cả. Mai, Định chóng ngoan. Đi với bố xuống thăm mộ mẹ Thùy Hạ nhé.

— Thăm gì ngày nào cũng thăm thế bố?

— Bộ Định không thương nhớ mẹ sao?

— Nó không nhớ mẹ đâu bố. Con nhớ một mình thôi.

— Em nhớ nữa chứ. Mộ mẹ là gì vậy bố?

— Là chỗ chôn mẹ đó.

— Thế mẹ có về không bố?

— Đi với bố rồi mai một mẹ về.

— Bố nói gạt đó Định ơi. Mẹ chết làm sao về.

Thịnh buồn rầu dắt hai đứa trẻ vòng qua ngôi trường. Mộ Hạ chôn ở phía sau đồi cỏ may. Giữa đường từ nhà đến trường Thịnh dạy. Mộ nằm trên một mô đất cao nhìn xuống thung lũng. Phố chợ rải rác dưới đó. Và mỗi ngày đi dạy Thịnh đều đi ngang qua đó. Dừng lại vài phút. Sửa vài cành lá. Nhỏ vài bụi cỏ mọc leo. Lúc đi cũng như lúc về. Thăng bé Định.

nhớ một bà vú già trông nom lúc chàng vắng. Phần chàng đưa rước Sương Mai đi học.

— Bố ơi, chim ở đâu nhiều thế hở bố?

— À, chim ở ngoài rừng bay về.

— Thế tối chim nó ngủ ở đâu bố?

— Chúng ngủ trong tổ, trên cây.

— Nó có ngủ chung hai ba con một tổ như bố với con với chị Mai ngủ giường không bố?

— Chắc có.

— Sao chắc hở bố?

— Vì bố đâu có phải là chim.

Thịnh buồn cười vì những câu hỏi của thằng bé. Sương Mai đã lớn nên biết buồn. Sao lại cứ lớn là biết buồn nhỉ. Hai đứa trẻ chạy quanh ngôi mộ. Thịnh ngồi bó gối trên nền cuội trắng trước mộ, nhìn tấm hình Hạ lồng trong lồng kính. Hạ mỉm cười nhìn chàng. Thịnh ngậm ngùi. Chàng đã không mua nổi một chiếc dương cầm cho Hạ. Thịnh nghĩ, chàng sẽ biên thư về thăm gia đình. Lâu lắm. Đã hơn năm năm nay.

ĐÃ BÁN TỚI NHỮNG CUỐN CHÓT, ĐANG TÁI BẢN :

THỬA LÀM THƠ YÊU EM

THI PHẠM ĐOẠT GIẢI CHÍNH THỨC DUY NHẤT
GIẢI VĂN HỌC NGHỆ THUẬT TOÀN QUỐC

THƠ TRẦN DẠ TỪ

PHẠM DUY, CUNG TIẾN, PHẠM ĐÌNH CHƯƠNG

PHỔ NHẠC

Tổng phát hành : Nhà Sách HIỆN ĐẠI, đường Công Lý Sài Gòn

địu dàng

Có phải thời gian gõ nhẹ ngón trên
cánh cửa nào hồ
Những phiến trời chập chùng trong
trí tưởng

Và mây trời rất dịu dàng
Từ những chổ xa, cơn gió nào thổi
về thành phố
Những đóa hồng ngát hương dưới
mái hiên âm thầm

Trong muôn trùng cỏ biếc chim xưa
vẫn hót vui tươi
Buổi chiều rong chơi trên những
đường phố lạ
Sao hồn mềm như thoáng heo may
BẠCH PHƯƠNG

lớp anh

Đi qua lớp cũng ngại ngùng
Trăm con mắt mở nhìn chung một
người
Sao còn đủ để cười tươi
Đề anh về bỏ tánh lưỡi học đêm

bài cho tường tuyền

Nhìn anh đi giữa sân trường
Nghe trong hồn ngát niềm thương
dạt dào
Môi vừa nở nụ chiêm bao
Kia đôi mắt chột nhìn nhau khẽ cười
TRẦN THỊ THU NGÀ

qua một mùa xuân

mùa xuân vàng trong mắt
tháng giêng và tháng hai
con chim về trăm mấc
nhìn ta buồn nhớ ai
rời cánh mây ngày cũ
về tình tự giữa chiều
đóa hoa hơi yên ngủ
sầu lên hồn phiêu diêu

thấy gì không hờ bé
chút tình xuân đi qua
trời giao mùa rất nhẹ
nên dòng sông bao la
có cọng nắng rực rỡ
về trong một ngày buồn
bé đi ta thoáng nhớ
những ngày xanh phai hương
PHẠM KHÁNH VŨ

hãy hát cho anh nghe đi em

Hãy hát cho anh nghe đi em
Hát trên làn tóc mềm, trên vòng tay
bé nhỏ
Anh vẫn còn thích nghe loài chim
hót vào buổi sáng
Khi vừa thức dậy
Loài chim còn vô tư
Như những hạt thủy tinh đọng trên
ngón lá

Hãy hát cho anh nghe đi em
Anh thêm nghe cơn ru điệu nhỏ của
một loài hoa
Loài hoa không ngọt ngào, không mơ
trời

Hãy hát cho anh nghe đi em
Hát lên tình khúc của một loài rêu
xanh

Loài rêu không tên
Nằm trên phiến đá thiên thu vọng
tinh

Hát trong vòng tay anh
Hát trong vòng tay em
Anh vẫn còn thích nghe em hát...
SA LINH VIÊN

một chút lòng ngây dại

Chiều nay mây về trước ngõ
nhớ em lòng anh ngát hương
nhớ em anh bước ra vườn
nghe đau một vài bông nhỏ

Chiều nay mưa về trước ngõ
nghe anh ngây dại như mơ
nhìn nhau lá xanh mấy thuở
nhìn nhau mắt biếc bao giờ
hai mươi bốn tháng chạp
trời sáu tuổi thấp nển mừng sinh
nhật
bé reo vui như ly tách trên bàn
chạm đến trước đề làm người thứ
nhất
chập ngọn nến hồng sáng chổ dung
thần
chạm đếm đủ những người thân quanh
bé
những bàn tay năm ngón đầy quà
mừng bé thôi lăn nôi sàu tay mẹ
nhớ một phần đời rũ áo thương cha
HOÀNG NHŨ MI

bướm nhung

Sáng nghe trong vườn hương
Có loài bướm cánh nhung
Trở lại thăm con đường
Người sao cũng áo đen ?

gặp người trời mưa

Tóc em thơm bồ kết
Ngang qua trường trời mưa
Trời mưa lâu sẽ hết
Nhưng nhớ người đầu thừa...
NGUYỄN THẾ LAN TIÊN

nụ cười cô láng giềng

Em cười một nụ đào tơ
Dưới hiên ngói cũ nắng vừa mới lên
Sáng nay nắng cũng vừa tầm
Lòng sao trông đợi thấy âm thầm
buồn

màu áo

Áo bé màu xanh lá chuối non
Thả bay trong nắng tháng giêng vàng
Pha với màu trời xanh nước biển
Thành một màu vừa với mến thương
HÀN TÂM

binh yên

giòng sông nào trong em miền man
chảy mãi trên vùng bình yên
xa mù — nước sông
hiền hòa ngọt ngào — Tâm hồn
em là chiếc thuyền nan nhỏ
trôi nhẹ nhàng trên vùng bình an đó
vùng bình an của tuổi vừa lớn
mười bảy với những chiều
tan trường có ai đưa đón
áo trắng cuống quít rộn ràng
chân chim thánh thót một điệu
nhạc dễ thương
TRẦN THỊ THỤC QUY

NGỌC MINH • MỘT CHÚT MƯA BỤI

Hắn gọi tôi bằng chị. «Chị Ngọc ! Chị Ngọc ! quay lại đây cho nói cái này một chút». Tôi quay phắt lại. Mắt trợn to. Chú nhỏ muốn chi đây. À, quen mà gọi tên thân thiết dữ vậy. Tiếng hát cất cao : «Màu nắng hay là màu mắt nâu nâu». Tôi phá lên cười. Cái trò quái quỷ gì mà «dzui dzậy» ? Hắn cười. «Đàn xuống đất tựa cằm lên buồn hiu : «Vây là thua cuộc voi tụi bạn rồi. Chẳng biết làm cách nào cho chị chưởi.»

Sau này thì đã biết rồi, đó là một lỗi lầm quen của hắn. «Chị nghĩ thế nào về việc con trai theo tán con gái ?» — «Đừng bày đặt phỏng vấn tôi. Tôi sẽ nói những lời người ta vẫn nói và chẳng bao giờ nói ra được đâu những ý nghĩ kỳ khôi quái đản của mình. Như vậy, tốt hơn hết vẫn là im lặng chứ gì ?» — «Chị lách hầu hết những câu hỏi khôn khéo ghê. Nhưng chị cứ lần quần laonh quanh trốn tránh hoài vậy chắc tờ báo của tụi này phải đẹp quá. Thế chị có đồng ý với Tú không — hắn xưng tên gọn ơ cũng như đã tỉnh bơ gọi tên tôi bằng cách nhìn bằng tên gắn trên áo, là con trai Phan Thiết rất...» — «Biết rồi, tối qua có mấy anh Trần Hưng Đạo qua đây với vài người không phải học sinh mà có mang võ khí. Họ có vẻ hện ghê lắm khi thấy mấy ông tướng nước mắm nhà này cứ nhờn nhờn theo tán mấy chị Bùi thị Xuân. Nhất là vở hài kịch khi hôm của Bình Thuận đã cho con gái sương mù đi hỏi chồng con trai cá nục. May nhờ thầy Kèn, ông già râu của tụi này, ra tiểu ngạo vài câu nên mới im, không thì lộn xộn lắm.»

Theo Tú đó là một lối trả thù hạ sách. Thượng sách là phải quen lại mấy chị Bình Thuận. Tự nhiên thấy trong tất cả các tỉnh của Quân Khu Hai dự trại hè này, mấy chị xứ Phan có một cái gì hay hay nhất...» Tôi cười thầm nhưng cố làm nghiêm. Kéo mũ bê rê xuống giả vờ chùi kính nâu đen ngấm nghĩa hắn một xí. «Tôi đoán không ra lớp của Tú» — «Hè năm tới Tú phải thi Bac un». Tôi lè lưỡi. Hắn học bằng tôi. «Nhưng chắc Tú nhỏ hơn tôi. Tôi 17 rồi đó» — «Bằng chứ ! Nhưng cơ mà Tú đứng cao hơn chị cái đầu

Một cách tự nhiên hẳn so vai với tôi rồi vui thú reo lên : «Thấy không ?» Mấy thầy trại trưởng cứ đi ngang nhìn cảnh tượng này mà tủm tủm cười hoài làm tôi tôi ngượng quá. Bèn xi gạt hẳn : «Tôi phải về phòng. Bỏ quên bàn ủi cắm rồi trong đó». Hắn cười trêu nói với theo những bước chân phóng qua từng hai bậc cầu thang của tôi : Phải ghi vào phóng sự của tụi này một điều mới khám phá. Là mấy chị Phan Thiết sang ghê đi. Dự trại mà mang theo cả bàn ủi !»

Nụ cười làm khuôn mặt trắng trẻo càng sáng sủa hơn, nhưng tiếng hát thì đồ sụp bóng tối hắt hiu lên mặt hắn. Tiếng hát trong sương khuya nhỏ, nhạt tóc dài phủ êm sau lưng dù rằng đằng sau tôi, hắn đứng xa cả thước. Tôi kêu lên : «Đừng nhìn tóc tôi nữa Tú». Hắn phì cười : «Chị hay thế. Như là có đôi mắt sau đầu.» Chúng tôi tiếp tục đứng nói chuyện trong tư thế đó. Hắn hướng về gáy tôi. Tôi nghiêng mình tựa trên balcon của dãy lớp học lầu phóng tầm nhìn về thành phố mập mờ ánh đèn trong biển mù sương. Cho đến khi có tiếng loa gọi tất cả trại sinh trở về phòng ngủ trước giờ ăn định. Nghe bật tiếng hát ru êm trong bóng tối phía sau. Quay lại chỉ thấy phấp phới phiến giấy trắng với một vài nét phác họa đáng tôi tựa nghiêng lả tóc cạnh một khung cửa tròn như một bức tranh Tàu. Hắn vẽ tròng đen của tôi và đánh vào đó thật ngậm ngùi một dấu hỏi.

«Có lẽ anh ta thích màu nâu lắm hay sao mà thấy chị cứ bận quần Cigarette vót áo gilet màu nâu hoài vậy» — «Anh ta nào ?» — «Thì cái anh chàng nào nằm trong tròng đen không tưởng của chị mà Tú chưa biết nên thay vào đó các câu hỏi ấy mà». Tôi cười buồn : «Không có đâu Tú. Trong đó chỉ là cái dấu than.» — «Chị có đôi mắt lạ lùng lắm chị Ngọc. Một người có đôi mắt như vậy phải hát hay ghê lắm». Bỗng nhớ đến L.M.H của Phú Yên đã ghi vào sổ nhỏ kêu đã «cắm thương hàn» rồi vì cái giọng nói ngọt ngào ru ngủ của dân Bình. Phải chăng nước mắm và gió bẻ thắm đậm thêm chất mặn mà phủ dụ người nghe cho từng âm hưởng của người biển Phan. Trừ tôi ! «Tú nghe tiếng vịt đục kêu chưa. Tôi hát còn khàn hơn thế nữa.» — «Chị khôi hài quá !» Hắn cười. Hàm răng trắng. Đôi môi đỏ. Cánh mũi mong manh. Lông mi cong dài. Tóc dài phủ gáy và trán. Dễ thương như mấy chú chó của tôi ở nhà. Đi đâu hắn cũng lúi theo cây đàn gỗ. Nhưng không ra vẻ một kẻ du ca đâu. Vì hắn còn thiếu rất nhiều những bụi bặm xốc xếch lồi thối như một du tử..

«Tôi có một đứa em gái. Nhỏ hơn một tí xíu thôi. Nhưng đẹp hơn nhiều. Nó chẳng «quê một núi» như tôi đâu». Hắn xịu mặt : «Lẽ ra chị không nên nói như vậy. Chị làm như Tú kêu chị là chị vì cô em của chị đó hở. Tú cũng có một ông anh beau lắm. Nhưng mà Tú có muốn khoe với chị đâu» — «Ờ hay ! không thích thì thôi. Chuyện chi mà Tú hẳn học dữ vậy». Tôi vỗ nạt cọng cổ đứng dậy. Hắn lưỡng cốong : «Chị giận Tú thật sao ?». Tôi thản nhiên đi. Đôi chân dài ngoằng phóng tới trước mặt tay dang ra cản đường «Chị phải cười chừng tỏ hết giận rồi mới được đi.» Tôi mỉm môi, đậm chân

«Dang chỗ không tôi hét lên bây giờ». — «Tiếc quá không có gương ở đây để chị ngắm mình. Soi tạm trong mắt Tú đi. Chị càng sùng mắt càng to ra lóng lánh sáng giạn và dĩ nhiên càng đẹp. Má lại đỏ au, hơn cả dân Đà Lạt nữa...» Tôi phì cười. Khó mà giạn được hẳn. Tiếng Bắc đó lại êm đềm xào xạo vút lờ! «Ngần ngơ nổi nhớ ngập tràn mắt đêm» — «Bài hát nào đầu mà dễ thương và lạ thế?» — «Thơ của ông anh Tú. Mời phổ thành nhạc đêm qua sau khi về phòng. Tụi bạn la chối lỏi vì Tú đàn suốt đêm chẳng đũa nào ngủ được...»

«Chị có chơi cái trò lằm cằm này không. Khắc tên mình và bạn vào gốc thông». Tôi rùng mình. Thung lũng mang tên tình yêu. Gốc cây mang hình tim với mũi tên xuyên qua. Rỉ máu! Thôi chú nhỏ đừng đi xa quá chớ. Đề chị Ngọc còn hơi sức mà về Phan. Lúc haut parleur của thầy G âm ỉ gọi tập hợp đề lên xe về trại, tôi còn thấy Tú đứng giữa sườn thung lũng, ra dấu gọi đến. Giữa đám đông tôi cố gắng nhưng cổ lắc đầu khoát tay tỏ vẻ không đến được. Làm thầy G. phạt tôi chạy quanh 100 tên trại sinh Bình 5 vòng. Người giạn đáng lẽ là tôi, thế mà đến lúc đi rửa chén với con An tôi bắt được mảnh giấy viết bằng mực nâu của hắn cột trên cành Mimosa vàng cạnh bể nước «Giận chị rồi. Khi sáng kêu đến coi một tác phẩm của Tú mà chị không đến. Tú khắc trên thông đôi mắt chị. Trong hai tròng mắt một là dấu than, một là dấu hỏi. Ghét chị quá đi.»

Kêu giận kêu ghét nhưng hắn đã cười toe từ xa khi gặp tôi. «Đây là anh Tuấn của Tú. Còn đây là Lộng Ngọc, bạn của Tú». Ý có ông anh, hắn hạ tôi từ chị xuống bạn. Ông anh có vẻ sành sỏi khôn lỏi hơn Tú nhiều. Dân CTCT mà. Theo chương trình tối nay là văn nghệ giao hữu giữa các tỉnh và dân Võ Bị, Chiến Tranh Chính Trị lẫn Chính Trị Kinh Doanh (mấy chị Bùi thị Xuân bày tụi tôi đọc trịch VB thành Võ Bị hay Vợ Bỏ — CTCT là Cục Tác Cục Tác hay Con Trai Của Tôi — CTKD là Cu Tí Khóc Dai). Anh Tuấn hỏi tôi đủ chuyện đến trả lời không kịp. Nhưng càng nói chuyện tôi lại càng thấy thích cái lối nói chuyện bộc trực hiền hậu còn hơi hướm trẻ con của Tú hơn. Tôi vẫn còn được những người thân xem như còn bé mà. «Quay» con nhỏ vui thú lắm sao, ông anh của Tú. Nói chuyện với người lớn phải suy nghĩ, phải giữ gìn ý tứ một ghê cho con nhỏ lười lĩnh như tôi. Chợt nhận ra này giờ Tú đứng im lìm không nói lời nào. «Tú sao thế? Tê liệt xương hàm a? Mọi hôm nói chuyện nhiều lắm mà». Hắn đáp cộc lốc: «Mọi hôm khác». Chú nhỏ lại lấy rồi. Tôi nói nhỏ vào tai hắn: «Sao Tú giống Mi Na của tôi ghê. Nó hay giận lấy lắm». — «Mi Na là bạn thân của chị phải không?» — «Ừ! Nhưng nó là một con chó». Hắn ôm bụng ngượng nghèo cười: «Chu choa hắn bắt chước tiếng của dân miền Trung) bây giờ chị kêu Tú giống chó. Chị còn chơi thân với những con thú nào nữa không?» Hắn chẳng biết nhà tôi là Ty Mục Súc ở cuối đường xuống biển và cha tôi là thầy thuốc của súc vật. Người hay lấy ơi! bạn thân đầu thế có nhiều mà đến «những» lặn. Và dù cho có lấy, có hờn, có đàn,
(Xem tiếp trang 63)

truyện dài DUYÊN ANH

Như là Vọng năm xưa, Khoa đang đóng vai trò của Vọng. Như là đội bóng của Vũ năm xưa, Tường An đang cổ võ, hối thúc và tin tưởng Khoa sắp đề bẹp Đại Đồng. Khoa cởi áo vắt xuống bãi. Đường trịnh trọng nhạt lên. Khoa chạy vào sân bóng. Những đôi mắt long lanh theo rồi nó. Cuộc giao đấu bắt đầu. Không trọng tài. Tiếng hoan hô gà nhà, đả đảo gà người lẫn át cả tiếng bịch bịch của chân đá đá nhau, đá ban bóng nướng. Khoa vừa tranh đấu vừa ngó xem con Liên đã tới chưa. Đại Đồng suýt làm bàn đôi ba lần. Tường An hò hét Khoa, thúc dục Khoa. Nó chẳng nghe thấy gì. Khoa không thiết đá bóng, không say mê chiến thắng. Nó đón hụt bóng liên miên và toàn sút ra ngoài. Bóng «đồng chí cu» Đường hết lớn:

— Con Liên đã tới.

Khoa nhảy cồm lên. Quả bóng nướng vô tình rớt vừa tầm chân nó. Khoa đá được trái song phi tuyệt cú mèo. Mắt sáng rực, Khoa ngó Liên đương vẫy tay chào nó. Khoa phấn khởi vô cùng. Nó xung phong đá bóng. Xung phong như bộ đội xung phong giết giặc Pháp. Và Tường An cho Đại Đồng nhạt trùng thối. Tiếng hoan hô vang dậy. Đại Đồng tiu nghỉu rút lui. Ngay buổi tối hôm ấy, nhi đồng Tường An đã vác trống đồng sang ngôi chùa làng mình bị ông tiên hạng bét đánh cờ thua mà khuya âm ỹ. Một ông tiên cừ khôi đã lấy lại chùa cũ. Ông tiên đó là Khoa, là Kim Đồng, là tuổi thơ lồng lộng và thần thánh của Việt Nam kháng chiến chống xâm lăng. Ông tiên mê gái. Ông tiên chiến thắng nhờ gái. Nhưng ông tiên chẳng hề biết điều ấy.

Cuộc trường kỳ kháng chiến đã sang giai đoạn tổng phản công và sắp bước tới giai đoạn tổng tấn công. Và khi toàn dân tích cực tổng tấn công Pháp xâm lăng, bấy giờ, kháng chiến thành công là giặc đã thua tan tành. Quân ta kéo về chiếm lại thủ đô :

*Trùng trùng quân đi như sóng
Lốp lốp đoàn quân tiến về
Chúng ta đi nghe vui lúc quân thù đầu hàng
Cả cuộc đời vui về đây
Năm cửa ô đón mừng đoàn quân tiến về...*

Bài hát *Tiến về Hà Nội* vang vang khắp làng Trường An, gây phấn khởi vô vàn. Tiền tuyến, giặc sắp sửa đầu hàng. Hậu phương, đã chiến thắng hết các thứ giặc. Giặc đốt, có thể, còn sót vài tên già lụ khụ. Chừ giặc mê tín dị đoan, giặc nghiện thì bị tiêu diệt hoàn toàn. *Uống rượu là uống máu đồng bào, Mỗi giọt rượu là một giọt máu đồng bào.* Hai khẩu hiệu này nghe ghê quá. Lại cái tranh vẽ mới khiếp. Người đàn ông ngồi uống rượu với cái thủ lợn. Vợ con anh ta ngồi trên đầu anh ta, gầy gò, nheo nhóc. Máu vợ con anh ta chảy vào chai rượu và anh ta uống tí ti. Anh ta uống máu vợ con anh ta. Không ai dám uống rượu nữa. Du kích đi bắt nấu rượu gặt gạo hơn đoàn Tây ngày xưa. Nấu rượu là Việt gian. Tội Việt gian nặng lắm, ai cũng sợ. Những người nghiện rượu bị chỉ trích tàn nhẫn. Ngay cả sách *i tờ* cũng có câu chê bai rượu chè :

*Rượu vào chuyển chóng hơi men
Nói khuyếch nói khoác chỉ nên khinh thường*

Cờ bạc bị bài trừ tận gốc. Tết nhất, hội hè, nhi đồng không thêm quay thò lò hay đánh cờ cua tôm cá. Đám cưới đời sống mới, đám giỗ đời sống mới không cần rượu. Ca hát là đủ. Tặng cô dâu bài *Thi đua tăng gia sản xuất*. Tặng chú rể bài *Lên đường giết giặc*. Những nhãn hiệu thuốc độc Văn Điền, Phông Ten * chẳng ai buồn nhớ tiếc. Thuốc phiện càng hết đường tồn tại. Vì thuốc phiện nguy hiểm hơn thực dân Pháp. Như thế là hậu phương đã hoàn thành các công tác chính phủ đề ra. Hậu phương chuẩn bị tổng phản công. Ta sắp chiến thắng giặc Pháp rồi. Làng thôn tung bừng mở hội đón chờ kháng chiến thành công. Trường An lại rộn rã những trò chơi mới ở ao đình. Đó là những trò bắt Việt gian, đập vỡ đầu phản động và khắc phục gian khổ để chiến thắng giặc Pháp.

Người ta thả ba chú vịt xuống ao đình rộng lớn. Ba chú vịt mang tên Nguyễn Hải Thần, Nguyễn Trường Tam, Nguyễn Văn Sâm. Hàng chục

* Rượu Văn Điền và rượu Phông Ten nổi tiếng và thịnh hành ở miền Bắc thời Pháp thuộc. Còn thứ rượu ngang bị coi là rượu lậu, nghĩa là rượu nấu không có môn bài của nhà nước bảo hộ.

người tham dự trò chơi bắt Việt gian. Họ cỡi trần mặc trần xi chiếc quần đùi nhầy xuống ao, đuổi, bơi, lặn bắt ba con vịt mà thời thế đã được hóa kiếp làm... Việt gian hạng nặng. Vịt bay là đà trên mặt nước. Vịt bơi nhanh. Vịt lặn trốn. Vịt kêu hốt hoảng. Trên bờ, tiếng hoan hô cổ vũ, tiếng đá đảo Việt gian vịt ầm ỹ, khiến vịt càng hoảng sợ. Chừng mười lăm phút chưa bắt được Việt gian là thua cuộc. Mười người khác thay thế, nhầy xuống ao tiếp tục bắt Việt gian. Ai bắt được Việt gian thì đem về cắt tiết, làm lông mà thường thức tiết canh và vịt luộc chấm nước mắm gừng. Trò chơi đập vỡ đầu phản động cũng rất hào hứng. Một hàng niêu đất buộc bằng giây chuối lược và treo toong teng trên một sợi giây thừng dài cao quá đầu người. Mỗi người tham dự phải đề ban tổ chức bịt mắt lại, dẫn quanh co một lát rồi mới buông ra. Người tham dự cầm cái gậy, quờ quạng đi trên sân đình. Đến nơi mà anh ta tin chắc có bè lũ phản động, anh ta vung gậy đập. Đập vỡ cái niêu, anh ta được hoan hô. Đập hụt, anh ta bị cười ồ. Trò chơi khắc phục gian khổ để chiến thắng giặc Pháp gây thích thú nhất. Cây tre bương thật dài. Gốc cắm sâu vào bờ ao. Đó là cây tre nằm sát mặt nước. Ở ngọn tre, vươn dài ngoài ao, người ta cắm một cành tre tươi, mang một tảng phầm. Cây tre bương vàng óng. Không cần bôi mỡ mà vẫn cứ trơn. Nó chòng chành, rún rẩy. Chỉ múa tay, uốn éo thân hình đi quá nửa cây tre bương là rơi tùm xuống ao. Ít người hy vọng giết giải này. Những người lớn không thích hợp với trò bắt Việt gian và khắc phục gian khổ để chiến thắng giặc Pháp. Họ đã làm trò cười cho phụ nữ, nhi đồng.

Khoa, người bạn gái Hà nội tản cư và «đồng chí cu» Đường thân mến của nó đang đứng trên bờ ao, trong hàng ngũ khán giả. Một vùng trời thôn dã náo nhiệt, vang vọng tiếng cười, tiếng hét. Chưa bao giờ, kể từ khai thiên lập địa, làng Trường An vui đến thế. Trẻ già, trai gái cùng vui. Những keo vật, những đêm chèo năm xưa đã vui lắm. Nhưng niềm vui có giới hạn và phụ thuộc vào sự được mùa hay mất mùa. Bây giờ, tiếng trống đồng mở rộng một tương lai chan chứa chứ không diu về dĩ vãng hắt hiu như tiếng trống chèo, trống vật. Ngay cả tiếng trống ngũ liên, canh đê gọi chết chóc, đôi lạnh cũng bị tiếng trống đồng lấn át. Và tiếng trống ngũ lôi của đám đồng tử áo màu sắc sỡ, nón lá quét sơn rước thần, đón thánh thì chịu khuất phục hoàn toàn bởi tiếng trống đồng cách mạng của bảy nhi đồng đầu trần, áo nâu. Mặt đất cần khô muôn thuở và phẳng lì an phận, cảm lạnh chờ đợi một kiếp đời sau khấm khá hơn kiếp đời này, đã nứt nẻ. Và ở những kẽ nứt nẻ, những mầm ước mơ nhú lên. Người nông thôn đã biết mộng mơ cuộc sống khác cuộc sống hiện tại. Kháng chiến là thửa ruộng gieo rắc mạ mộng mơ. Kháng chiến thành công, mạ sẽ thành tương lai vàng ngậm đầy đồng. Người nông thôn tin tưởng thế. Và sự cảm lạnh lên tiếng rộn ràng.

- Đồng chí «cu» Đường !
- Liên vỗ vai Đường, nheo mắt :
- Dám bắt Việt gian không ?
- Đường xăn tay áo :

— Sợ gì «nhây».

Nó cỡi áo. Khoa nắm chặt cánh tay Đường :

— Gượng đã.

Liên hỏi :

— Tại sao lại gượng ?

Khoa đáp :

— Đề cho Việt gian nó mệt phờ râu ông cụ.

Liên khoái chí, cười khúc khích. Đường gạ Khoa :

— Tao với mày thi đua... khắc phục gian khổ nhé !

Khoa lắc đầu :

— Mày thi đua... một mình đi.

Đường nói :

— Giải thưởng mấy chục bạc, tha hồ « chén » bánh cuốn. Xuống chợ Mễ ăn bánh cuốn bà phó Nhự là nhất. Thừa tiền ta uống nước dừa. Có ngu mới chê.

Liên vỗ nhẹ vai Khoa :

— Bánh cuốn bà phó Nhự ngon lắm hở, Khoa ?

Khoa nuốt nước bọt :

— Tuyệt cú mèo ! Liên chưa đi chợ Mễ à ?

— Chưa.

— Khoa sẽ đưa Liên xuống Ô Mễ, vào nhà anh Côn chơi.

— Ăn bánh cuốn bà phó Nhự nữa chứ ?

— Ừa.

— Thế thì giết giải khắc phục gian khổ đi !

— Cần gì, Khoa xin tiền mẹ.

— Tiền giải thưởng ăn bánh cuốn mới ngon.

Chiến sĩ thi đua Khoa nổi máu thi đua. Nó bảo Đường :

— Nào, thi đua.

Hai đứa cỡi áo đưa cho Liên cầm. Những người tham dự trò chơi khắc phục gian khổ để chiến thắng đang làm trò cười cho khán giả. Họ đi trên cây tre bương như đi trên cột mỡ. Ngã là thường. Mỗi lần một người rớt xuống ao, cây tre lại rung rinh. Đường xung phong đi trước. Nó chờ cây tre hết rung rinh mới đặt chân lên. Đường giống con khỉ. Đường giống người làm xiếc đi trên giây. Nó không được cầm cây tre dài lấy thăng bằng thân thể. Đường đã tới giữa đường khắc phục. Đường rón rén thêm chút nữa. Nó mở kỷ lục. Khán giả hoan hô Đường. Đường nắm chắc giải thưởng rồi.

— Đồng chí «cu» Đường !

Liên muốn dặn dò gì nó. Đường giết mình ngoái nhìn lại. Và nó rớt tòm xuống ao. Khán giả cười ồ. Đường bơi vào bờ, ngoi lên, khắc phục gian khổ lần thứ hai. Nó nhìn Liên, cầu nhàu :

— Đừng gọi tớ, nghe chưa !

Đường đã đứng ở gốc tre. Nó uốn éo thân hình. Nhưng lần này, chưa tới giữa đường nó đã ngã. Còn lần cuối cùng, Đường cố gắng khắc phục

gian khổ. Nó thất bại, phải nhường người khác tranh giải. Chưa ai đi xa hơn Đường. Đến lượt Khoa. Đường hát đầu :

— Cái Liên nó có gọi, mặc kệ nó nhé !

Khoa hỏi Liên :

— Lúc nãy Liên muốn dặn gì «cu» Đường ?

Liên cười :

— Muốn bảo «cu» Đường là ra quá nửa cây tre chạy nhanh và chụp lấy giải.

Khoa gật gù :

— Ờ, ờ, hay đấy.

Khoa thận trọng bước. Thấy Khoa tranh giải, mọi người tận tình khích lệ Khoa. Vì Khoa là con yêu của làng Tường An. Khoa hát hay. Khoa đóng kịch giỏi. Khoa chỉ huy nhi đồng gương mẫu. Khoa lễ phép và ngoan ngoãn. Ai cũng yêu mến Khoa, muốn Khoa đoạt giải. Khoa dơ tay chào mọi người. Hoan hô Khoa ! Hoan hô thắng Khoa ! Khoa đã bước lên kỷ lục của «cu» Đường. Khoa phá kỷ lục. Hoan hô Khoa ! Khoa rơi tòm xuống ao. Khán giả tiếc rỏ giùm Khoa. Con Liên ngẩn ngơ giây lát. Khoa đã bơi vào bờ.

— Tích cực thêm đi, Khoa !

— Gắng sức nữa nhé, Khoa !

Khán giả người lớn khích lệ Khoa ồn ào. Khoa ngược nhìn Liên. Chỉ nhìn rõ một mình Liên. Hai cánh tay con bé Hà nội lẩn cựa đang rộng và dơ cao như thể hỡi thục Khoa hãy chiếm bằng được giải thưởng. Ở sân đình, tiếng hoan hô vang dội vì đã có người đập vỡ đầu phản động. Một góc ao, ba tên Việt gian gộc đang bị vây hãm. Khán giả cổ vũ những kẻ bắt Việt gian nào nhiệt hơn Khoa không biết. Không cần biết. Không thêm biết cả những ồn ào khuyến khích mình.

— Mau lên Khoa ơi !

Liên dục Khoa. Và Khoa nghe rõ. Nghe xong thì tỉnh táo ngay, thi quên củ ngã vừa rồi. Khoa đưa tay vuốt cho hết những giọt nước còn dính trên mặt. Khoa chớp mắt. Giấc mơ ngẩn hiện ra liền. Bắt đầu là con đường bậc thang, con đường gập ghềnh như sống trâu, mùa mưa lầy lội nhất—phải vì thế nên nó mang tên đường—lầy đưa xuống chợ Mễ. Chợ Mễ một tháng sáu phiên. Những ngày thường, chợ cũng họp nhưng không đông bằng ngày phiên chính. Chợ phiên mới có bánh cuốn bà phó Nhự, mới có nước dừa khô, mới có củi dừa kẹp bánh ta ăn vừa dòn vừa nậy. Liên muốn xuống chợ Mễ ăn bánh cuốn. Ăn bánh cuốn bằng tiền giải thưởng ngon vô cùng. Khoa sẽ đưa Liên xuống chợ Mễ, sẽ đưa Khoa ra khỏi lũy tre làng Tường An.

— Mau lên chứ, Khoa !

Khoa nhảy lên bờ. Và Khoa lại khắc phục gian khổ. Đề làm vui lòng Liên. Đề chiến thắng Liên. Lúc này, chỉ có Liên. Chỉ vì Liên. Khoa đã đi quá giữa. Quá một chút nữa. Một chút nữa. Cây tre rung rinh nhiều. Khoa nghiêng mình bên phải. Khoa nghiêng mình bên trái. Khoa rung rinh cùng với cây tre bương quái ác. Khoa hỏi hớp. Liên còn hỏi hớp hơn. Khán giả vỗ tay rền vang. «Cu» Đường nhảy cồm, hét ồm tới :
(Còn tiếp)

VIẾT NGẮN

con đường và đôi mắt

CÁI GÌ ĐÃ XUI EM TỚI ĐÂY, TRÊN CON ĐƯỜNG NÀY, hai bên đường trồng me, lá đang dài trên đầu chờ che ấm cúng. Những buổi chiều mưa lất phất rơi, đường vắng lạnh, không khí im mát bủa vây con đường như chỉ có mình em thênh thang nhẹ bước, miệng hát tay bắt những lá me rơi. *Một mình đi lang thang trên đường, buồn hiu hắt và nhớ bóng khung.* Con đường ơi cứ kéo dài mãi ra để đôi chân nhỏ của em được đi đi mãi trong lòng đường, hít thở hương thơm như hơi thở của đường lan trong gió và đón cánh lá rơi như những hạt lệ từ hàng me nhỏ xuống. *Ta nghe từng giọt lệ, rót xuống thành hồ nước long lanh,* nhưng những hạt lệ lá me của em không thành hồ nước mà trải trên đường để bước chân em qua xào xạc trên đó.

Ôi con đường, con đường với những giấc mơ không tưởng của em. Con đường đã bao lần nghe em hát, nghe em kể những câu chuyện khiến em vui hay làm em khóc suốt ngày qua. Đường có biết là không chỉ có đường nghe với em không thôi mà còn cả hắt nữa, hắt với đôi mắt «ấp lánh không thôi đến ngày cuối» mang một vẻ u ẩn xa khơi trong đó, một cái gì không có trên đời, ngút ngàn ngoài tầm tay nhỏ của em.

Em gặp đôi mắt trong một buổi chiều trên đường, sau một tuần ốm nằm nhà nghe nhớ con đường khôn kể, em lên mẹ đến đây, tả sao được nỗi vui của em, nỗi vui như những ngọn sóng nối tiếp không ngừng, thoát ra trên chân sáo nhỏ bước, trên tay em gõ nhẹ gõ me, trên tóc em dính lá me vàng, trong mắt long lanh trên môi hồng em hát. khắp con đường dơ tay chào đón, em cười với chúng, kể chuyện cho chúng nghe, những hàng cây, hạt lệ me, giun dế rời đá hiện diện trên đường những thần dân yêu thương của em. Trong nỗi hân hoan ấy, em chợt nghe có tiếng dưng cầm vọng ra từ ngôi nhà trắng gần đó, ngôi nhà mang một vẻ thanh vắng tinh khiết cũng như con đường lâu nay vốn đóng cửa, có lẽ có người mới dọn đến, em thầm thì với con đường: ai thế? Chỉ có tiếng đàn vọng lên trả lời âm thanh hòa khắp con đường lên vào từng hàng lá me rơi vào lòng em như những giọt nước mắt thánh thót làm em xúc động không cùng, run giọng em hát theo tiếng đàn. «Đột nhiên hạt sao rung như cánh lá, thấy tình cầu ngã tưởng là người cũ là người của mong chờ...» lúc em ngừng đầu lên tiếng đàn đã dứt tự bao giờ và một đôi mắt đang nhìn em đôi mắt đẹp và buồn ghé làm nhưng ánh mắt thoáng vui long lanh rất nhỏ cùng nụ cười buồn trên môi khi hắt gạt đầu chào em. Em sợ sợ ngượng không thể tả, hắt đàn đó ư và vô tình em hát theo sao? Ôi tiếng đàn của hắt buồn vô cùng cũng như cả một trời buồn phiền trong đó làm em chỉ chực khóc

khí nhìn. Em vụt đứng lên bước chân cuống quít rời nhanh, ơi đường ơi sao đường không nói với ta là có hắt thế là từ nay bước chân hồng của ta sẽ không nhẹ bước nữa mà sẽ luống cuống ghé lấm khi qua đây, và trong tận cùng nhớ nhung không những chỉ có con đường với hàng me mà còn có đôi mắt cùng tiếng đàn phiền muộn in dấu.

ÁI TUYỀN

CA DAO NGÂM CUỐNG HOA HỒNG VÀO MIỆNG, CÔ bé hít hít cái mùi thơm ngát của chiếc bông hồng màu đỏ. Mắt mơ màng nhìn ra cửa sổ. Có tiếng chim vành khuyên hót đầu đây. Buổi sáng cao nguyên trời rét chỉ lạ, chị Nguyệt Thùy đã đi dạy, bố thì ra ngoài sở, chỉ còn U Hạnh ở nhà. Thế này thì mình có quyền ngồi mơ mộng một tí ti, Ca Dao tự nhủ. Cô bé chạy đến bên di ảnh mẹ cầm những khóm mimosa vàng nhạt chen lẫn mấy cụm pensée tím vào chiếc bình pha lê. Ngày xưa mẹ cô bé rất yêu hoa hồng, người bảo đó là hoa trọng trưng cho yêu thương. Hồi mẹ bị ốm thương hàn nặng, điều ao ước là được trông thấy sáu bông hồng đỏ. Bố Dao chiều mẹ ngay, vì bố yêu mẹ lắm cơ! Bố muốn mẹ sống để săn sóc các con, và để hôn hoài hoài trên miềm tóc rối của mẹ thế mà mẹ mất, bốn năm rồi đó. Con lốc kỷ niệm theo trận gió kỷ ức trở về trong Dao thật tinh cờ. Cô bé thì không yêu hồng dại nhiều bằng mẹ. Dao chỉ mến mimosa thôi. Vì «hắt» giống những viên dầu cá cô bé hay uống vào mỗi bữa cơm chiều.

Dao mở rộng cửa sổ nhìn xuống con đường đất chạy ngoằn ngoèo quanh sườn đồi. Trông xa hơn nữa cô bé thấy ngôi trường ngôi đỏ mờ mờ nhạt nhạt trong ngàn thông reo. Ngôi trường mang tên vị nữ tướng tài ba Bùi Thị Xuân mà muôn đời Dao chỉ muốn âu yếm ôm chầm trong vòng tay. Cô bé bao giờ cũng thích làm những chuyện trái với thực tế như vậy. Nên cô bé hơi lảng mạn. Bạn bè Dao vườn thường phê bình thế, nhỏ Kim Long đó. Hắt hay kí đầu Dao ghé đi, vào lớp thì bắt nạt cô bé. Dù nhiều lần Dao dọa, ta mách cô giám thị cho xem, kí đầu người ta nhờ người ta ngu sao. Kim Long chỉ đưa rằng khềnh ra cười trừ. Ghét quá chùng chùng Dao định đổi chỗ thêm chơi với hắt nữa. Nhưng nhớ lời mẹ kể về chủ thuyết «ái tha» nên mới thôi đấy.

VIẾT NGẮN

buổi sáng

Buổi sáng mây không đẹp, mây nặng nề dày đặc cả một màu xám. Hồi chú Huy chưa vào lính. Chủ nhật đi câu, trong khi đợi cá cắn mồi, hai chú cháu hay ngồi ngắm mây mong đợi cầu vồng mọc để làm thi sĩ (!) Chú Huy sáng tác rất nhanh. Chú chép cả một lô bài trong nhật ký. Chờ thi ông í làm «tài xế» máy bay rồi, đời phi công lành đênh ngày nào cũng được sống trong vùng mây ngàn gió núi, chắc chú thích lắm nhỉ, Dao đoán thế, vì mỗi bận thư về cho cô đó, dưới chữ ký thay vì đề Lê Nguyễn Thái Huy, chú viết Thương Mây, ông í còn lãng mạn hơn Dao gấp trăm nghìn lần.

Một «nhóc» chim chả biết tên chi, có lẽ là Sơn Ca bay đậu trên chiếc lồng vàng nhốt con vành khuyên hát líu lo. Dao mỉm cười chớp chớp đôi mắt «mí mí», mí mí. Cô bé bắt chước tiếng để gọi con mèo nhỏ mỗi khi bản vôi vĩnh. Nhưng Dao thất vọng, chú chim chả đến đâu vào tay cô bé, mà sợ hãi vụt bay xa. Ca Dao đứng ngẩn ngơ nghe âm thanh xào xạc của lá vì vút dưới lòng thông.

TRƯƠNG THỊ NGỌC DUNG

CON ĐƯỜNG ẤY NGÀY NÀO EM CŨNG ĐI QUA VÀ KHUNG CỬA ẤY KHÔNG MỘT BUỔI NÀO EM BỎ QUÊN. Tất cả đều quen thuộc với em duy chỉ có chị Vàng, chỉ có chị là xa lạ và nhìn em bằng đôi mắt hững hờ. Mỗi buổi sáng qua đây em vẫn nhìn lên khung cửa ấy để thấy chị đứng đó ngoan hiền như một con nai. Những lúc chị ngồi trong chiếc xe hơi trắng, chị là nàng công chúa của em. Những lần đến với em trong giấc mơ, chị là nàng tiên hiền và đẹp trong những câu chuyện cổ tích thần thoại. Hình ảnh chị đã chiếm phần lớn trong tâm hồn em. Những cảm nghĩ dành cho chị đã lấp đầy trên những trang giấy trắng của quyển nhật ký. Tình thương của em gửi đến chị một cách kín đáo qua ánh mắt. Tình cảm em dành cho chị thật nhiều nhưng ngược lại em chỉ đơn nhận được ánh mắt mùa đông của chị. Mùa đông trong ánh mắt chị đã làm cho hồn em băng giá và trong những buổi tối nhớ đến chị đã có một vài cơn mưa nhỏ trông tâm hồn em. Em vẫn biết đối với chị em chỉ là một loài hoa dại tầm thường giữa muôn ngàn loài hoa đẹp khác, nên em đã cố quên chị, quên những ước mơ cao xa của mình để tìm một giây phút yên bình cho tâm hồn. Nhưng chẳng bao giờ được, phải chăng «khi cố quên là khi lòng nhớ thêm»?

Khung cửa này đã gọi lại hình ảnh chị. Một hình ảnh mà em tưởng sẽ quên được nơi đây. Nhưng em đã vô tình tìm về con đường cũ, để bây giờ chợt nhớ chị thật nhiều, để lát nữa đây em biết sẽ có một cơn mưa nhỏ rơi nhanh khi bước chân em dừng lại ở cuối đường. Con đường quá khứ mà em thoáng tìm về. PHƯƠNG

NGUYỄN TÓN NHAN

TRÊN ĐỒI HOA ĐẠI ĐỎA

Anh tới vội kịp mùa trăng vừa
mởn
Bãi cỏ non rất im lặng, anh nằm
Thở dồn dập sợ trăng màu cổ điển

Có cái gì lay động nhẹ đêm nay
Một chút thôi, anh thở dập như
say
Một chút gì riêng em, anh dấu kín
Ôi ngàn năm trái đất thiết tình cờ
Dưới bóng nguyệt em đùa xô lơ lửng
Anh lên đồi hoa đại đóa như thơ
Và nhật lấy của riêng em bí mật.

Gầm trời đất tự muôn năm cây lá
Có cái gì bí ẩn phải không em
Có cái gì ngỡ ngợ ở trong đêm
Khi em đến xóa xiêm y thiếu nữ.
Nhưng buổi ấy trở về anh buồn
nhất
Đời lạnh bạc từ khi sương xuống
cửa
Những con đường trẻ dại quá xa
xăm
Tiếng em ca vọng dội ở bên đồi
Đón mây rừng chậm chậm rớt trên
vai
Đồi hoa kia, và dấu chỗ anh nằm
Có một chút gì vô cùng quyến rũ
mai
Trăng vừa mởn kịp mùa, anh vội
tới
Anh trở lại thăm đồi hoa đại đóa
Mơn lá cành lay động hạt sương
Tiếng ai ca âm vọng buổi xa xôi
Như còn đọng ở mùa trăng vừa
mởn

Có cái gì vẫn muôn năm bí ẩn
Anh đi theo lối cũ trở lên ngàn
Một mình về khi mấy trắng mang
mang
Và chân núi mục vì sao cô độc
Có cái gì vẫn muôn năm bí mật
Của riêng em vĩnh viễn ở trên đồi.

VIẾT NGẮN

hoài
trân

Nguyên tác : VACANCES ROMAINES của IAN HUNTER
và WILLIAM WYLER • Bản viết văn : HOÀNG HẢI THỦY

Chàng thanh niên tình cờ gặp người thiếu nữ giữa công viên này đang ở trong một trạng thái tinh thần không lấy gì làm hào hứng cho lắm: chàng là phóng viên nhà báo và chàng vừa từ tòa soạn ra về. Chàng vừa dự một canh bạc với các bạn đồng nghiệp phóng viên trong tòa soạn và canh bạc vừa làm chàng thua cháy túi. Chàng thua hết tiền lớn và chỉ cần một ít tiền lẻ. Nguyên nhân thua hết tiền làm cho chàng phải đi bộ từ tòa soạn về văn phòng trọ nhỏ xíu của chàng và cuộc đi bộ qua công viên này đã dàn xếp cho chàng gặp người thiếu nữ lạ này.

— « Minh lo cho thân mình còn chưa xong, hơi sức đâu mà lo cho cô này? » Chàng phóng viên nghĩ thầm như vậy, viễn ảnh đen tối của một chuỗi ngày dài, sáng không có cà phê, trưa không có bữa ăn no bắt đầu từ sáng mai làm cho chàng chán nản với tất cả mọi việc, nhất là với những việc mà người ta gọi là nghĩa cử.

Chàng vừa dợm bước đi thì người thiếu nữ lại chuyển mình. Cùng lúc ấy ánh trăng ra khỏi đám mây soi rõ khuôn mặt trái xoan của nàng và chàng phóng viên giật mình ngạc nhiên: cô gái này là ai? Sao chàng thấy nàng có vẻ quen quen, như chàng đã gặp nàng ở đâu đó vài lần rồi?

Nữ diễn viên điện ảnh chăng? Không, chàng nhớ mặt hầu hết những cô đào hát bóng nổi tiếng đương thời, thiếu nữ này tuy có vẻ quen nhưng nhất định không phải là đào hát bóng.

Chàng lại cúi xuống lay nhẹ vai nàng:

— Cô ơi. Về nhà ngủ đi. Nằm đây không được đâu.

Thiếu nữ nửa thức nửa ngủ hỏi lại chàng, vẫn bằng cái giọng kiêu cách như trên sân khấu:

— Ngài nói sao? Sao tôi lại không thể ngủ ở đây được?

— Cảnh sát họ sẽ bắt cô về tội ngủ ngoài công lộ chứ còn sao nữa?

Người thiếu nữ gượng ngồi dậy:

— Thưa ngài... cảnh sát ư?

— Phải. Cảnh sát sẽ bắt cô. Luật thành phố cấm ngủ ngoài đường, ai cũng phải về nhà ngủ hết. Nhà cô ở đâu?

— Nhà tôi ư? Thưa ngài, nhà tôi xa lắm.

— Xa là tận đâu?

— Ở bên kia bờ biển.

Nàng vẫn không mở mắt nhưng làn môi nàng mấp máy:

— Sáng mai tôi phải đi thăm nhiều nơi. Tôi cần ngủ cho lại sức, bác sĩ bảo thế... Đi thăm xưởng xe hơi, người ta tặng tôi một chiếc xe hơi kiểu thể thao. Tôi thích lắm nhưng tôi không được nhận. Xin cảm ơn quý vị. Đến thăm Trung Tâm Thực Phẩm gì đó, người ta tặng tôi một cây cam giống. Tôi không thích cam, nhưng vẫn phải nhận. Xin cảm ơn quý vị.

Chàng phóng viên càng thêm thắc mắc và khó hiểu. Cô ả nói gì làm nhằm vậy kia? Cô ả say rượu chăng? Không, nếu say đến cái độ nói làm nhằm như thế tất cả người nàng phải có mùi rượu bốc ra. Hay là cô ả điên? Vô lý. Người điên làm gì đẹp đến như vậy? Người điên phải đầu bù tóc rối chứ? Chàng ngồi xuống ghế và vòng tay ra ôm lấy vai nàng cho nàng khỏi ngã. Chàng ghé sát mặt vào mặt nàng ngửi xem hơi thở của nàng có mùi rượu hay không. Không. Chỉ thấy có mùi thơm, tuyệt nhiên không thấy mùi rượu.

Họ ngồi đó một lúc khá lâu, như một cặp tình nhân trên ghế đá công viên. Nàng công chúa vẫn ngủ yên lành nhưng chàng phóng viên thì không an tâm chút nào. Đêm đã khuya lắm rồi, công viên đã vắng tanh, chàng không thể cứ ngồi mãi với nàng ở đây mặc dù trăng càng về khuya càng đẹp. Chàng cảm thấy sương đêm xuống lạnh đôi vai áo và lo âu cho nàng: nàng bận bộ y phục tuy có sang nhưng quá mỏng, sương đêm có thể làm nàng cảm mạo.

Một chiếc tắc xi không khách chạy rà rà quanh công viên. Ông tài xế trông thấy cặp nhân tình duy nhất còn ngồi lại trong công viên và linh tính cho ông biết thế nào chàng thanh niên cũng gọi xe. Quả nhiên, chàng thanh niên dơ tay lên ra hiệu và ông tài xế ghé xe vào vỉa hè.

Chàng đỡ nàng đứng dậy.

Người nàng ẻo lả và mềm như cái lá.

— Có tắc xi kia, cô vào xe đi về nhà nhé.

Chàng dìu nàng đi về phía chiếc xe đậu chờ và nàng đi ngoan theo từng bước chân chàng.

Nàng áp má vào ngực chàng và tay hai chân bước đi, nàng vẫn ngủ:

— Cô vào xe về nhà nhé, chàng nhắc lại.

Ông tài xế sốt sắng mở sẵn cánh cửa:

— Đưa cô về đâu đó thầy ?

Ông tài tưởng chàng nói đùa khi chàng đáp :

— Tôi cũng không biết cô ấy về đâu nữa, để tôi hỏi coi.

Ông tài mỉm cười thông cảm : « Họ giận nhau, ông nghĩ thăm họ giận yêu nhau. Tuổi trẻ thích thật, không có chuyện gì cả họ bày đặt ra để được giận hờn nhau».

— Này cô. Tỉnh lại chứ. Ngủ gì mà ngủ dữ vậy ?

— Rất hân hạnh được tiếp quý ngài.

— Tôi cũng hân hạnh lắm... Cô ở đâu làm ơn cho tôi biết để tôi biết để tôi bảo ông tài đưa cô về.

Yên trí là cặp nhân tình đống kịch với nhau, ông tài thấy cần phải tham dự một vai trong màn kịch này, ông cười :

— Tôi biết cô ấy muốn về đâu rồi thầy.

Chàng phóng viên vội hỏi :

— Cô ấy về đâu ?

— Cô ấy về cùng một chỗ với thầy chứ còn về đâu nữa ?

Ông tài nói xong cất tiếng cười hi hi khoái trá vì câu khôi hài duyên dáng của mình.

Chàng phóng viên biết rằng mình có giải thích nhiều lời cũng vô ích, ông tài xế tắc xi quá quen chỗ những cặp nhân tình đi chơi đêm này sẽ không bao giờ tin rằng chàng không hề quen biết gì với cô gái, chàng chỉ mới thấy nàng nằm ngủ trong công viên. Chàng quay lại hỏi nàng :

— Ê, cô có tiền đi tắc xi về không đó ?

Người thiếu nữ kiêu kỳ :

— Tôi không bao giờ mang theo tiền, đã có người lo thanh toán tất cả mọi khoản cho tôi.

Ông tài biểu đồng tình :

— Phải lắm. Cô nói vậy là phải lắm. Phụ nữ không bao giờ phải lo đến chuyện tiền. Đàn ông để làm gì mà bắt phụ nữ phải lo tiền xe. Thời tôi còn trẻ như thầy cô, chưa có cái lệ trai gái đưa nhau đi chơi chung tiền uống nước đã man như bây giờ.

Chàng phóng viên cảm thấy bực bội :

— Được rồi, tôi chịu đưa cô về đến nhà cô vậy. Cô ở đâu nói đi ?

— Tôi không có nhà ở đây. Tôi là khách.

— Khách của ai ?

— Khách của tổng thống.

Chàng đã đưa nàng ngồi vào xe. Trong lòng chiếc tắc xi ấm áp, nàng lập tức lại ngã đầu vào ngực chàng và lập tức lại ngủ.

Ông tài với tay đóng cửa xe :

— Thầy cô về đâu ?

Chàng muốn hỏi nàng lần nữa nhưng nhìn xuống khuôn mặt nàng áp trên ngực mình thấy nàng lại ngủ ngon lành, chàng đành thôi. Song chàng cũng không thể cứ ngồi mãi trong chiếc taxi này với nàng, sau cùng chàng phóng viên đành nói với ông tài xế địa chỉ của chàng.

Mười lăm phút sau, chiếc taxi dừng lại trước cửa một tòa nhà có vẻ là cho mượn từng phòng. Xe dừng nhưng không thấy khách mở cửa xuống, ông tài quay lại nhìn :

— Tôi nơi rồi thầy cô...

Chàng phóng viên nhồm lên nhìn đồng hồ ghi tiền xe :

— Tôi trả ông gấp đôi số tiền này với điều kiện là ông đưa đùm tôi cô này về nhà cô ấy.

Ông tài lắc đầu quầy quậy :

— Không được đâu thầy ơi ! Thầy có trả tôi bao nhiêu tôi cũng không dám lãnh.

— Tại sao ông lại không dám lãnh ?

— Tôi biết cô ta ở đâu mà đưa cô về ? Thầy biết nhà cô thì thầy đưa cô về... Tôi chịu thôi, những vụ như vậy rắc rối lắm.

— Tôi đã nói là tôi không quen biết gì hết với cô ấy cả mà. Bộ ông không tin tôi sao ?

— Tin chứ ! Nhưng thầy không biết tôi lại càng hồng biết hơn. Điều này chỉ còn một cách là tôi đưa thầy với cô ấy tới ty cảnh sát. Thầy giao cô ấy cho cảnh sát họ lo là xong.

— Không được. Ai lại làm vậy.

Chàng phóng viên, vì những lý do nghề nghiệp, từng dự biết tình cảnh những người bị bắt buộc phải tạm ngủ một đêm trong những nhà tạm giam của cảnh sát ra sao. Người thiếu nữ này tuy có hành tung kỳ dị nhưng trông nàng không phải là loại gái quen lang thang ngoài đường. Từ nàng có một cái vẻ gì cao sang làm chàng cảm thấy vừa mến vừa kính. Tính tò mò cố hữu của những người làm báo trong chàng nổi dậy nữa. Chàng cần biết cô gái này là ai vì sao đêm nay nàng lại nằm ngủ ngoài công viên ? Căn phòng độc thân của chàng tuy hẹp nhưng cũng dự chỗ cho nàng ngủ tạm đêm nay, chàng nằm ngủ dài trên cái ghế dài kê bên cửa sổ cũng được. Chàng phóng viên quyết định đến sáng mai sẽ hỏi người thiếu nữ này cho ra lẽ. Chàng xuống xe và với sự trợ lực của ông tài xế, chàng phải vất vả nhiều mới đưa được nàng ra khỏi xe.

Ông tài xế thoát nợ vội vã mở máy rờ xe chạy luôn. Kinh nghiệm chạy taxi từ bao nhiêu năm nay cho ông biết trường hợp chở phải những cô khách lang thang ngoài đường ban đêm có những hậu quả thật bất ngờ và phiền phức đáng sợ. Xe chạy tới đầu phố vắng, ông tài còn quay đầu lại nhìn : Chàng phóng viên diu nàng công chúa đi vào tòa nhà đầy bóng tối.

chương bốn

Căn phòng độc thân của phóng viên Hoàng Giang, chàng hiệp sĩ bất đắc dĩ che chở cho nàng công chúa ngủ trong công viên, tuy chật hẹp nhưng cũng không đến nỗi nào chật hẹp quá lắm. Đứng ra một cặp vợ chồng son có thể sống rất gọn và vừa vặn trong căn phòng này.

Căn phòng của Hoàng Giang nằm trong một tòa nhà chia ra làm nhiều phòng cho mướn. Những người ở đây toàn là tư chức, hành nghề tự do và khu này thuộc hạng trung của thành phố, không sang quá mà cũng không bình dân quá, nên quang cảnh bên trong tòa nhà tương đối sạch sẽ và yên tĩnh. Những người ở đây đa số có học, thích riêng biệt và trọng sự riêng biệt của người khác nên không ai tò mò soi mói vào đời tư của ai.

Hoàng Giang diu nàng công chúa lên những bậc thang lầu bằng gỗ cọt kẹt dưới bước chân. Anne vẫn ở trong trạng thái mơ màng, lâng lâng gây ra bởi chất thuốc an thần được chích cho nàng trước đó mấy tiếng đồng hồ. Nàng như người đang sống ở trong mơ và khi đang mơ, người ta chấp nhận những cảnh ngộ kỳ dị mà không thấy ngạc nhiên hay thắc mắc gì hết. Tuy vậy khi bước theo Hoàng Giang vào căn phòng nhỏ vừa là phòng khách, phòng ăn, phòng làm việc và phòng ngủ của chàng, Anne vẫn nhận biết sự nhỏ hẹp của căn phòng và nàng hỏi chàng bằng một giọng ngây thơ, tự nhiên nhất đời:

— Thang máy đây phải không?

— Không phải thang máy đâu. Đây là phòng tôi.

Nàng nhìn quanh rồi lại ngả đầu vào ngực chàng:

— Thang máy thì hơi lớn quá mà phòng ngủ thì lại hơi hẹp đấy.

Chàng bõ nàng ở giữa phòng để đi tới bật chốt đèn. Anne nhìn thấy cái ghế, nàng muốn đi tới đó để ngồi xuống ghế nhưng muốn đi tới nàng phải mở mắt, nàng thật không hiểu vì sao cứ mở mắt là nàng nhìn thấy cảnh vật quay tròn quanh nàng. Là chưa kia? Nàng chưa từng cảm thấy như thế này bao giờ. Người nàng nghiêng ngả mặc dầu nàng biết hơn ai hết rằng thế thống hoàng gia không cho phép nàng nghiêng ngả như thế. Một nàng công chúa lúc nào và bất cứ ở đâu cũng phải trang nghiêm. Nàng cũng biết hơn ai hết là lúc này nàng đang không trang nghiêm một chút xiu nào nhưng thực tình nàng không biết phải làm sao khác. Căn phòng hẹp này trình bày một cảnh thật lạ với nàng, mọi đồ vật ở đây đều nhỏ, cái giường đặt trong góc kia chỉ bằng một phần năm cái giường trong hoàng cung của nàng, cái giường nàng nằm ngủ từ ngày nàng còn thơ ấu. Anne mở mắt nhìn kỹ cái giường và nàng thấy hình như chỉ có nó là không quay tròn quanh nàng, cái giường như mời mọc nàng tới đó nằm ngủ một giấc êm đềm.

(Còn nữa)

NGUYỄN TUẤN ANH

Ba ngày Tết đã qua rồi. Vui chơi cũng đã thỏa thích. Trước thềm năm mới, xin gửi đến toàn thể bạn đọc Tuổi Ngọc thân mến lời chúc mừng một mùa xuân dồi dào sức khỏe và vui tươi, để chào đón bóng Hòa Bình vừa ló dạng.

PHAN NGỌC CẨM LẠC (Kiến Tường)

1. Muốn trị huyết trắng cháu phải rửa bộ phận sinh dục bằng Mercryl Laurylé, uống trụ sinh như Albamycin G.U.

2. Nặng 45 kg ở tuổi cháu cũng không có gì là quá mập đâu cháu ạ. Bình thường người ta có thể lớn tới năm 25 tuổi.

3. Nên uống 1 chút thuốc an thần như Méprobamate cho đỡ lo lắng khi bị gọi trả bài.

BÙI NGUYỄN HẢI LOAN (?)

Ai dọa cháu cái điều quái gở này vậy? Tê liệt là do vi trùng, do bệnh nghiện rượu hay bị não xuất huyết gây ra. Còn thợ may đập máy may làm sao mà bị tê liệt được. Đừng lo.

HẠNH (Sài Gòn).

Bệnh đái dầm tiếng Pháp gọi là Énurésie. Thường trẻ con dưới 10 tháng mới hay bị, lớn lên sẽ hết. Cháu phải uống Gardenal mỗi tối. Đồng thời phải dùng thêm Glutaminol. Ăn ít thịt, uống ít nước, và kiêng mặn. Tránh chạy nhảy quá mệt lúc ban ngày. Bellafoline, Enurétine là những thuốc đặc biệt để trị bệnh này.

Méliomène hay Hémagène rất tốt để điều hòa kinh nguyệt.

NGUYỄN TỬ HUỆ (Vĩnh Long)

Cháu có thể chích Psorial, uống Grisefuline, Sirop Phénergan, Hydrocortancyl và thoa Pommade Cortoderm để bớt ngứa.

T.V (Cam Ranh)

Đúng cháu bị viêm xoang mũi (Sinusite) rồi đấy! Bệnh này chữa rất khó. Nếu chữa bằng thuốc không xong, bắt buộc phải giải phẫu cháu ạ. Chả tốn bao nhiêu đâu, cháu đừng lo.

TRẦN THỊ MỸ HẠNH (Cam Ranh).

1. Cháu mới có 17 tuổi, còn dư sức cao thêm. Đừng lo. Năng vận động thể dục hàng ngày. Ăn nhiều thịt, cá trứng. Uống thêm Vitamin-erals, Calcium Sandoz, sẽ được như ý.

2. Khi buồn ngủ nên vục mặt vào 1 chậu nước lạnh. Nếu không kết quả nên dùng mỗi tối 1 chút cà phê không cần đặc quá. Cùng lắm mới dùng Maxiton. Nên uống Tigrinan.

THỤY HOÀNG (Sài Gòn).

Cháu không nên tai diên hành động đó, nhất là ở phái nữ, vì có thể gây tổn thương vật chất.

Cao và nặng như vậy là vừa ở tuổi cháu.

NGỌC ANH (Sài Gòn).

Sự tăng trưởng cũng như sự nảy nở của nhũ tuyến ở phái nữ chịu ảnh hưởng của kích thích tố não thùy và kích thích tố nữ ở noãn sào.

a. Có thể dùng Gonadotrophine A (hay Prolan A hay F.S.H) để kích thích cơ thể chậm dậy thì. Có thể mua Gonadotrophine Sérique A (200-5000 đơn vị) để chích thịt.

b) Hoặc uống Oestrogènes thí dụ như: Folliculine (Hormovarine, Folliormone) Benzoate d'oestradiol hay Éthynyl-Oestradiol, Diéthyl-boestrol. v.v... Chúc cháu sớm hài lòng.

HOÀNG NGUYỄN (Sài Gòn).

19 tuổi mới cao 1m 49 là có họ hoàng với con cháu « Thái Dương thần nữ » đấy cháu ạ! Hãy chịu khó leo dây, đánh đu, uống thuốc bồi cho cao thêm.

QUANG ĐIỀN (Huế)

1. Như cháu tả, chú nghĩ rằng cháu bắt đầu bị đau bao tử đấy. Phải kiêng đồ chua, đồ mỡ và ăn uống cho đúng giờ giấc. Mua ngay Immetropan mỗi ngày uống 3 viên, Digestyl (2 gói) và Phosphalugel (2 gói).

2.— Chích Bépanthène và uống Vitaminerals ít lâu sẽ hết chứng đó.

NGỌC TRẦN (Saigon)

1— Đó là trạng thái suy nhược tinh thần cháu ạ (Dépression nerveuse). Có lẽ cháu còn bị thiếu máu và yếu tim nữa. Uống Tigrinan, Pécaldex, và Tonicorine sẽ thấy bớt.

2— Muốn cao thêm mà chỉ uống thuốc không thôi chưa đủ. Phải chú trọng tới vấn đề dinh dưỡng (trứng, thịt, cá) và năng bơi lội, kéo dây chun (Extenseur) v.v...

3.— Muốn lột bỏ lớp cấu vàng ở răng có nhiều cách, ít tiền thì mua vỏ Cau Khô về chà răng hàng ngày, rũng rĩnh hơn có thể tới nhờ nha sĩ đánh răng bằng dụng cụ riêng hay đá bọt (Pierre Ponce). Hy vọng cháu sẽ vừa ý.

THU HƯƠNG (Huế)

Bệnh sưng tuyến giáp trạng của cháu tiếng Pháp gọi là Goitres. Có nhiều loại: loại thường, loại độc và loại biến chứng ung thư. Theo cháu tả chú nghĩ là bướu của cháu thuộc loại II. Rất khó trị.

1. Phải nghỉ ngơi, uống thuốc an thần như Gardénal Bromures.

2. Uống thuốc có chứa chất Iode như Solution De Lugol (10 giọt ngày đầu, 15 giọt ngày thứ nhì... Cứ như thế cho tới 40 giọt mỗi ngày). Cũng có thể dùng 2 viên Di-Iodothyrosine mỗi ngày.

3. Đôi khi người ta dùng những chất tổng hợp kháng giáp trạng như: Abadol, Thiouracie, Mercapto-Thiazoline (Thyroïdan) v.v...

4. Chữa trị bằng điện (radiothérapie).

5. Uống Iode phóng xạ.

Tổng kết lại bệnh này nguy hiểm và khó chữa. Cháu phải tới nhờ 1 BS chuyên môn mới có hy vọng.

VÕ QUỐC TUẤN (Saigon).

Bệnh mũi của cháu do sự biến ứng mà ra (Rhinite Allergique) không nguy hiểm nhưng khó chữa. Có thể uống Périaclin, Deltacortril và nhỏ Rhinex hay Tizine. Nên chụp 1 hình các xoang xương mũi để xem chúng có bị nám không. Phải nhờ BS chuyên môn về Tai, Mũi, Họng.

NGUYỄN THẾ

máy chiếu xi nê

Xin cho biết ai đã nghĩ ra máy chiếu xi nê.

THÚY HỒNG (Ban Mê Thuột)

Người làm ra máy chiếu xi nê đầu tiên là ông Marey, một kỹ sư người Pháp. Năm 1890, ông chế tạo một máy có thể chiếu được 16 hình mỗi giây. Với tốc độ đó, các cử động không được nhịp nhàng.

Máy chiếu xi nê sau được nhiều người nghiên cứu cải tiến, và những người có công nhất là Thomas Edison và anh em ông Lumière.

Về ông Edison, Tuổi Ngọc đã kể tiêu sử và sự nghiệp trong một số trước rồi.

Còn hai anh em Lumière là Louis và Auguste Lumière là hai kỹ sư hóa học Pháp. Hai ông sanh tại tỉnh Besançon năm 1862 và 1864, cùng

ngiên cứu và chế tạo được máy xi nê hoàn bị đầu tiên trên thế giới, cho ta hình ảnh các nhân vật cử động như ở ngoài đời và máy có thể chiếu cho nhiều người cùng coi một lúc được (Máy của Edison chỉ chiếu cho từng người coi một). Hai ông còn là tác giả của nhiều công trình về nhiếp ảnh, nổi tiếng nhất là về hình màu. Ông Louis chết năm 1948, ông Auguste năm 1954.

thế vận hội

— Chữ «maximum» nghịch nghĩa với «minimum», vậy tại sao «réduire au maximum» và «réduire au minimum» lại có nghĩa tương đương như nhau?

— Tại sao lại gọi Thế Vận Hội là «Jeux Olympiques»? Nguồn gốc? Tổ chức? Thế Vận Hội kỳ tới tổ chức ở đâu, năm nào?

NGỌC (Sài Gòn)

1 Đặc biệt các từ ngữ Pháp đề cập được xử dụng giống như tiếng nước ta vậy.

Maximum (tối đa) nghịch với Minimum (tối thiểu) vậy mà «Réduire au maximum» (giảm tới tối đa) thường được dùng để nói lên cùng một ý nghĩa với «Réduire au minimum» (giảm tới mức tối thiểu).

Việt Nam mình cũng hay dùng như vậy. Thí dụ người ta nói «giảm tới mức tối đa nhu cầu xa xỉ» hay «giảm tới tối thiểu nhu cầu xa xỉ» để nói lên cùng một ý nghĩa. Chợt trông thì thấy có mâu thuẫn. Thật ra khi người ta nói như vậy, người ta đã không đứng ở cùng một quan điểm.

Khi nói «giảm tới tối đa...» (réduire au maximum) người ta nghĩ tới

hành động giảm thiểu càng nhiều càng tốt. Còn khi nói «*giảm tới tối thiểu*» (Réduire au minimum) người ta lại nghĩ tới *mức độ giảm thiểu* của sự vật bị giảm thiểu, tới *kết quả của hành động giảm thiểu*.

Khi đứng ở quan điểm trên thì sau khi bị giảm thiểu tới tối đa, «*nhu cầu xa xỉ*» chẳng còn bao nhiêu. Ở quan điểm sau thì khi chỉ còn ở mức tối thiểu dĩ nhiên «*nhu cầu xa xỉ*» cũng rất ít.

Dầu sao thì cũng ngờ ngợ khi dùng hai chữ nghịch nghĩa nhau để đi tới cùng kết quả muốn phát biểu.

2— Les Jeux Olympiques (Thế Vận Hội) là những cuộc tranh đua thể dục, thể thao diễn ra 4 năm một lần tại Tỉnh Olympie ở Hy Lạp khởi sự được tổ chức từ năm 776 trước dương lịch để kỷ niệm thần Zeus (Olympique là tỉnh từ ở chữ Olympie mà ra.)

Các cuộc tranh đua nói trên bị gián đoạn từ năm 394 dương lịch cho đến năm 1896 mới được tổ chức lại nhờ sáng kiến và sự vận động tích cực của Bá Tước Pierre de Coubertin.

Năm 1896, Thế Vận Hội được tổ chức tại Nhã Điền, thủ đô Hy Lạp để kỷ niệm nguồn gốc của cuộc tranh đua thể dục, thể thao quốc tế này. Sau đó, ngoại trừ những năm chiến tranh, cứ 4 năm lại tổ chức Thế Vận Hội. Địa điểm tổ chức do ủy Hội Thế Vận quốc tế (Comité international olympique) chọn lựa theo sự thỉnh cầu của các ủy Hội Thế Vận quốc gia (nếu có nhiều nước xin tổ chức thì phải rút thăm) và căn cứ vào tinh thần thể thao và trình độ phát triển

nền thể dục, thể thao của mỗi nước để định ưu tiên.

Thế Vận Hội kỳ tới sẽ được tổ chức tại Munich (Đức quốc) vào năm 1972.

hỏa tiễn apollo và bom a

— *Xin cho biết về người đã chế tạo hỏa tiễn Apollo. Lịch sử và công dụng của nó với nhân loại.*

— *Bom nguyên tử nước nào đã sáng chế ra nó!*

PIANO (Saigon)

Không có hỏa tiễn nào mang tên Apollo cả. Apollo là tên của Chương Trình Đệ Bộ Mặt Trăng, một trong những chương trình khám phá không gian của Hoa Kỳ. Sau người ta dùng Apollo để chỉ các phi thuyền thuộc chương trình Thám Hiểm Mặt Trăng để quần chúng tiện nhớ.

Còn nếu phân tích kỹ hơn chút nữa thì có một hỏa tiễn để phóng phi thuyền. Phi thuyền thì gồm phi thuyền Mẹ và Nguyệt xa chở các phi hành gia xuống Mặt Trăng.

Hỏa tiễn phóng các phi thuyền Apollo thuộc loại hỏa tiễn Saturne V rất mạnh do nhà bác học gốc Đức, Werner Von Braun, chế tạo. Ông Von Braun năm nay 58 tuổi, một trong những người đã chế tạo các loại bom bay V1 và V2 cho Đức quốc xã trong Đệ II thế chiến. Năm 1945, sau khi chiến tranh chấm dứt, ông được đưa sang Hoa Kỳ, và nay là Giám đốc Trung Tâm Marshall phụ trách các chuyến bay không gian tại Huntsville.

Chi tiết chương trình Apollo và việc chế tạo bom nguyên tử đã được giải đáp trong một số trước rồi.

HÀ THẾ CHÁU

Thề theo lời của các bạn ngọc gửi thư về, kỳ này STTN cho đăng khái quát về nguồn gốc loài người, nếp sống và nghệ thuật con người sơ khai cũng như các khám phá mới lạ về con người nguyên thủy này chưa hề được phát giác.

nền văn minh sơ khai

Theo sự nghiên cứu của các khoa học gia dựa trên các lớp đất, vật hóa thạch, người ta cho rằng mọi sinh vật trải qua nhiều biến đổi suốt triệu năm qua, từ những hình thể đơn giản đến trạng thái tiến bộ và phức tạp hơn. Loài người đầu tiên xuất hiện trên quả địa cầu vào khoảng một triệu năm trước. Loại người này khác với người đương thời ở những khía cạnh đặc biệt cả vật chất lẫn tinh thần. Họ có tầm vóc nhỏ và kém thông minh, họ đi khom lưng, trán lẹm và răng lớn. Phải mất một triệu năm cho loại người đầu tiên này phát triển thành con người hôm nay. Vấn đề sinh tồn của những người cổ

sơ này rất tinh tế. Họ hoàn toàn bơ vơ trước thiên nhiên. Không quần áo vật dụng. Thực phẩm rất thiếu thốn bất thường. Nơi ẩn trú thường thay đổi luôn. Họ cần niềm tin tôn giáo để giải thích sự huyền bí về sống chết và cuộc sống sau này. Dần dần họ tiến dần tới việc sản xuất thực phẩm tạo lập hệ thống chính quyền, thờ phụng thần linh... được gọi là văn hóa của họ. Con người thời thạch khí học làm vật dụng và vũ khí bằng đá, dùng lửa và quần áo. Họ cũng thí nghiệm với những hình thức mỹ thuật như những bức họa trong hang và bắt đầu có ý niệm tôn giáo. Mãi hàng ngàn năm sau loài người mới phát triển năng khiếu mới.

Nghiên cứu thời thạch khí, các học giả dựa vào thời tiền sử, nghĩa là trước khoảng thời gian phát minh ra chữ viết. Vào khoảng năm 4000 trước kỷ nguyên, những điều kiện sống tiến triển mạnh mẽ ở những thung lũng ven sông Nile ở Ai Cập và Tigris Euphrates ở Tiểu Á thì nền văn minh thực thi và thời kỳ có sử bắt đầu.

Người Ai Cập đã xây dựng nền văn minh đáng kể. Những buổi lễ tôn giáo được khắc trên các ngôi mộ chứng tỏ rằng hơn 3000 năm trước, người Ai Cập đã có những ý niệm về tôn giáo cũng như sự phát huy mỹ thuật cao độ. Hơn nữa họ đã phát triển lối chữ viết tượng hình cũng như những năng khiếu mỹ thuật cần thiết để ghi lại những công trình đáng kể. Trong thung lũng sông Tigris — Euphrates và miền tiếp giáp vùng cận Đông cũng đã góp phần vào nền văn minh tiến bộ : Sumerians, Babylonians, Phoenicians, Hebrews, Hittites và Pe-

rsians. Sự đóng góp của người Hebrews (Do Thái cổ) có giá trị đặc biệt, đó là ý niệm về Thượng Đế là đấng chí công, toàn năng, toàn thiện và Cựu Ước (Old Testament) là tác phẩm của Ngài.

thời kỳ thạch khí

Một ngày vào năm 1879 một người đàn ông Tây Ban Nha tên là Don Marcelino de Sautuola và đưa con gái năm tuổi Maria de Sautuola khám phá ra chiếc hang Altamira của người nguyên thủy trong đôn điền ông ta. Trong hang có nhiều bức tranh vẽ ngay trên vách và trần những con bò rừng, ngựa, nai và heo rừng với nhiều màu sắc rực rỡ đỏ, đen giống y như thật. Ông ta tin chắc đó là những tranh do người tiền sử vẽ. Khám phá của cha con ông De Sautuola đã làm chiếc hang Altamira nổi tiếng nhưng các khoa học gia nhạo báng thuyết của ông De Sautuola, bởi vì những bức tranh đó đẹp như những tranh của các họa sĩ thời danh. Họ cho là có một họa sĩ nào đó tặng ông ta những bức tranh này và ông này cố ý đánh lừa dư luận. Ông ta bèn cho ấn hành một quyển sách tường thuật về sự khám phá nhưng ít người tin chuyện này là thật.

Vào năm 1895, một học giả Pháp ông Emile Rivière, trưởng trình sự khám phá những bức họa tiền sử và những chạm trổ trên tường một hang ở Pháp. Suốt hai năm kế tiếp, những bức họa trong hang khác được tìm ra. Và năm 1900 các khoa học gia thừa nhận nghệ thuật trong các hang là những kiệt tác của người nguyên thủy. Ông De Sautuola đã hoàn toàn hợp lý. Những bức họa rực rỡ và sống động ở hang Altamira ít nhất cũng đã 20 ngàn năm.

Sau đó nhiều liên quan đến người nguyên thủy đã được khám phá bởi các nhà nhân chủng học. Họ nghiên cứu về nguồn gốc, chủng loại và phong tục của con người, cả cổ lẫn kim. Họ bới đất tìm kiếm, phân loại và nghiên cứu những di vật của các nền văn hóa cổ.

cuộc sống cổ xưa trên quả đất

Địa cầu bao nhiêu tuổi? Con người đã sống trên quả đất bao lâu rồi? Trong vài năm gần đây người ta đã tìm bằng chứng mới cho hai câu hỏi trên.

Theo sự nghiên cứu lớp vỏ quả đất và các lớp đất cát khác nhau, các nhà địa chất cho rằng tuổi quả đất vào khoảng bốn tỷ rưỡi năm. Khởi đầu là một khối khí và hơi nước cháy đỏ rồi nguội dần vừa đủ cứng. Mây xuất hiện và đổ mưa xuống mặt địa cầu nóng bỏng hàng triệu năm, khi nóng biển nước mưa thành hơi nước rồi lại tạo nên đám mây bay lơ lửng. Lúc trái đất nguội hơn, nước rơi xuống tụ lại thành những đại dương bao phủ địa cầu. Những sinh vật đầu tiên xuất hiện trong những đại dương này. Bắt đầu một cuộc sống trên trái đất. Những sinh vật này xuất hiện khoảng một tỷ năm trước những thực vật và thú vật đơn bào sống dưới nước. Những di vật cứng rắn còn sót lại của cuộc sống này gọi là *vật hóa thạch (fossils)*. Những sinh vật đầu tiên đều sống dưới nước. Từ đó phát triển thành *amphibians* (loài sinh vật có thể sống trên cạn và dưới nước). Về sau loài bò sát xuất hiện. Rồi kế đến là loài chim muông. Tất cả các sinh vật này phải sống với những điều kiện vô cùng khó khăn.

(Xem tiếp trang 64)

truyện dài MƯƠNG MÁN

Quân nhẹ nhàng rời ô cửa. Quân bật khẽ que diêm. Ngọn sáng bùng cháy đầu cây nến thứ nhất. Quân ngồi vào bàn, trước xấp pelure trắng tinh. Quân đốt 3 cây nhang cắm vào chiếc ly thủy tinh. Mùi nhang bốc nồng thơm hương mùi nhớ. Thoan đang lén vào với Quân. Hình bóng Thoan chập mí mắt không gian căn phòng. Quân cầm viết lên tay và bắt đầu thực hiện ý định thần thánh (hay điên khùng?) của Quân. Quân viết KINH vàng, đêm nay Quân sẽ viết một pho KINH, chẳng phải KINH độ thế hay KINH cứu chuộc tội cho loài người. Quân viết *KINH cho tình*.

Tri tướng Quân thơm lừng mùi hương nhớ. Tâm hồn Quân tràn ngập hình ảnh yêu kiều tha thướt của Thoan. Mũi viết đặt nhẹ lên trang giấy trắng mê man và, Quân ném mình vào cơn say huyền ảo. Lòng giấy trắng hoang vu run run chấn động những nét chữ hiện hình:

TƯƠNG TƯ KINH

Hỡi cái xương sườn cụt yêu dấu của ta
Em kiêu diễm gấp ngàn lần cái xương sườn cụt của ông Adam
Em đẹp gấp ngàn lần bà Eve
Buổi sáng em tới từ phương đông:
Em là mặt trời mọc
Buổi chiều em đứng trên non đồi:
Em là mặt trời lặn
Em mọc và lặn
Ở phương đông và phương tây

Của không gian ta
Riêng chỉ trong bầu trời ta
Em ở cùng khắp
Em có mặt khắp mọi nơi
Em ẩn mặt sau gáy ta
Em trốn trong nách ta
Em cười trên trán ta
Ta nhìn thấy em
Trong mỗi hạt mưa
Trong mỗi hạt sương
Trong mỗi hạt bụi
Trong mỗi nốt nhạc
Trong mỗi tế bào ta
Ta soi thấy em
Trên mỗi chiếc lá
Ta soi thấy em
Đầu mỗi ngón tay ta
Em là nụ phù thủy tài giỏi
Em biết dùng bùa chú
Để ủi thẳng tâm hồn ta
Để gấp xếp tâm hồn ta
Như một chiếc áo
Cất giữ trong chiếc tủ của riêng em
Ôi nụ phù thủy dễ thương của ta
Hiền lành gấp vạn lần
Những nụ phù thủy
Trong chuyện cổ tích
Biết không?
Em yêu dấu!

2

Hỡi cái xương sườn cụt yêu dấu của ta
Em rục rĩ gấp ngàn lần cái xương sườn cụt của ông Adam
Em rục rĩ gấp ngàn lần bà Eve
Em đá lông nheo thật đẹp
Em giận dỗi thật dai
Dai hơn kẹo cao su
Dai hơn kẹo mè xừng
Nhưng em cười dòn
Hơn bánh trắng nướng
Hơn tiếng vỡ của chiếc ly thủy tinh
Khi em cười
Bày những hạt răng xinh
Ta ao ước được làm
Một chiếc răng

Ngủ vùi
Sau đôi môi hồng mộng ấy
Bằng lòng không?
Em yêu dấu!
Chắc là em lắc đầu nguầy nguậy
Em chỉ muốn
Muôn đời em thấy
Ta làm con bướm đại vườn hoang
Đề một hôm
Bay lơ lạc đường
Em bắt ép vào trang sách ước (?)
Khi em ép
Là con bướm chết!
Là tinh bướm chết! chết! chết! chết!

3

Hỡi cái xương sườn cụt yêu dấu của ta
Em huy hoàng gấp ngàn lần cái xương sườn cụt của ông Adam
Em huy hoàng gấp ngàn lần bà Eve
Tràng vì em mà sáng những đêm rằm
Sao vì em mà nhấp nhánh những đêm mỏng một
Ôi những rằm và
Mỏng một
Sực nức hương thơm
Của đời ta
Em ở đâu đêm nay
Đầu gối chênh chênh sao bắc đầu
Chân mở ra phố lớn đèn vàng
Hay em. Ừ
Hay em đang hiu hắt múa ca cùng bày để mèn tương tư dưới chân
cổ thành hoang phế
Em đang âu sầu
Đỡ từng trang mộng cũ
Không
Ta chỉ muốn tin
Em đang lướt gót hài
Trên mặt chiếc dương cầm vĩ đại
Âm nhạc sẽ từ những ngón chân em thoát bay lên
Những vàng mây tê tái
Âm nhạc để ra hoa và chim muông
Dung dăng dung dẻ cùng những hạt sương long lanh
Ngợi ca nốt ruồi son
Trên bàn tay quyền năng tinh ái
Hỡi em
Hỡi người nữ có

Đôi cánh tay mong manh tợ khói
Đôi cánh tay ôm hết bao la
Đôi cánh tay trói buộc tình ta
Treo lơ lửng giữa rừng gươm giáo
Hỡi em
Hỡi cái xương sườn cụt thân yêu nhất đời ta
Có linh hồn thả bay
Như tàn thuốc lá
Có mái tóc tro than ngút ngùi thương nhớ
Có hơi thở dài
Quần quại hơi tù và
thổi linh hồn ta bay như bong bóng
Thổi nổi vui ta vỡ tràn rượu mạnh
Hỡi em chiếc bình hạnh phúc
Nghìn năm chìm tận đáy sâu
Hát ca dưới đại dương lòng ta
Ôi em yêu dấu!

4

Hỡi cái xương sườn yêu dấu của ta
Em hôn hoan gấp ngàn lần cái xương sườn cụt của ông Adam
Em hôn hoan gấp ngàn lần bà Eve
Em biết gì không ? Đêm nay. Đêm nay. Đêm nay. Đêm nay trái đất vô cùng
hoang vu. Trái đất vừa được quét sạch bởi đôi cánh rét buốt của thần linh.
Hàng triệu đôi cánh thần linh rủ nhau về đứng quanh bốn mặt thành ử rử.
Gió đã tới. Gió đã tới. Gió đã tới. Gió hoan hỉ mang bụi vàng phủ trên
lầu xưa phục sinh thời huy hoàng xưa những triều đại cũ.
Voi đã về. Voi đã về. Voi đã về. Voi bước âm vang đội tim lũ phượng hầy
réo sôi mẫm tươi nhựa lá.
Ngựa đã về. Ngựa đã về. Ngựa đã về. Ngựa bước kênh kiệu dưới lòng
tàn che. Đường nội thành sướt mướt lá khóc vui, thành quách vọng tiếng
chuông ngân rộn rã.
Nhạc đã trở. Nhạc đã trở. Nhạc đã trở. Nhạc đưa thuyền qua bến đò
Thừa Phủ. Nhạc lênh dênh nâng tà quạt, nâng xiêm chào đón công chúa
nghìn xưa qui triều. Nhạc nhấp nhò vạm mái thuyền bông, trôi rất chậm
tiếng Tỳ Bà cung oán.
Em đã về. Em đã về. Em đã về. Em sắp về chưa ? Cửa Ngọ môn mở
lối thênh thang. Triệu nụ hoa chỉ chờ gót em qua là ngắt.
Cây xõa tóc. Cây xõa tóc. Cây xõa tóc. Cây xõa tóc gọi trăm con suối
lạc lối tìm về khoác áo ngự hàn cho đời núi. Lục lạc khuya vang quanh cỏ
đàn bò, chúc thọ tung hô tình yêu. Tình yêu, ôi *tình yêu ! Vạn vạn tuế !*
Đuốc thấp sáng. Đuốc thấp sáng. Đuốc thấp sáng. Rực rỡ đèn treo.
Chiêng trống nô nức hoan ca đêm hội lớn. Đám rước tề tựu đông đủ họ
hàng nội ngoại con cháu muôn loài. Những nàng Bọ Cạp son phấn hoa hoè

sánh vai những công tử Chuột Cống đai xanh áo tím. Dân trống kèn Ænh
Ưng hòa tấu cho chị em Mèo Mướp hợp ca bài hạnh phúc muôn năm, tiếng
hát làm thồn thức tim bầy Chuồn Chuồn mới lớn.
Lạc Long Quân cũng về. Âu Cơ cũng về. Chức Nữ cầm tay Ngưu Lang.
Trương Chi neo thuyền cười rực rỡ đón Mỵ Nương. Trọng Thủy Mỵ Châu
gò cương ngựa khoác vai nhau song ca bài trăm hoa đua nở trong tiếng đàn
guitare điều luyện của vua du ca Phạm Duy.

Roméo và Juliette tóc dài áo hoa quần rộng hippy nhảy à go go đón mừng
Jérôme và Alissa quí phái ; Paul và Virginie vỗ tay hoan hô...

Rất nhiều. Rất nhiều. Rất nhiều. Rất đông những đôi tình nhân khổ đau
trên thế giới đêm nay về sum họp tung bừng. Hạnh phúc đầy trong mắt
hạnh phúc gồng gánh trên vai, hạnh phúc phiêu bồng bay trên mỗi đầu ngọn
tóc.

Thành phố đêm nay không còi hụ giới nghiêm. Quán xá dọc đường
bừng vang âm nhạc. Công chúa Huyền Trân trầm ngâm bên tách cà phê đen.
Vua Gia Long nhậu la ve khô mực với vua Quang Trung. Vua Tự Đức uống
trà cúc nghe nhạc phản chiến Trịnh công Sơn vượt râu cười ha hả khen «ò,
bạn hậu sinh khả úy» ! Chúa Trịnh Chúa Nguyễn say sưa đấu cờ tướng, ai
thua cứ việc nốc cạn một ly champagne đầy nhóc...

Đêm nay. Đêm nay. Đêm nay. Đêm nay mọi hận thù đều khỏa lấp. Lịch
sử lau xóa hết mọi vết dơ chỉ giữ lại những nét vàng son chận thật.
Mọi mưu toan đều bị xử tử hình, trò ma giáo bị lên án chặt đầu bêu giữa chợ.
Đêm nay. Đêm nay. Đêm nay. Ôi không bút mực nào tả hết sự phong
phú, rực rỡ, hân hoan. Đêm nay. Đêm phục sinh Tình-Yêu-Toàn-thắng.
Đêm nay. Đêm nay. Đêm nay. Ôi đêm nay riêng chỉ một mình ta là âu sầu
lẽ bạn. Đêm nay ta là kẻ đứng bên lề trông vào cuộc vui. Bởi ta thiếu em.
thiếu em, thiếu em.

Biết không ? Hỡi cái xương sườn cụt yêu dấu ?

5

Hỡi cái xương sườn cụt yêu dấu của ta
Em tuyệt vời gấp ngàn lần cái xương sườn cụt của ông Adam.
Em tuyệt vời gấp ngàn lần bà Eve
Bởi em biết ghen tương và hờn giận
Bởi em ngoan cố quá khích
Và
cứng đầu
Ôi cái xương sườn cụt đáng thương của ta
Tối bao giờ ta ghét em cho được
Hỡi cái xương sườn cụt yêu dấu của ta
Hỡi cái xương sườn cụt yêu dấu của ta !

(Còn nữa)

Ngọc thân ái thân ái gửi lời chào tháng giêng tới các bạn của Ngọc. Lời chào hơi muộn nhưng với Ngọc thì vẫn là sớm nhất. Tháng giêng vẫn ngon.

năm trừ ba

Em có nhỏ bạn nhà nó chuyên môn thuê báo về đọc. Vậy bi giờ em phải «ăn nói» làm sao để tình trạng ấy chấm dứt! Em thương những tờ báo bị đọc giả thuê về đọc ghé cơ chị ạ! Khi đối diện người ấy làm thế nào để chân tay mình đừng thừa thãi và nhịp đập của con tim đừng loạn xì ngầu lên hở chị Ngọc? Chị giúp em chút xíu nha.

LƯU HÀ NỘI (V.T.)

Năm câu hỏi của em, Ngọc xin phép em làm một cái tình trừ. Đừng có giận nhé! Thuê báo về đọc là một thảm trạng, em ạ! Và thảm trạng ấy còn khuya mới chấm dứt. Khi người ta coi thuê báo về đọc là một... sở thích thì em chẳng cần «giáo dục công dân» làm chi cho tốn sức lao động. Hãy mặc lũ kên kên rửa cái xác sắp lia hồn. Đôi khi ta cũng nên

thương người thuê báo vì túi tiền của họ đáng thương ghê đi. Câu hỏi thứ hai không có giải đáp. Nghĩa là, cứ để tay chân thừa thãi và con tim đập loạn. Tay chân thừa thãi là dấu hiệu của rung động. Con tim không đập, đời buồn biết mấy vì tình yêu chẳng gây xúc cảm tí ti ông lão nào. Phải không em?

nghệ thuật nói

Em là con trai 18 tuổi, có tú tài, mỗi khi đứng nói trước đám đông người, giọng em trở nên lạc đi và run run. Có cách nào để mạnh dạn trước đám đông không chị Ngọc nhỉ?

PHƯƠNG (Đà Nẵng)

Đám đông nào? Dân chúng hay bạn bè cùng giống đực như em? Nếu em muốn trở thành nhà hùng biện để đứng nói trước đám đông thì khuyên em nên đọc những cuốn «Nghệ thuật nói trước công chúng», «Thuật hùng biện» vân vân... Còn nếu đám đông chỉ là...con gái, lại toàn con gái đẹp, em cứ tiếp tục lạc giọng run run. Lạc giọng run run chính là nghệ thuật nói trước công chúng... con gái đó, em ạ!

gái hà đông

Chị Ngọc ơi! Tại sao mọi người lại bảo đàn bà con gái tỉnh Hà Đông là «*Sư tử Hà Đông*» nhỉ, làm cách nào giải thích cho mọi người hiểu rằng con gái HĐ không dữ lắm đâu hở chị? Hương muốn quen với Kiều Giang tác giả «*Bài luận văn thứ nhất*» đăng ở T.N số 16. Hình như Kiều Giang là con gái của nhà văn Hoàng Hải Thủy phải vậy không chị Ngọc? Chị giúp Hương quen với Kiều Giang chị nhé! Hương thành thật cảm ơn chị nhiều.

THU HƯƠNG (Sài Gòn)

Thành ngữ «*sư tử Hà Đông*» dùng riêng cho đàn ông đề... khiếp sợ quý vị đàn bà ghen hạng nặng. Hà Đông trong thành ngữ này là Hà Đông ở mãi bên Tàu cơ. Còn người tỉnh Hà Đông, tỉnh có chùa Hương, có cầu Đor, có giòng sông Nhuệ mà ông Hoàng Hải Thủy diễn tả trong «*Bây giờ tháng mấy*» chỉ có con gái đẹp như người con gái mặc áo lụa Hà Đông trong thơ Nguyên Sa thôi. Em đừng có lo. Con gái Hà Đông, quê hương của «*Bác Dương thôi đã thôi rồi*» — Dương Khuê ấy mà — cũng hiền lắm. Chẳng thế mà Nguyên Sa ca ngợi: «*Nắng Sài Gòn em đi mà chột mắt*. Bởi vì em mặc áo lụa Hà Đông». Phải, Kiều Giang là con gái cưng của Hoàng Hải Thủy. Muốn quen, cứ việc viết thư nhờ Ngọc chuyển giùm.

công chúa mắt xếch

Chị Ngọc ơi, em được nhờ bạn đặt cho biệt hiệu là «*công chúa mắt xếch*», vậy mắt xếch là sao hở chị Ngọc? Theo chị, thì mắt xếch có «*dễ thương*» như mắt nai không? Em nghe người ta nói người có đôi mắt xếch dữ lắm phải không chị, em buồn quá chị Ngọc ơi, rất mong ý kiến của chị đó.

TRÂM MY (Gia Định)

Đây là câu hỏi thật tinh nhé! Em đã soi gương ngắm cặp mắt của em thật kỹ lần nào chưa? E rằng nhỏ bạn của em hơi ác đối với em đấy. Nhưng có sao đâu. Và em cũng chẳng nên buồn vì đôi mắt xếch của em. Người ta rộng lòng do tâm hồn người ta chứ không do đôi mắt, em ạ!

đau khổ

Chị Ngọc ơi, khi mình đã chịu quá nhiều đau khổ thì mình phải có thái độ như thế nào cho thích hợp? Và liệu những đau thương có thể đem đến cho mình nữa không?

HƯƠNG LAN (Vĩnh Long)

Em phải cho Ngọc biết một vài nỗi đau khổ của em chứ? Nếu sống như Trang Tử (tác giả *Nam Hoa Kinh*) thì không bao giờ em biết đau khổ cả. Nhưng nhân loại chỉ có một mình ông Trang Chu, nên bàn về nỗi khổ đau ta nên lấy thí dụ từ... Lục Vân Tiên. Một người bạn khuyên giải Lục Vân Tiên: «*Những người ăn ở có nhơn, Hết kỳ hoạn nạn đến cơn thặng binh*». Cái khổ hôm nay hứa hẹn cái phúc ngày mai. Chỉ cần tu nhân tích đức. Sách vở dạy thế. Kinh nghiệm sống thì vì sự đau khổ như một thử thách. Càng đau khổ, giá trị của vinh hiển càng sáng ngời. Ca dao có câu: «*Có làm thì mới có ăn*. Không đứng ai để đem phần đến cho». Suy ra sẽ thấy rằng, mọi thành công trên đời đều trải qua vất vả, khổ đau. Em rán tập kiên nhẫn để chịu đựng đau khổ. «*Không ai giàu ba họ, không ai khó ba đời*». Nghĩa là, không ai đau khổ suốt đời đâu.

VIẾT MỘT CÂU HỎI TRÊN MỘT MẶT GIẤY GỬI VỀ CHO :
NGỌC THÂN ÁI

Bạn sẽ được trả lời câu hỏi mà bạn không biết hỏi ai

CỬA TIỆM BÁN TỪ CÂY KIM
ĐẾN CHIẾC PHI THUYỀN

Mặc dù không được mau lẹ bằng phi cơ nhưng loại tàu chạy trên «nệm hơi» mau gấp bội tàu thủy và có một trọng lượng chuyên chở tương đương. Đó là chưa kể đến những tiện nghi dồi dào mà nó có thể phục vụ cho du khách.

Ngoài ra máy Hovercraft còn có lợi điểm ở nơi có thể xử dụng trên bộ cũng như dưới nước. Nó không đòi hỏi một phi cảng, một bến tàu hay đường sá như phi cơ, tàu thủy hay xe hơi. Mà chỉ cần một diện tích tương đương không quá «ghồ ghề» như bãi biển, đồng ruộng hoặc một mặt phẳng của nước.

GIANG THANH BÌNH

chơi chữ

Theo một số người Pháp có óc khôi hài, thì chữ CHOC (sự va chạm mạnh) là chữ viết tắt của những chữ sau đây để lưu ý các tay lái xe nhanh:

Contusions (vết thương nhẹ), nếu chạy 50km giờ Obsèques (đám tang) và Condoléances (Lời phân ưu) nếu chạy 100km giờ

mẹo vặt

— Khi gọt trái su, muốn khỏi bị chất nhựa trắng dính vào tay, trước hết các bạn cắt lấy một miếng su mỏng rồi xoa vào chỗ vừa cắt, nhựa trắng sẽ từ từ chảy ra và đọng nơi đó.

— Những trái lòng đỏ trứng gà hái khỏi cây lúc chưa chín, các bạn có thể làm cho chúng chín mềm bằng cách khoét một lỗ nhỏ gần cuống, nhét vào một chút muối, đem cất trong tủ hoặc bao nylon vài ngày.

— Và với bạn gái nào đang đau khổ vì lũ chấy quái ác đang lập nghiệp trên mái tóc, Kim xin mách bạn phương thuốc này: Lấy hạt măng cầu (na) đâm nhỏ trộn trong rượu trắng hay rượu 90 độ khoảng 30 phút rồi đem thoa lên tóc. Một giờ sau gội đầu lại, bạn sẽ thấy kết quả như ý.

KIM (ghi)

đăng trí

Về chuyện đăng trí của các nhà thông thái, có 1 chuyện được kể như sau:

Trên xe lửa, nhà thông thái gỡ cặp kính đeo mắt ra và để lên ghế ở phía tay phải để lau mặt. Lau mặt xong, ông đưa tay về phía trái để tìm cặp kính. Một bé gái ngồi bên phải nhà thông thái lấy cặp kính đưa cho ông ta.

Nhà thông thái:

— Cám ơn cháu! Cháu ngoan lắm! Cháu tên là gì?

Đứa bé:

— Thưa ba! Con tên là...

QUANG TUYẾN

thành công

Một nhân vật quan trọng đã suy luận về những bước đầu khi mới ra đời của mình như sau:

— Nếu tôi đã thành công là nhờ những kẻ thù của tôi. Trong bước đường đời dài đằng đẵng, một cái «đá dít» giúp bạn tiến mau hơn là một cái bắt tay.

PHI PHI (ghi)

giỏi quá

Cô giáo hỏi học trò:

— Các trò có biết núi lửa phun ra gì không?

Trò đáp:

— Quý sứ ạ!

MỘNG HẰNG (Dalat)

nét chiêm tinh

Mỗi khi làm, chép bài hoặc viết thư v.v. mí bở luôn vấp phải viết sai, thì đây mí bở hãy đọc kỹ những dòng này:

Mỗi khi sai, bạn hay:

— Bỏ tờ đó lấy tờ khác: kỹ càng chú ý cái đẹp, kín đáo nhưng rất lịch kỷ.

— Đóng ngoặc đơn lại: nhiều sáng kiến, cóc nghệ sĩ và trầm lặng.

— Gạch ngang: thông minh, vui và dễ tánh.

— Dùng mực bôi lấp chữ: kín đáo, thiếu thành thực và thâm mỹ.

— Gạch lằn chéo song song: thẳng thắn thích hoạt động và những gì tập thể.

— Dùng mực khác màu bôi lấp chữ: đặt tư tưởng không đúng chỗ và nói nhiều, hay khoe khoang.

— Viết chữ đúng chông lên chữ sai: thích nằm, bê bối và hay ăn quà vặt.

NGUYỄN THỊ TƯỜNG KHA
(Tân Uyên)

cử chỉ đẹp

Thomas Edison (1847-1931), người đã phát minh ra đèn điện và máy hát, một nhà vật lý học danh tiếng Hoa Kỳ, một buổi sớm kia đến phòng thí nghiệm, gặp một con chim nhỏ bị thương, ông nhận ra đấy là một con chim trong những đàn chim đang xuống miền nam để trốn lạnh. Ông liền săn sóc nó rất triu mến.

Trong vài ngày, con chim đã khỏe và có vẻ muốn bay đi. Edison sợ rằng nó chưa đủ sức bay trong cuộc hành trình xa xăm. Ông liền cho nó vào một cái lồng, đưa đến một hãng hàng không, gửi nhờ chuyển nó sang nam Phi Châu và dặn khi nào đến nơi thì mở lồng thả nó ra.

ĐỜN CỎ (Nha trang ghi)

cười thầm

Một ông có nhà cho thuê không muốn nhận những gia đình có con nít.

Bữa nọ có hai đứa trẻ đến hỏi thuê nhà. Đứa lớn nói:

— Thưa ông chắc là ông bằng lòng. Chúng tôi không có con nhỏ, nhưng chúng tôi ở với bố mẹ chúng tôi ạ.

Chủ nhà: !!!

KIM OANH

xem tướng chân

Dưới chân có nốt ruồi là tướng người được hưởng lộc.

Bàn chân có 3, bốn nốt ruồi trở lên là người có quyền uy.

Ngón chân ngay và bằng là người hiền.

Ngón chân nhọn và dài là người sang.

Bàn chân mỏng và lớn là người nghèo hèn.

Bàn chân nhỏ và dày người sang,

TUYẾT HOA (ghi)

đồ mắt dạy

Một cậu bé lúc bảy tuổi đã nổi tiếng là thần đồng. Một hôm, có một ông cụ đến nói với cậu ta :

— Những người lúc bé đĩnh ngộ thì lớn lên hóa ra ngu đần.

Cậu bé thần nhiên đáp :

— Bẩm cụ, con chắc rằng lúc thiếu thời cụ đĩnh ngộ lắm !

Bản giỏi

Có một người đi xem các xạ thủ bắn cung tranh tài. Được một lúc thì người ấy đi đến giữa bìa ngòi chằm chệ. Có người hỏi tại sao thì ông ta đáp :

— Đối với bọn này, ngòi ở bìa thì chắc chắn hơn cả không sợ tên lạc

KIM THỦY

đanh ngôn tình yêu

Trong các tâm hồn mạnh, tình yêu bước vào qua các điếm yếu

MARCELLE AUCLAIR

— Đòi cái tuyệt đối trong tình yêu loài người tức là thấm nước đại dương bằng cái khăn tay vậy.

MARCELLE AUCLAIR

— Đòi sống gia đình là bản văn xuôi của một bài thơ ái tình

ZOUGEART

ÁO TIÊU THU (ghi)

kiến trúc cao nhất thế giới

Trụ ăng teng vô tuyến truyền hình ở Columbus thuộc tiểu bang Georgie (Mỹ Quốc) cao 530 m.

tủ lạnh nhỏ nhất thế giới

Chỉ bằng cái đồng hồ đeo tay do bác sĩ và kỹ sư Nga sô chế tạo. Dùng để chữa trị những bệnh cần hạ nhiệt. Cứ hai phút hạ được hơn 15 độ C.

người thấp nhất thế giới

Là ông WALTER BOEBING ở Đức, từ đầu tới chân chỉ đo được... 52cm.

con rùa lớn nhất thế giới

Ở Hải phận Đại Hàn người ta bắt được một con rùa dài 2m13. Ngang 1m83. Và được nuôi ở sở thú Hán thành.

thủy tổ cây bông gòn

Thủy tổ cây bông gòn xưa kia mọc hoang dại ở miền nhiệt đới Á CHÂU, PHI CHÂU và NAM MỸ đã được đem về trồng đầu tiên tại thung lũng INDUS ở Ấn Độ cách đây chừng 5000 năm

VÔ DANH (ghi)

đanh ngôn

— Buồn rầu là một chứng bệnh của cuộc sống. Muốn chữa bệnh ấy chỉ cần một chút thôi : Thương hay Muốn

ALFRED DE VIGNY

— Cách giữ lời hứa tốt nhất là đừng hứa gì cả.

NAPOLÉON

— Không thể vừa si tình vừa sáng suốt được.

BACON

Có một vài tật xấu nếu ta biết xử dụng một cách khéo léo sẽ trở nên rực rỡ hơn cả đức hạnh nữa.

LA ROCHEFOUCAULD

Các thiếu nữ ngày xưa đổ mắt vì ngượng ngùng, các thiếu nữ ngày nay ngượng ngùng khi đổ mắt.

W.D

Không gì nảy nở mau bằng tình yêu nhưng thật ra không gì nở chậm bằng nói. Người ta chỉ biết đến tình yêu thật 25 năm sau khi cưới nhau.

MARK TWAIN

HẠ CÁT (sưu tầm)

sạch sẽ

Một nhóm học sinh cùng ở chung trong một ngôi nhà trọ dơ dáy, thiếu vệ sinh vô cùng, họ ngạc nhiên khi thấy người chủ treo một tấm biển trước cửa : « Yêu cầu chùi chân ». Hôm sau dưới tấm biển có ghi thêm hàng chữ bằng bút chì : «... trước khi bước ra».

trẻ con, người lớn

Ông nội hãy nhắm mắt lại một chút đi.

— Nhưng để làm gì vậy cháu ?

— Má cháu nói rằng chừng nào ông nhắm mắt lại, ba giàu lắm.

PHI PHI (cóp)

muối đực muối cái

Đề trả lời câu hỏi làm thế nào để phân biệt một con muối đực và con muối cái của một nữ phóng viên, nhà sinh vật học Jean Rustand suy nghĩ một hồi, đoạn nói :

« Muối đực thường đậu trên đĩa và muối cái thường đậu trên mặt kiếng».

PHI PHI (cóp)

xỏ lá... kèn

Voltaire, nhà đại văn hào Pháp khi ông nhạo bấn bạn đồng nghiệp J.

Fréron, mà ông cho là một người nham hiểm vô cùng. Ông kể :

« Hôm nọ, trong một thung lũng, một con rắn cắn phải ông Fréron. Quý vị có biết sau ra làm sao không ? Con rắn ấy ngã lăn ra chết.

KIM THỦY

xã hội và danh nhân

— « Tất cả những gì nơi ta đều thuộc về xã hội vì tất cả chúng ta đều từ xã hội mà đến». Aguste Comte

— « Lý trí và ý chí là hai tầng phẩm quý giá mà xã hội đặt trong nôi chúng ta». Blondel

— « Con người chìm trong xã hội như những tế bào trong cơ thể». Carsel

— « Xã hội đã nâng đỡ con người vượt khỏi chính nó. Chính xã hội đã tạo nên con người vì cái làm nên con người là toàn thể tài sản trí thức, là nền văn hóa, mà văn hóa là công trình của xã hội». Durkhem

— « Con người sẽ không thể tiếp nhận và thu thập những gì mà xã hội đem đến nếu tự nó không có khả năng sáng tạo những thứ ấy». Delacroix

MÂY HẠ (ghi)

trời sập

Một anh đùi đang cùng với anh điếc «bát phở» trên chiếc xe đạp. Mải lo ngắm trời, ngắm đất, anh đùi cán phải cục đá, nên lạc tay lái đụng nhằm anh què và anh cầm đang đi tới. Anh điếc lật đật đỡ họ dậy và ngỏ lời xin lỗi, anh cầm không chịu, buông lời chửi rủa. Anh điếc nghe xong sợ lộn xộn bèn quay qua năn nỉ anh què, anh què nhà ta cũng không vừa, lấy chân đá anh cầm, chàng đùi trông thấy liền bảo :

— «Ê! Điếc thẳng què nó đá máy kia.!»

Truyện « phóng khẩu »

DƯƠNG HỒNG DANH

chết và bị thương

Ngoài những người bị thương, người ta còn thấy 1 vài người bị chết trong 1 tai nạn xe cộ. Trong số người bị thương, có một bà lão cứ nằm rên la với vết thương bên mình mặc cho lời khuyên lơn, an ủi của vài người chung quanh.

Thấy không xong, 1 người đàn ông nọ mới quát :

— «Bà coi nè ! Người ta chết người ta còn chưa la, bà mới bị thương có 1 chút đã la um trời rồi !»

DƯƠNG HỒNG DANH

những tờ di chúc ngộ nghĩnh

Theo những tài liệu còn được lưu trữ thì việc để lại di chúc đã có vào khoảng 2.000 năm trước đây. Tùy theo người, tùy theo hoàn cảnh, mỗi lời di chúc có một nét đặc biệt ngộ nghĩnh. Ta thử đọc lá chúc thư của ông Stevenson xem sao.

Ông Robert Louis Stevenson là 1 người rần mắt. Thuở sinh thời, ông thường xuyên phải nghe 1 cô bạn gái than phiền là ngày sinh của cô nhằm đúng vào lễ Giáng Sinh, nên ai ai cũng bận rộn không đến tham dự ngày vui của cô được. Trước khi từ trần, ông đã viết 1 di chúc nhường ngày sinh nhật của mình cho cô bạn gái !

Ông Francis R. Lord ở Sydney Úc Đại Lợi, khi chết đã để lại 1 cắc (shilling) cho vợ với hàng di chúc : «Đề bà ta dùng làm lộ phí tới một nơi nào đó mà tự trầm cho rảnh mắt»...!

Nhưng bản di chúc kỳ lạ nhất là của một bà rất giàu có ở Cherokee thuộc tiểu bang North Carolina Hoa kỳ. Bà xin hiến tất cả tài sản của mình cho Thượng Đế. Tòa án cũng ra 1 trật đòi trao cho vị quận trưởng Cherokee tổng đạt cho người thụ hưởng. Mấy ngày sau, vị quận trưởng gửi báo cáo cho tòa : «Sau khi mần cán thi hành lệnh của tòa, chúng tôi

không tìm được Thượng Đế ở tại quận [Cherokee] !!!

XÍ XON (Cần Đuộc)

giải phẫu

— Bệnh nhân nào khoảng từ 50 hay 60 tuổi trở lên mà phải chịu một cuộc mổ xẻ thì kể như... không mấy chắc ăn, và các bác sĩ phải phẫu cũng ngại mổ các người già.

— Bệnh nhân già nhất thế giới chịu một cuộc giải phẫu là ông James H. Brett ở Houston (Hoa Kỳ), ông này được mổ ngày 7-11-1960 lúc đó ông đúng 111 tuổi lễ ba tháng.

— Người chịu nhiều lần giải phẫu nhất là anh binh nhì Nam Phi Lionil de Witt. Anh ta bị đập trúng bãi mìn ở El Alamein (Bắc Phi) vào năm 1941, anh ta phải chịu tất cả 410 lần giải phẫu trong suốt 9 năm liền.

LÊ NGUYỄN HOÀI THƯƠNG

mẹ vợ

Một anh chàng bị tội song hôn phải ra hầu tòa — anh lo lắng hỏi luật sư biện hộ :

— Hình phạt nặng nhất cho nội vụ là gì ?

— Là phải sống chung với 2 bà mẹ vợ !

— Trời !!!

ĐỜN CỎ (Nhatrang)

thiên tài

— Nếu phải dựng bàn thờ đề tôn kính một cái gì của nhân loại thì tôi thích thờ lạy một mảnh vụn của trái tim hơn là một mảnh vụn của thiên tài.

LACORDAIRE

— Thiên tài chỉ có năm phần trăm là cảm hứng còn chín mươi lăm phần trăm là công phu.

EDISON

— Một đại dương thiên tài không đáng giá bằng một giọt nước thánh thiện

GOUNOD

HUYỀN DU LINH (Huế)

bông
hồng
cho tình
đầu

ngày xưa
phạm thái..

THÁI PHƯỢNG LIÊN

Anh của bé,

Lúc này thì ba mẹ, cậu Thiện, mợ Hương và các di đều ra Huế sau khi được tin ông ngoại bé đau nặng. Giam bé lại đây trong căn nhà trống vắng. Trông cơn mê man tối khi đêm bé đã đọc thư anh ba bốn lần mà vẫn không sao hiểu hết được. Nhớ lại chiều qua, khi trời mưa to liều liểu đội mưa xuống bưu điện nhận thư anh thêm cả thư ngày trước nữa. Thư đó đã bị cắt ra xem rồi lấy giấy dán lại. Hơi do dự, bé vẫn nhận lấy, tươi cười thản nhiên gặt đầu

«cám ơn ông» rồi về. Tính bé vẫn vậy đó. Ngày trước, với bản tính hay ngượng ngập bé chỉ biết đề bót rụt rè bờ ngõ. Sau này thì có thể nói lúc nào bé cũng cười được cả. Vui buồn gì cũng cười. Giận ai, tức ai cũng chỉ biết cười để che dấu ngăn chặn những giọt nước mắt nóng bỏng len lén trào ra. Bé của anh kỳ dị như thế đó. Nhưng cũng chẳng ai ngạc nhiên khi bé vẫn cười được trong nước mắt. Tuy nhiên chưa khi nào bé cười vì khinh bỉ, mỉa mai chế diễu người khác. Nụ cười tin yêu ngày trước đã úa tàn trên môi bé tự lâu rồi. Bây giờ với sốt cao độ, bé vẫn hoàn toàn tỉnh táo để còn nhận được vị mặn của nước mắt, mặn như giòng máu trào ra từ mũi bé đêm trước. Mi mắt sưng mọng nóng bừng, nhưng bé vẫn khóc. Làm sao cũng chỉ biết có khóc. Giận đối tức tối buồn bực chi cũng chỉ biết nhờ nước mắt để gột rửa đi phần nào. Giờ thì nước mắt vẫn không làm được gì cả. Mi trên đã trĩu nặng mà vẫn không dám nhắm lại. Bé sợ những cơn mê màu đỏ sẫm khi mi mắt khép kín. Ước gì lúc này bé được ngủ thật yên, ngủ đời đời, bởi anh không còn trở về đánh thức. Nhìn chiếc hộp tròn trên đầu tủ, bé lại nghĩ đến chiếc tráp nhỏ, trong đó có những kỷ vật của mẹ, có những chiếc bóng của con gái mẹ ngày còn nhỏ xíu và có hai ba thư anh. Tính cô tìm thấy bé đã đọc một trong những thư ấy. Nhưng bé không dám cầm đến những thư kế tiếp. Không đủ can đảm đọc lại lần thứ hai thư mình vừa đọc. Bé không ngờ được như vậy... Bé chợt thích, muốn thử, muốn đùa, muốn chiêm, muốn phá rồi thôi. Để chiêm thì mau chán. Anh cũng biết vậy... Vàng.

thì anh cũng biết bé của anh tầm thường vậy đó. Bé chẳng có nghĩa lý gì cả. Sao anh cứ lại hờn trách ray rứt bé hoài. Sao anh không quên ngay đi cho rồi. Dễ lắm mà. Cứ nghĩ rằng bé chẳng bao giờ thương anh. Bé đã lừa dối phỉnh gạt anh... Bé hèn hạ vậy đó. Ghét bé đi, bé chờ nghe đây, anh ơi!

Rồi chiều nay sẽ nhờ Long gửi thư giùm bé. Bé không còn gượng nổi để tự tay mình bỏ thư vào thùng như những lần trước. Biết bao lần bé tự hứa với mình đừng viết nữa. Nhưng rồi không thể dừng được. Nếu anh biết được lần đầu anh trở lại Đà Lạt là tuần mẹ bé định đi Đà Nẵng. Nhưng có những mẩu chuyện không mấy đẹp về anh, về bé từ Đà Nẵng, bay vào nên mẹ không đi nữa. Anh thử nhớ xem anh đã nói những gì, với ai về cuộc tình diên mê hai đứa? Tội nghiệp mẹ, mẹ chỉ sợ mất con gái. Mẹ thương con nhưng con mẹ bất hiếu vẫn hờn giận mẹ, bởi không tế nhị chút nào trong sự yêu thương con gái. Mẹ không khi nào tìm hiểu con gái mình. Là con một, lớn lên trong chiều chuộng, đã quen với nếp sống gia đình. Ở tuổi mười lăm, mười sáu, bé không có được những khôn ngoan hiểu biết dạn dĩ của những người cùng trang lứa. Đôi lúc bé muốn đập đồ, phá vỡ tất cả. Hòa mình với bạn bè. Vứt bỏ đi như mì dẹt dàng con gái. Nhưng bé không cho phép mình bỏ đi quên đi những nền nếp của người đàn bà Á đông ngày xưa. Con gái không được làm thế, con gái phải biết chịu đựng trong muôn vàn tủi nhục.

Và giờ thì mình đã xa nhau quá rồi phải không anh?

đi bé vì rằng bé đâu có gì để giữ anh ràng buộc anh. Chán chỉ người xứng đáng với anh hơn. Còn bé, dù sao cũng chỉ là một đứa bé con không hơn kém. Ngu ngơ chẳng biết, chẳng hiểu được gì. Nhưng bé thì không bao giờ đổi khác được, không quên anh được. Tất cả bé dành trọn cho anh. Rồi một dịp phép nào đó, anh trở lại Đà Lạt. Tình cờ gặp, anh sẽ thấy bé vẫn như ngày nào. Thời gian đã làm hoe đỏ rồi trắng tóc bé. Thời gian đã làm bé lớn thêm, xanh xao thêm nhưng thời gian không thể nào bôi xóa được anh trong bé.

Còn giận hờn, buồn phiền bé điều chi anh bầy viết, hãy kể ra vào những bài thơ trên báo hết đi. Bé nhận chịu tất cả. Anh đừng tự làm khổ mình, đừng tự lưu đày mình trong huyền mộng. Bé không còn buồn anh nữa đâu. Đã thương rồi bé đành chịu mất tất cả. Được thấy anh vui. Được thấy anh hạnh phúc đó là điều mong ước của bé.

Xa xăm...

tuổi ngọc

In tại nhà in

NGUYỄN ĐÌNH VƯỢNG

38, Phạm Ngũ Lão — Sài Gòn

giá bán

Một số . . . . . 60đ.

Ba tháng . . . . . 720đ.

Một năm . . . . . 2880đ.

TỔNG PHÁT HÀNH ĐỒNG NAI

270, Đề Thám — Sài Gòn

Ở LẠI

DUY NGUYỄN

Tôi thức dậy trong tiếng động ngoài phòng khách. Tiếng giép đi từ phòng anh Huy ra. Trời lạnh, vùi đầu trong chăn tôi vẫn phân biệt được hai tiếng chân khác nhau. Tiếng kéo cửa vụn quả đấm thật lâu, tiếng chân kéo lười biếng trên nền gạch chắc chắn không phải là anh Huy của tôi. Anh Huy thì lúc nào cũng vội vã, nói tiếng này đuổi tiếng kia. Cái tiếng giép kéo lê trên gạch hoa giúp tôi hình dung ra bước chân buồn bã, lười biếng. Cũng như cái tình gàn gàn của anh, bạn anh Huy. Tách. Tiếng bật điện và qua khe cửa tôi thấy ánh sáng tràn ngập ngoài phòng khách. Rồi hai người sẽ rút thuốc hút, nhả những vòng khói tròn lên trần nhà. Tự đứng tôi bỗng thích những khói trôi đó. Chúng quấn quýt lấy nhau bay lên thật cao rồi tan loãng. Rồi hai người sẽ pha cà phê. Cà phê đen, thật ít đường. Hai tách cà phê, ngồi uống trọn buổi sáng. Tôi không tài nào hiểu được mấy ông con trai, dùng cà phê đen, đắng như thuốc bắc. Nó bí hiểm như những chất kỳ lạ làm thuốc bắc. Nó bí mật như anh, như anh Huy và như tất cả những người con trai hôm nay.

Tôi không biết bây giờ là mấy giờ. Vừa nghe tiếng chuông đồng hồ đánh lên một bản nhạc lúc nửa giờ. 4 giờ rưỡi hay 5 giờ rưỡi? Cái cửa sổ lúc tối tôi khép sơ một cánh, nhìn ra vẫn tràn ngập bóng tối. Không thấy giàn hoa giấy, không thấy chậu lan của anh tặng. Thoang thoang mùi hương bay vào. Mùi hương của đủ loại hoa ngoài vườn và trộn lẫn mùi lá cỏ, sương đêm. Tôi thích hoa ngọc lan, mê mùi hương dịu dàng của hoa. Mỗi ngày tôi đều để trong phòng tôi một đĩa hoa. Và tôi ngủ trong hương thơm êm ả đó. Anh Nghĩa bảo chắc tôi định tự tử bằng hoa hay sao. Và anh mở ra một cánh cửa sổ, trong đêm thứ hai anh ở nhà tôi. Ở trong phòng tôi với anh Huy tán dóc. Ở thành phố buồn bã của tôi. Vâng, tôi muốn nói của tôi bởi vì tôi mến yêu

thành phố này lạ lùng. Ở đây, đời sống của tôi bình thản, ở đây tâm hồn tôi menh mang, êm ả như những loài hoa. Đời sống như một giòng sông hiền hòa.

Căn phòng của tôi cũng như tôi, cũng như thành phố đang sống. Phẳng lặng và êm đềm. Chừng ấy tiếng động. Bấy nhiêu thay đổi giới hạn. Sạch sẽ và khuôn mẫu. Từ bao nhiêu năm nay rồi. Từ thuở má tôi, di tôi. Cái giường lên nước bóng, kê sát cửa sổ. Thường tôi ngủ quay đầu vào trong, ít khi dám nhìn ra cửa sổ. Tôi thích những đêm sáng trăng, nhưng trăng thường làm tôi mất ngủ. Một mình tôi một giường. Rộng rãi, riêng tây. Năm nay tôi gần mười bảy tuổi, đầu tôi và chân tôi chạm vừa vặn hai thành giường. Trong nhà tôi, so với con gái có lẽ tôi là người cao nhất. Tôi nhớ hôm kia anh Nghĩa nói anh thích những người con gái tóc dài, có dáng thon thon, Như tôi vậy đó. Tôi lắc đầu cười, tôi mà được như vậy à, tôi gầy như con mấm chứ thon gì, tôi đen như con lọ lem vậy. Anh Nghĩa cười nói tôi xạo hoài. Phía bên trái cửa sổ có treo một cái gương. Chung quanh viền chạm trổ thật đẹp, gương hình bầu dục. Nhưng tiếc là nhìn vào mờ mờ như xem phim thời hát bóng câm. Anh Huy bảo cái gương đó chắc của bà ngoại ngày xưa dùng. Tôi cười khi nhớ rằng ngoại tôi đã già, đã hơn tám mươi. Vậy mà tôi quý cái gương đó, nó treo trên bức tường màu ngà cũ, giống như cái gương của công chúa soi lúc nàng vừa lớn. Tôi cũng có cái gương tròn của nhỏ bạn tinh nghịch tặng năm tôi vừa 16 tuổi.

Cái bàn học của tôi cũng rất xưa. Mặt bàn chạm trổ xà cừ. Tuy nhiên hãy còn chắc chắn. Ghế cùng loại với bàn. Phòng có 2 cái ghế. Một của tôi học bài, một để không. Tôi nhớ ngoài những người thân trong gia đình, anh Nghĩa là người đầu tiên ngồi trên chiếc ghế đó.

Trong phòng tôi còn có một tủ nhỏ đựng quần áo, vài bức tranh phong cảnh xưa. Tất cả những thứ đó, này bàn, ghế, này giường, gương, tủ đã là những hình ảnh quen thuộc trong đời sống ổn định của tôi. Cái khung cửa sổ nhìn ra giàn hoa giấy, gốc ngọc lan nay lạ với tầm mắt tôi vì có một chậu lan treo lủng lẳng của anh Nghĩa mang về từ Đà Lạt. Đời sống của tôi cũng có những tiếng động quen thuộc, trong phòng, trong nhà ngoài giờ đi học. Một số tiếng động quen thuộc. Tiếng hàng bán cuốn, tiếng reo mừng của lũ em, tiếng đùa giỡn, tiếng guitare của anh Huy, tiếng hát ông ổng mỗi lúc anh ấy đi đâu về.

Có một vài tiếng động mới lạ, chưa quen thuộc với tôi. Như tiếng mở cửa lúc chưa sáng, tiếng chân kéo lê chậm chạp, tiếng muông quạ cà phê. Những tiếng động đó của anh Nghĩa, những tiếng động lạ trong cuộc sống ổn định của tôi.

Tôi lắng nghe và chờ đợi. Chỉ nghe rất nhẹ tiếng động của hơi thở nhà khói, tiếng quạ cà phê. Không nghe hai người nói chuyện. Tôi chờ đợi giọng nói trầm hơi giống tiếng con gái, không nhanh mà cũng không chậm, cất

lên. Tiếng động và hình ảnh, một buổi xế chiều đã đến, cách nay một tuần, hình như làm khác đi đời sống bình lặng của tôi. Hình như thế, không có gì chắc chắn lắm đâu.

Anh Nghĩa từ Đà Lạt đến thành phố này, vào cổng nhà tôi một chiều thứ ba. Va ly nhỏ trên vai, tay cầm lủng lẳng mấy nhánh lan, áo pull xanh, quần đen và bạc thếp. Xa lạ và ngỡ ngàng trước cổng nhà tôi. Lúc đó tôi đang định hái vài cành ngọc lan, chợt nhìn thấy cái hình ảnh phong trần đó đập vào mắt tôi, gọi sự chú ý và làm tôi nhớ tất cả những gì trên người anh, Nghĩa vẫy tay gọi tôi, bỏ ngõ :

— Có phải đây là nhà Huy không ạ ?

Tôi gật đầu, mỉm cười và mở cổng. Nghĩa ngược nhìn dàn hoa giấy vàng nghệ khen đẹp và nói chắc tôi trông phải không ? Tôi cười.

— Căn nhà này đẹp đẹp quá nhỉ !

— Nhờ có hoa đấy anh ạ, anh xem căn nhà xưa từ thời Gia Long đấy mà.

— Tôi thích những căn nhà xưa, thật xưa cũng được. À, mà cô tên gì thế ? Tôi tên Nghĩa, Trần duy Nghĩa, ngày xưa học chung với anh Huy...

Quỳnh Tiên, tôi nhắc tên tôi, tôi đọc tên tôi lên. Nghe vô nghĩa và chẳng có gì thực tại trong đó. Quỳnh Tiên. Thế mà anh Nghĩa khen tên tôi đẹp, đặc biệt.

Lúc đi ngang phòng tôi vòng ra sau nhà, tôi dừng lại ném mấy đóa ngọc lan lên giường. Anh Nghĩa dừng lại ngắm và hỏi ?

— Phòng Quỳnh Tiên đấy à ?

— Vâng, anh xem có xưa không ? Anh Huy bảo có từ thời bà ngoại còn con gái như Tiên.

— Nhưng tôi thích không khí lạnh lẽo, cổ lỗ đó. Tiên sống trong phòng đó giống như một nàng công chúa lắm !

Cả hai chúng tôi cùng cười. Hình như cử chỉ của tôi hơi lúng túng, bước chân tôi đi không vững vàng. Anh Nghĩa bảo phải có chiếc lồng chim nhỏ treo ở cửa sổ thì nhất. Rồi anh lấy một chậu lan treo lên thành cửa sổ.

Những ngày sau đó, tôi, anh Huy, anh Nghĩa đi chơi khắp nơi. Sẵn dịp tết dương lịch, tôi nghỉ luôn ngày thứ hai. Cả ba người đi khắp thành phố, vào những quán kem, những nơi rất lạ lùng với tôi. Hôm chúa nhật chúng tôi về quê ngoại, một làng nhỏ trong quê. Tôi chẳng biết vô tình hay cố ý, anh Huy trượt xuống ruộng. Đồi giày dính đầy bùn, anh Huy xin ở lại để rửa giày rồi sẽ vào sau. Thế là tôi và anh Nghĩa đi trước. Trời lạnh lạnh và gió nhiều. Hai tà áo của tôi vương vít bước chân, làm tôi suýt mấy lần ngã xuống ruộng. Trời lạnh từ vài bữa nay, sáng qua tôi lôi chiếc áo len hồng cất kỹ từ năm ngoái ra mặc. Và tôi thấy nó xa lạ với tôi. Chật thèm và không còn xinh xắn như mùa đông năm ngoái. Vì thế nên tôi đành phải chỉ mặc áo dài. Chúng tôi nói chuyện bằng quơ. Chuyện những tờ báo

à tôi đọc, hỏi về những ông văn sĩ. Chuyện học hành, chuyện thời tiết. Tôi hỏi anh lúc này chắc trên Đà Lạt lạnh lắm nhỉ. Anh Nghĩa gật đầu, nói anh thích thời tiết ở đây hơn. Trời lạnh nhưng có mặt trời và có gió. Chả bù với Đà Lạt chỉ có mây mù, cả tháng không thấy mặt trời. Anh kể tôi nghe về thành phố sương mù đó. Những địa danh xa lạ, những thắng cảnh mà tôi chưa từng đặt chân đến: thác Prenn, Valley d'amour, đập nước Suối Vàng, hình gió hú... Những con đường mà tôi chưa bao giờ nghe đến, chưa hình dung ra. Những vườn hồng, những con đường anh đào, những thung lũng hoa vàng. Tôi biết, ở nơi đó cũng có những cái quen thuộc của anh. Những con đường, những con gái má hồng, những tiếng động chẳng hạn. Anh Nghĩa bảo tôi khi nào rảnh lên Đà Lạt anh sẽ dẫn đi chơi. Tôi nghĩ đến kỳ thi sau tết, không biết tôi có đậu không mà đi? Mà còn Huy nữa, chả lẽ tôi lại đi một mình à?

Thành phố này thật dễ thương! Anh Nghĩa bảo thế. Ở đây đời sống bình lặng. Như giòng sông vẫn chảy. Như cây cỏ tự nhiên lớn. Anh kết luận đây là nơi dưỡng già tốt nhất. Tôi cười — «Nhưng tui mình còn trẻ mà anh». Tiên không biết chứ, bọn anh đời lúc thấy tâm hồn mình già hơn những người già nhất!»

Vâng, tôi còn trẻ. Tôi gần mười bảy tuổi. Như anh Nghĩa nói, thành phố này dành cho những người già. Ngôi nhà, căn phòng tôi ở cũng vậy. Bây giờ sau những ngày đi chơi khắp thành phố, tôi quả thật hơi chán nản. Đời sống không còn cái bình thản dễ yêu nữa. Đời sống đã vấy tay gọi tôi, xui tôi nghĩ đến những nơi khác. Như Đà Lạt của anh Nghĩa chẳng hạn. Ở đó có những ngọn đồi toàn là thông. Tôi và anh Nghĩa đi trong đó, giữa thiên nhiên, chỉ có hai người, tôi sẽ được đi thăm tất cả thắng cảnh của thành phố quyến rũ đó. Ý nghĩ đó làm tôi nóng bừng đôi má.

Bây giờ chúng tôi đang rẽ vào con đường nhỏ. Ở đây thật yên lặng. Tiếng gió xào xạc trên những tàu dừa, tiếng lúa reo, tiếng con lạch nhỏ chảy róc rách. Tôi nhìn quanh không có ai cả, Anh Huy còn ở một nơi nào đó. Cả hai chúng tôi im lặng như thế cho đến khi tới nhà ngoại. Ngoại ngạc nhiên quá khi tôi đi với một người lạ hoắc. Mọi khi, với ngoại tôi hay tía lia, nhưng sao giờ tôi chẳng giới thiệu anh Nghĩa với ngoại. Tôi chào ngoại xong bỏ ra ngoài cổng đợi anh Huy. Tôi đứng bối rối bứt mấy hoa vạn thọ, xé rời ra từng sợi. Chúng tôi đứng dưới dàn dưa tây, hình như đợi anh Huy lâu lắm. Lúc thấy mặt anh Huy cười hi hi, tôi thấy ghét lạ. Tại sao anh lại dẫn bạn anh đến ở một tuần lễ, tại sao anh quen anh Nghĩa, để tôi phải bối rối vô cùng lúc này. Đáng lẽ hôm nay chúa nhật, tôi nằm nghe radio trên cái giường cổ xưa đó. Để tôi nối tiếp chuỗi ngày bình thản từ nhỏ đến giờ.

Trong những ngày đi chơi đó, tôi rất vui vẻ. Đó là những ngày vui bất ngờ trong thời khóa biểu nhất định của tôi. Thành phố của tôi trở nên lạ lẫm, thay đổi hẳn trong cảm tưởng của tôi trong lúc đi với anh Nghĩa. Cũng

như nhà tôi, phòng tôi. Ngày nào tôi cũng cắm những hoa bướm bướm trong bình nhỏ xíu. Tất cả mọi vật quanh tôi đều thay đổi, cuộc sống trong tuần lễ đó cũng không còn bình thản, thay đổi như những chuyến đi bất ngờ không định trước. Sau lần đi đâu về, tôi hay nằm trên giường, quay đầu ra cửa sổ có chậu lan, lìm dim suy nghĩ vẩn vơ. Lúc học bài, tôi không thể nào học vô, tờ giấy nháp chẳng chịt những hình vẽ vô nghĩa. May là mùa thi chưa đến, tôi chưa thi Đề I Lục cá nguyệt. Tôi biết chắc rằng lòng tôi có nhiều thay đổi. Tôi hay soi gương, cái gương cũ mờ mờ. Đời lúc đứng im nhìn trong gương tôi tưởng tượng mình là nàng công chúa hay tiểu thư cảnh vàng lá ngọc. Công chúa thời Gia Long như anh Nghĩa bảo. Công chúa cắm cung đến tuổi trăng tròn. Mỗi ngày nàng đi dạo trong vườn. Có hoa ngọc lan, có đàn hoa giấy, hoa bướm bướm, lối đi trải sỏi trắng, và chiếc ghế khuất trong vườn mát lạnh. Rồi công chúa biết mơ mộng, nàng hay soi gương mỗi sáng thức dậy, chải lại mái tóc dài, mỉm cười với người đẹp trong gương. Nàng hát nhỏ mỗi lúc đi ngủ. Tuy nhiên đời sống nàng vẫn bình thản. Rồi một chiều hoàng tử đến. Như một cánh bướm lạ, như một khách lãng mạn đến vườn của nàng, làm công chúa ngây ngất, nàng làm điệu hơn, nàng biếng dùi mài kinh sử. Nàng đã gặp tiếng sét. Đêm ngủ nàng nằm mơ thấy hoàng tử. Đáng người cao, gàn gàn, bước đi chậm chạp, chán nản; giọng nói trầm trầm, mái tóc bông bành. Hoàng tử, như một vị thiên thần ngự giữa tim nàng, cao sang, sáng chói hơn cả phụ vương và hoàng hậu. Quỳnh Tiên sống trong cung điện cổ xưa từ thời Gia Long. Anh, có phải anh là hoàng tử không, Ngh?

Những ngày vui bao giờ cũng qua mau. Đó là những ngày thay đổi không khí cho cuộc sống bớt buồn tẻ. Tôi, cũng sống khép kín như Trang trong *Đề tưởng nhớ mùi hương*. Rồi Nghĩa cũng như Ninh, bỏ lại cho tôi ngày tháng tiếp nối! Không biết chừng nào anh Nghĩa đi. Thôi, đi đi cho rồi. Tôi còn một kỳ thi năm này.

Tiếng khuấy cà phê ngoài phòng khách thỉnh thoảng vang lên. Rồi tiếng muỗng rơi xuống đáy ly, âm thanh vỡ rạn. Tôi không tài nào ngủ được nữa, lắng nghe những tiếng động ngoài phòng khách vọng vào. Xé bao thuốc nghe rõ mồn một, rồi tiếng bật lửa. Thật lâu rất im lặng. Tôi biết chắc là có 2 người, vì tiếng chân anh Huy ra sau một tí. Tôi như khắc khoải chờ đợi những tiếng nói cất lên, để tôi biết hai người còn đó. Lát nữa đây trời sáng tôi sẽ đi học. Hôm nay thứ ba, mau thật, vậy mà anh Nghĩa đến đây đã được tuần lễ.

— Cậu soạn quần áo xong chưa?

— Rồi.

Tôi ngạc nhiên đến bàng hoàng. Như vậy là anh sẽ đi, sáng nay phải không? Tôi nhắc tên anh, nghe vang vang trong đầu kỳ hoặc. Mối tôi se đắng, tôi chưa chuẩn bị cho một từ giả, một cánh chim. Tôi không chuẩn bị được như lần anh đến, lần đi chơi bất ngờ, và một lần ra đi. Mọi lần vui và một

lần buồn. Vui và buồn chỉ một lần thôi, nhưng rồi còn những ám ảnh, những mỗi chờ đợi sau này. Tất cả đều chỉ một lần mà thôi, một lần tình cờ anh đến ! Hoa hồng nở trong tim em rồi sau này lại có loài hoa khác. Hoa pensée hoa tương tự đó anh !

Tiếng đàn vang lên từ đồng hồ, chia thời gian ra từ mảnh. Rồi trời sáng tôi đi học. Rồi mờ sáng anh ra đi.

— 5 giờ rưỡi rồi, 6 giờ tờ phải lên Sài Gòn sớm.

— Cậu uống cà phê nữa ?

— Cũng được.

Tiếng chân vội vã của anh Huy xa dần. Tôi muốn xuống giường, ra nói chuyện với anh. Tôi tưởng tượng dáng ngồi trầm ngâm, chân gác lên bàn thấp, miệng phì phà điếu thuốc. Khuôn mặt kiêu ngạo, bất cần. Tôi muốn nói chuyện với anh Nghĩa, còn nửa giờ nữa anh sẽ đi. Tôi muốn nghe tiếng nói mình vang lên, xa lạ và thay đổi bất ngờ. Muốn như thế, nhưng tôi vẫn nằm yên trên giường, nhìn ra cửa sổ, nơi đó có chậu lan.

Tôi nghe tiếng chân anh Nghĩa đi ngang phòng tôi, dừng lại. Vội vàng trùm chăn kín đầu tôi nằm giả vờ ngủ. Cửa mở nghe tiếng rít ê cả răng, anh quay sang hỏi :

— Chẳng biết Quỳnh Tiên thức chưa, cậu ?

— Ồi, con bé đó mà, công chúa còn ngủ đến sáng !

Cửa phòng tôi khép lại, hé một góc chăn tôi thấy gương mặt mờ mờ, điếu thuốc trên môi lập loè. Rồi tiếng chân trở ra phòng khách, ngồi xuống, khuấy cà phê. Tôi, tôi không muốn nghe lời từ biệt, tôi muốn anh ra đi, ra đi âm thầm, không hay biết. Sáng thức dậy tôi có một cặp mắt ướt, tại vì anh đó, Nghĩa. Người đi bao giờ cũng vui vẻ, chỉ có kẻ ở lại là buồn. Ra đi đâu có buồn, nhưng trời cao, thành phố lạ, trở về nhà vẫn vui như thường. Ở lại, với những kỷ niệm còn đầy ắp, chứa cùng khắp căn nhà, làm sao quên được.

Tôi nhớ đọc một đoạn văn ở đâu đó, đại ý người ta sống với những hình ảnh, một số tiếng động quen thuộc. Nói sống thế này thế nọ đều là văn chương, tiểu thuyết. Tôi cũng có một số tiếng động, hình ảnh quen thuộc và một số lạ. Do anh Nghĩa mang đến. Ở một thành phố nào đó xa lắc, anh cũng có những hình ảnh quen thuộc. Anh sẽ gặp lại, thân ái, trong nỗi vui mừng. Cuộc sống của anh không có tôi dự phần trong đó, không có Quỳnh Tiên. Với anh, chẳng có hình ảnh, tiếng động nào đó xa lạ do lời mang đến. Nhưng anh, anh đã mang đến, đã phá vỡ cuộc sống ổn định của tôi. Để rồi anh ra đi để lại cho tôi nỗi buồn chất ngất.

Những kỷ niệm anh mang đi ở thành phố này, căn nhà này, căn phòng của Quỳnh Tiên rồi cũng quên đi, nơi xa xăm đó không gọi lại cho anh một nỗi nhớ nào. Chỉ có công chúa Quỳnh Tiên nằm ngủ nhìn chậu lan nhớ anh, soi gương nhớ gương mặt anh, nhìn cái

ghế nhớ dáng anh. Và thành phố, và căn phòng, ngôi nhà thấy đều vây bọc lấy em, bóp nghẹt quả tim bé nhỏ của em mà thôi.

Sáu giờ. Đồng hồ thông thả đánh. Tôi nghe tiếng ly đặt xuống bàn, tiếng động của ghế khi anh Nghĩa đứng dậy. Và tiếng chân đi vòng ngõ sau ra đường. Ngang phòng tôi, tiếng chân chậm lại, ngừng hẳn, xong tiếp tục bước, buồn bã. Tôi nhìn ra cửa sổ, mờ mờ chậu lan, và dáng anh đi ngang qua rất chậm. Chợt tôi muốn ra chào anh, muốn nói một lời từ giả, muốn chúc anh đi đường bình yên, về thành phố gặp lại vui mừng. Dĩ nhiên là không có tôi ở thành phố sương mù đó. Ý nghĩ đó làm tôi bật khóc, tôi cắn chặt môi, chạy ra cửa sổ. Trong vùng ánh sáng rất mờ, bóng anh lẫn với bóng tối. Và tôi không nhìn thấy gì cả.

Quay vào, tôi bật điện, ánh sáng chan hòa khắp phòng. Lúc đang lúi húi xếp mùng, tôi chợt thấy một vật lạ trên bàn. Vội vàng chạy lại, tôi cầm trên tay với một cảm giác băng khuâng khó tả. Đó là ban nhạc bằng gỗ, rất đẹp, chắc anh mua từ Đà Lạt. Bên dưới có chữ « Tặng Quỳnh Tiên ». Và tên Trần duy Nghĩa bên dưới. Tôi nhìn tờ lịch, ghi ngày vào món quà. Tôi vẽ những hình vô nghĩa trên tờ giấy viết thư, rồi tôi viết tên tôi. Nguyễn Quỳnh Tiên, bên cạnh tên Trần duy Nghĩa với hàng địa chỉ anh đọc cho tôi hôm về quê ngoại. Không biết nghĩ sao, tôi gạch hàng địa chỉ của anh, đến làm rách 2 tờ giấy. Tôi không muốn nghe đến, nhìn thấy thành phố của anh. Vì ở đó có những người con gái má hồng mà anh quen biết. Tôi sẽ không lên thành phố đó đâu, tôi không thèm viết thư cho anh đâu, Ngh. Anh sẽ chẳng nhớ gì đến tôi, con bé xấu xí này, phải không ?

Với món quà trên tay, tôi lại soi gương. Chiếc gương cũ từ thửa ngoại tôi còn như tôi. Tôi đứng lặng yên nhìn tôi. Tóc tôi đen và dài, môi tôi hồng, mắt tôi to và đỏ ướt. Tôi nhìn tôi trong gương. Chăm chú, tò mò như nhìn một người nào khác. Nhất là cặp mắt của tôi đỏ hoe và có giọt nước lăn xuống má. Tất cả như một tấm ảnh cũ, chụp từ lâu lắm, trầy trụa và khuôn mặt vừa lớn của tôi buồn bã trong đó.

Hôm đó tôi gần mười bảy tuổi ?

Đón Đọc

BÒ SỮA GẶM CỎ CHÁY

Tâm bút của **DUYÊN ANH**

NGUYỄN ĐÌNH VƯỢNG xuất bản

BÀI NHẬN ĐƯỢC

từ bạn ngọc

văn

Du Tử Nghi, Đỗ Nguyễn Thương Yêu, Thùy Dương, Nguyễn Văn, Mây cuối Việt, Nguyễn thị Lệ, Quách Trần, Hà tố Trinh, T. Vy Hưng, Nguyễn văn Đông, Bướm Nhỏ, Sơ hoài Nhung, Dương hoàng Kim Ái, Miên Ly, Hải Lê, Nguyễn thị Ngọc Sương, Võ lưu thị Lan, Nguyễn thị Kim Hạnh, Ngọc Thùy Khanh, Đào thanh Tiến, Trâm, Hồ văn Tâm, Nắng Nhật, Hạ phúc Trâm, Ngân My, Nguyễn Đ.K. Hoài linh Vũ, P.K.V. Thoại Nguyên, Hoài Thương, Tiểu Nghi, Hà Huyền Hoa, Trương Tư, Du Ngọc, Nguyễn thúc Hoài Châu, Trần Nguyễn Diễm Khanh, Đặng Đình Hồng, Vũ thị Ánh, Nguyễn thị Chiêu Thu Đỗ trường Sa Trung Nghĩa, Tạ văn Sĩ, Tạ thị Tố Tâm, Lê ngọc Di Nhân, Phương Duy, Dĩnh, Trương xuân Lan, Hoàng văn Thanh, Nguyễn Hạ Duyên Đỗ Nguyễn Thương yêu, Hồ Vũ, Du Bảo, Hoài Thương, Trần văn Nghĩa, Tạ văn Sĩ, Mâm Cù, Du Tru, Lê Nguyễn Trí Hoàng, Tê Hát Đông Thụy, Đinh Thắng, Mất huyền Mơ, Phạm Thy Bình, Trần Phương Vũ, Lăng Du, Thanh vịnh Kiều, Ngày Xưa, Ngơ Ngác, Du Tử Nghi, Ngọc Hạnh, Hoàng Thụy Uyên Mã Quế Mậu, Về Hát, Đỗ Nguyễn Thương Yêu, Soan Phương, Phương yêu Dấu Nguyễn Thị Phương, Tâm Vy, Huyền Thoại.

thơ

Du Tử Nghi, Trần Thụy Sáu Ngủ, Hà Tố Trinh, Cầm Hạ, Thương Giang Ca Fát, Miên Ly, Thái Phương Liên, Ngọc Minh, Đào Phan Chiến, Người khách Lạ, Đặng Mai Lan, Kim Hạnh Vũ Tường, Nguyễn thị Kim Hạnh, Đào Thanh Tiến, Nguyễn Thụy Hoài Miên, Phiêu Long Tiến, Thụy Khương Bảo Hương Quyên, Lê Nguyễn Trí Hoàng, Nguyễn thị Lệ Phúc, Thanh Liêm, Hoàng Thụy Chương Đài, Kiều Giang, Thu Lệ, Hiền thy Họa My, Trâm Lăng Mây Đơn Phương Thụy Khương, Ngô thị Bích Lộc, Tiểu Nghi, Nguyễn Anh Đinh Lynch, Nguyễn Hạ Duyên, Nguyễn Nhân Viễn Du, Trâm Lăng, Vy vũ Quyên Trần Nguyễn Hoàng Vũ Hạ Miên, Thúy Mai, Ngọc Minh, NND, Phạm Thy Bình, Thanh Liêm, Hà Nghi, Vũ ngày Xưa, Hoàng Thụy Uyên, Ngơ Ngác. Sợi Tóc Dài, Võ thị uyên Ương, Phạm Nguyễn Hạnh Ngọc, Kim Chi, G.N.H. Cát Tiên, Nguyễn Việt Hải, Đỗ Thị, Ái Dy, Tâm Vy, Huyền Thoại.

tuổi ngọc

và bạn ngọc

NGUYỄN TRỊNH DIỄM XUA (Đà Lạt): Tuổi Ngọc không quên em. Chỉ sợ em quên Tuổi Ngọc. Bài kết nhiều quá nên đôi khi quá 1 tháng mới đăng. Em đừng ngạc nhiên lắm về điều này nhé. Em vẫn còn đi học hay đã ra làm công giáo?

DU TỬ NGHI (?): Bao giờ mỗi tuần cháu thấy nơi bài viết trang đầu của chủ nhiệm hoan hỉ báo tin TN sẽ in lên vài ngàn số, chừng đó cháu tin, TN sẽ đi bằng ngựa mang lục lạc vàng. Anh em TN đều cười toe chứ không méo mó than van kinh tế mùa thu... Cháu có quyền làm thơ, nếu cháu thích.

LÊ NGUYỄN TRÍ HOÀNG (Khánh Hội): Cháu đã cho TN Xuân Hồng đi du lịch sang... ngoại quốc thăm các bạn cháu nữa cơ à? và bạn cháu khen rồi rít? Thế là đầu năm anh em TN uống được chén nước đường. Hăng hái cả năm là cái chắc.

HÀ (Đà Lạt): Sao gọi là «mạo muội»? Em cứ gửi bài về chứ. Nếu còn say xuân em cứ say. Chỉ sợ mở mắt ra nhìn thấy mùa xuân đi mất thì buồn bã ê chề. Anh em TN không sẵn ô mai nhưng chắc chắn có một câu chúc thật đẹp dành cho em.

TRẦN THUY SÁU NGỦ (Sài Gòn): Đầu năm cháu gặp chuyện buồn. Xin thành thật chia buồn cùng cháu. Nhưng như thế là hãy còn may mắn

dấy cháu ạ. Cháu gửi bảo đảm thi đề tên Vũ Mộng Long. Thành thật cảm ơn lời chúc của cháu dành cho gia đình cháu.

TRẦN VĂN CAN (Ban mê Thuật): Đã Đình chính cho cháu trong TN số 40 rồi. Đó chỉ là một sự hiểu lầm mà phần lỗi ở nơi cháu.

SONG NGU (Phan Thiết): Gọi bằng anh là đúng nhất rồi. Vì trong tòa soạn chưa ai tới tuổi làm chú bác cả. Bài em tòa soạn đã nhận được và đang đọc.

NGUYỄN THỊ KIỀU OANH (?): Dẫn hoài mà cháu vẫn cứ quên ghi tên họ phía dưới chữ ký, vì ký tên ai mà đoán nôi. Nên phải dùng tên em cháu trả lời cho cháu vậy. Tòa soạn TN để tìm nhất nước. Cháu hãy mua cuốn «Ngựa chững trong sân trường» trong ấy đầy đủ tiêu sử của Duyên Anh.

HOÀNG NHỮ MI (Đà Nẵng): Có lẽ, phải cố gắng để TN sẽ chẳng bao giờ dừng lại ở một sân ga nào nữa. Thư bạn đúng là có gửi theo nụ cười làm rục rở thêm nắng tháng giêng rọi vào căn gác xếp làm tòa soạn TN. Nụ cười mà anh em TN sẽ nhớ mãi.

THÙY MỸ, THƯƠNG MÂY (Đà Nẵng): Bên báo CL bây giờ chán lắm, cháu hãy đọc TN tuần báo là hơn và đừng nhắc chuyện bên báo CL nữa. Bao giờ chú in Huyền Xưa cháu sẽ tìm

y câu trả lời. Chứ bây giờ trả lời
bố quá.

NGUYỄN CÔNG DANH (Long Xuyên):
Tòa soạn chỉ còn có quyển Con
túy và Cầu mơ, giá 2 cuốn là 500
đồng. Tuổi Ngọc từ số 1 đến 24 không
có, cháu hãy mua bộ. Tất cả đề tên
gọi Vũ Mộng Long. Giá mỗi bộ TN
là 550 đồng cả cước phí.

NGUYỄN NGỌC (?): Cháu không đề tên
trong giấy ký tên làm sao tòa soạn,
đề nổi tên cháu mà gọi? Thơ làm
cháu hứng cháu ạ, không cố ý khen
một trường nào hết. Cháu giận
ai mà làm gì. Lần sau biên thư cháu
đề rõ ràng tên họ nhé

TRẦN VĂN HUYỀN (Sài Gòn): 17 tuổi mà
lớn với ai. Đúng là tuổi vừa lớn
vừa yếu. Dù sao, TN vẫn không thể lẫn
nhau ra chết, dù nó muốn chết lắm
mà. Tên thật của em đẹp lắm, bút
chữ em kia trùng với một bạn Ngọc khác
ở đây. Bài em tòa soạn đang đọc.

TRẦN MINH ĐỨC (Tam Kỳ): Gọi bằng
tên nghe ổn hơn là bác. Mua báo dài
dài em gửi bưu phiếu về cho Vũ
Mộng Long tòa soạn sẽ gửi báo hằng
tháng đến địa chỉ nhà em. Vì thế em
hãy ghi tên họ thật và địa chỉ chắc
đắn.

NGUYỄN HOÀNG BĂNG HẠ (Phan
Thiết): Cảm ơn bức thư đầu năm của
cháu. Nếu cháu là «người bạn trẻ trợ
đỡ về quê ăn Tết» đúng như câu
chuyện ấy, và cháu cảm động. Tất chú
trợ một phần nào cái vui lây của
cháu rồi.

NGUYỄN THỊ HỒNG HẠNH (Đà Lạt)
Chợ Mới Hồng chỉ phát hành ở Sài Gòn
mà cháu tìm không có ở Đà Lạt là
đúng rồi chứ thắc mắc chi nữa. Cháu

hiểu lầm câu «Bài đang đọc» rồi. Bài
đang đọc là bài tòa soạn đang đọc
để chọn chữ đầu phải là «bài không
đang».

NHÃ UYÊN (Sài Gòn): Thế nào rồi
bài cháu cũng được đăng, nếu cháu
chịu khó viết đều. Không làm cách
nào khác hơn được vì mọi thứ đều
tăng giá.

NGUYỄN THỊ CHIỀU THU (Vĩnh
Long): Việc mua báo dài hạn với sự
yêu cầu của em tòa soạn thấy không
có gì trở ngại. Cố động nhiều bạn
Ngọc mua báo dài hạn là tiếp hơi
cho con tàu Tuổi Ngọc không dừng
lại ở một ga nào buồn thảm. Việc
sắp sai tên em tòa soạn đã đính
chính rồi.

KIM HOÀNH (Quảng Trị): Tòa soạn
vẫn mong sự cộng tác của em. Lúc
nào viết được bài em cứ gửi về.

DU TỬ NGHI (Phước Tuy): Nếu có
ý định đổi bút hiệu khác thì em cứ
đổi, chả có gì trở ngại cả. Bài nhận
nhiều mà đăng rất ít vì tòa soạn cố
gắng lựa những bài hay. Cảm ơn lời
chúc đầu năm của em.

TRƯỜNG THOẠI (Long Xuyên): Sẽ
in HX, khi nào khởi sự sẽ nói cho
cháu biết. Cảm động ghê lắm khi đọc
thư cháu. Sao không viết «bông hồng
cho tình đầu» nhỉ, đó là một cách
trả lời về điều cháu hỏi.

VĂN (Sa Đéc): Trường «mèo ốm» là
trường gì ai mà biết. Theo anh biết
Sa Đéc của hai trường trung học,
một ở trong thành phố và một ở
ngoại ô. Em học trường nào? Sách
xuất bản rời rạc và không vừa ý hầu
hết nên chả dám ghi hết ra đây. Và em
cũng đừng tìm mua làm gì. Đề khi nào
anh có sách in đẹp, vừa ý đã. (TKT).

DƯƠNG NGHIÊM LINH (?): Chỉ mới
đóng được bộ I, II, và III. Tòa soạn
không có người để làm chuyện cháu
hỏi, việc ấy cũng dễ, cháu chỉ việc
mang đến một nhà sách nào đó,
nhờ họ đóng hộ.

LÊ THỊ MINH HẰNG (Long Xuyên):
Trước Tết tòa soạn đã gửi Xuân
Hồng Tuổi Ngọc cho em rồi. Nhận
được, em nhớ cho biết nhé? Dù sao
TN cũng chưa thể lẫn kèn ra chết.
Châm ngôn của tòa soạn là: Còn
nước còn tát. Nên em cứ yên tâm.

TRẦN BÚT VŨNG (Mỹ Tho): Ghi
tiêu sử ra đây không tiện. Các em
mua cuốn «Ngựa chứng trong sân
trường», bìa sau đây đủ tiêu
sử của Duyên Anh.

VĂN CHÂU (Sài Gòn): Bìa mỏng đã
muốn ngắt ngư, nếu in bìa cứng chắc
TN đánh rơi cây gậy giữa đường mà
lấn kèn ra chết. Vậy lời yêu cầu
của cháu toàn soạn chỉ dám hứa
miệng thôi. Bao giờ có thể thực hiện
tòa soạn sẽ thực hiện ngay.

MỘT BẠN NGỌC (Long An): Đã
nhận được thư và 60 đồng cháu gửi
mua TN Giáng sinh. Tiếc là địa chỉ
cháu bị lạc mất. Phiền cháu gửi về
tòa soạn địa chỉ khác để gửi báo cho
cháu nhé. Mến.

LÊ THỊ THỌ (Nha Trang) Chưa nhận
được bưu phiếu năm trăm đồng của
cháu. Không hiểu sao thư sau lại đến
trước. Không chừng đã lạc chẳng?
Khi nhận được sẽ có tin và gửi báo
ra cho cháu. Cảm ơn những lời chúc
của cháu. Trong năm nay «Anh Chi
yêu dấu» của ĐTL sẽ đến bonjour
cháu đó. Chờ nhé.

HUYỀN THOẠI (Chợ Mới) Cháu dẫn
đo kỹ quá hèn chi bây giờ mới nhận
được bài và thư cháu. Tại sao phải
mang mặc cảm? Cháu cứ nghĩ là «làm
nổi» đi. Bây giờ cháu đã ở trong
khu vườn Tuổi Ngọc rồi đó. Cháu
yên tâm chưa nào. Áo Tiều Thư đã in
thành sách (do nhà Nguyễn đình
Vượng xuất bản, và đã bày bán khắp
nơi. Cháu có thể mua chỗ nào gần
nhất. TNKCQ và HX sẽ in. Vấn đề
để cho đăng lại những bài hay hơi kẹt.
Cháu thông cảm nhé. Muốn làm quen
với MM cháu cứ viết thư về địa chỉ
tòa soạn. Sẽ chuyển lại cho MM. Cảm
ơn cháu lắm, về việc cố động bạn bè
đọc TN. Đọc giả nào cũng như cháu
chắc TN sẽ không thể nào sập tiệm.
Tên thật cháu, chú chịu, đoán không
ra. Mong thư và bài cháu.

D.T. NHI ÁO TRẮNG (?) Đúng như
cháu viết. Cần gì phải biết mặt nhỉ!
Thương yêu mẹ là điều dĩ nhiên. Vậy
thì không nên làm cho mẹ buồn. Đúng
lắm. Sao mới đầu năm đã lười vậy?
Cháu cứ viết và gửi về. Đừng nản.
Rán học thuộc «bài vạn vật dài như
đường bay của một loài chim sắt»
nhé. Mến.

NGUYỄN LÊ HỒNG HẠNH (Đà Lạt)
Nghe cháu tả oán ghê quá. Nhưng mà
«Đà Lạt hiện tại mới thật sự là Đà Lạt»
thì vui rồi. Những bài bạn Ngọc gửi
về, tòa soạn thấy hay thì đăng. Đôi
khi tác giả có kèm theo tên thật và
địa chỉ, đôi khi không. Nên chú không
biết người cháu hỏi có đúng vậy
không. Cả tòa soạn cảm ơn lời chúc
của cháu. Đầu năm mà đùa dai người
ta vậy coi chừng xui xẻo suốt năm
đó. Nhớ viết thư về tòa soạn kể chuyện
Đà Lạt nhé. Mến.

LÊ THỊ BÍCH YÊN (Qui nhơn) :
Thật đáng tiếc về việc cháu phải nấn
nỉ nhà Bưu điện. Dù sao cũng đã lĩnh
được rồi. TN bộ III sẽ gửi ra cho
cháu trong tuần tới và chắc chắn
không có chuyện «trục trặc» nữa. Còn
TN bộ IV chưa biết khi nào đóng xong
vì hiện tại các số từ 31 đến 40 tòa
soạn chưa có đủ. Khi nào có sẽ loan
trên báo. Cháu đợi nhé. Cám ơn lời
chúc của cháu. Nhớ viết thư về tòa
soạn nhé. Mến.

MẮT HUYỀN MƠ (Saigon) Bút hiệu mới
cháu hay lắm, không trùng với ai đâu.
Tập bỏ dần tính nhút nhát đi nhé.
Cháu đừng ngại gì về chuyện biên
thư cho chú hết. Lỗi lần trước là do
cháu đó. Thôi kể từ nay khỏi sợ
bị «lũ bạn quái ác» ở ĐN phỏng vấn
nữa nhé!

LÊ (Ban mê thuật). Em viết : «Em
là kẻ đau khổ nhất vì không có tết, vì
không được đọc Xuân Hồng Tuổi Ngọc»
làm cả tòa soạn cảm động và lên tinh
thần lắm. «Thằng bạn trời đánh»
của em thật đáng tội. Sẽ lưu ý nhà phát
hành về việc em nói. Hiện tại tòa soạn
không còn XHTN, nhưng thể theo
lời em, tòa soạn sẽ mua gửi lên giúp
em. Gửi ngân phiếu và địa chỉ về tòa
soạn để tên ông Phạm Đình Thống.

Đ.T.M.P. (Sàigòn).— Thư cô viết ký
tên tắt. Lại có bức tự nhận mình là
«người xấu số». Tôi có bồn phận trả
lời cô rằng : Tôi và những người Việt
Nam khác không bao giờ ghét bỏ hay
thù hận những người Trung Hoa đang
sinh sống ở Việt Nam. Dân tộc tôi
nhỏ bé, nghèo nàn nhưng rất tự hào
về tinh thương. Thương cả chính kẻ
thù của mình. Pháp bị Nhật đảo chính
lòng bất, chúng tôi dấu diếm Pháp

thoát tay Nhật. Nhật bị Tàu sang tước
khí giới, bị khinh miệt, chúng tôi an
ủi Nhật. Những kẻ thù đó không
thương gì chúng tôi. Bằng có là khi
Pháp tái xâm lăng, họ giết chúng tôi
như蝼蛄. Những trang sách trong *Con
Thúy* ghi lại một hình ảnh lịch sử
trung thực cùng với xúc động thời đó
không thể nói sai hay bảo là thù ghét
người Tàu. Lịch sử nó qua. Là hết.
Chúng ta vẫn sống chung với nhau
không có hòa ước. Cô thử nhìn sang
Cao Mên và nghĩ tới vụ «cấp dưỡng»
dân Việt bên đó 2 năm trước cô sẽ
thấy người Việt Nam cao cả và đáng
quý biết chừng nào. Cái «thành ngữ»
Ba Tàu chỉ dùng cho những người Tàu
xấu xí. Mà người nào xấu xí cũng bị
ghét bỏ. Rất cảm động về những lời
khích lệ của cô, của một độc
giả Trung Hoa yêu văn chương Việt
Nam. Về bức ảnh, tôi sẽ lưu ý. Càng
lưu ý về lời khuyên mãi mãi viết trẻ
dù tuổi có già nua của cô. Mong được
gặp cô ở tòa soạn để nói chuyện nhiều
về tinh hữu nghị Việt Hoa. (Duyên
Anh)

lưu ý bạn đ. c

Vì bạn ĐẶNG XUÂN CÔN vắng mặt
một thời gian, Tuổi Ngọc chưa thể
nhận tiền đặt mua báo dài hạn. Các
bạn đã gửi tiền, tòa soạn sẽ cố
gắng gửi báo. Các bạn muốn ủng
hộ Tuổi Ngọc mà chưa kịp gửi
mandat, xin hoãn giùm một thời
gian. Riêng những mandat gửi mua
Tuổi Ngọc đóng bộ, xin đề tên ông
PHẠM ĐÌNH THỐNG. Thành thật
cám ơn bạn đọc. T.N.

một chút mưa bụi (Tiếp theo trang 16)

có hát, có cười đùa, có lặng thinh... chi thì tôi cũng phốc lên xe GMC vào
ngày đó. Trước đó hẳn đã cúi xuống cái huy hiệu trường Trần Hưng Đạo
lên bê-rê của tôi : « Tú chẳng biết ép hoa như con gái. Chỉ có mỗi cái này
biểu cho chị ». Sân trường đã vắng hoe. Hương phấn huỳnh đàn phủ
xuống, tôi quay mặt lúng túng : « Trời ơi ! Tôi chẳng có cái gì để lại cho Tú
hết » — « Tui nó bầu chị làm người sắt đá nhất vì không ai xin địa chỉ chị
được » — « Tôi giải thích nhiều lần rồi. Tại nhà gần bề. Đường gầy nên
không có số. Tôi sống trên cát mà » — « Thế muốn viết thư cho chị phải
làm sao ? » — « Tú bắt chước câu chuyện trinh thám mười tên mọi da đen
đem rồi tôi kể đi. Bỏ thư vào lọ. Thả xuống suối. Suối chảy ra sông. Sông
trôi xuống biển. Sông sẽ cong tay vớt lấy chuyển đến tôi » — « Lúc nào chị
cũng đùa được. Có lẽ mắt chị màu nâu nên không bao giờ chị biết khóc.
Nghe có mấy anh hỏi thăm về một cô bé dấu tên trong đám lửa đêm rồi,
được gọi là Không Tên Số Một trong trò chơi kết thân, Tú biết ngay là
chị. Phải chăng tên chị là Hồ Phi Lộng Ngọc nên mọi chuyện với chị
đều là bốn cột và mãi mãi bay xa. » Chắc Tú chưa đọc những câu thơ này
của Thanh Tâm Huyền :

*tôi biết những người khóc lẻ loi
không người muốn phiền*

*ôi những người khóc lệ không rơi ngoài tìm mình
em biết không lệ là những viên đá xanh
những người khóc lẻ loi một mình
đau đớn lệ là những viên đá xanh...*

Xe rồi chuyển bánh. « Cho Tú gửi lời thăm cái dấu than trong mắt
chị. Có còn chỗ trống nào cho Tú không ? Tú làm một cái chấm thôi cũng
được ». Cám ơn xe đã chạy thật đúng lúc để vớt tôi khỏi trời ngã bênh
bồng lúng túng ngọt ngào trong cái hố tạo ra bởi những lời vừa thốt của Tú.
Xe lướt qua những biệt thự lạnh lẽo như hơi giá bốc lên từ mặt hồ. Đong
đưa xa tít xa, trong vườn nhà ai những đóa Hạnh-Phúc Thủy-Tinh xanh
mờ như cái ánh trăng xanh ước của những đêm trại vừa qua đang lụi
dần vào quên lãng hết những cây thông đứng ngủ yên ngậm kín sương
mai hai bên đường đèo. Hạnh Phúc ừ thì ngán ngủ vì chóng vỡ như Thủy
Tinh. Những hạt mưa sương lâm chầm trên tóc. Nhớ đến một câu thơ của
tôi mà Tú đã phổ nhạc : « Chút mưa bụi mùa xuân trong nắng hạ ». Vâng !
Nắng hạ đã bắt đầu úa. Nhưng mưa đó vẫn là mưa xuân. Nhẹ nhàng như
bụi phấn. Như khói hương thôi. Chưa đủ làm ướt má ai đâu mà hình như
chỉ để dịu đi chút gắt gay của nắng mùa hè.

Rất đổi tình cờ, tôi gọi khế tên hẳn : Vũ Phiêu Tú. Là gì nhỉ ? Mưa
bay. Gió thoảng và một vì sao nhỏ nhắn như xui nhớ đến Le petit prince.
Mãi một đời tôi, quán quít những địa danh, những bạn thương bạn thiết,

những dấu chấm than, chấm hỏi tận đáy mắt tôi hình như tên họ bao giờ cũng bắt đầu bằng những chữ P.T.

Tiếng chuông bỗng ngân nga từ tháp chuông của nhà thờ Con Gà thì phải nhưng lại vắng vọng như từ đâu, một kiếp xa xôi. Nghe mệnh mang trong mưa sương những câu thơ của N.Đ.T mà Tự đã hơn một lần ngâm nga cho tôi nghe.

*Hãy rung lại một tiếng chuông của mọi ngày vàng trong quá khứ
Có thể em sẽ nghe hồn mình run rẩy trong từng mỗi âm thanh...*

Mưa lại vẫn bay trên lưng đèo. Hạt bụi nước long lanh không làm ướt đất mà nhuộm một mờ cảnh vật, đọng thắm hoa rừng đẹp nào nùng hơn. Có ai thấy không nhỉ? Đã có một hạt bụi của mùa xuân trong mùa hạ gõ âm thầm vào mắt tôi tạo thành một điềm và đọng hoài ở đó không tan. .

SƯU TẦM (Tiếp theo trang 36)

những bộ xương của người nguyên thủy

Dầu đang có nhiều thuyết về nguồn gốc loài người, nhưng các nhà khoa học quả quyết rằng loài người xuất hiện khoảng hơn một tỷ rưỡi năm về trước dựa vào sự nghiên cứu các bộ xương cổ. Những nhà nhân chủng đã thiết lập lại hình dáng của một thân hình toàn diện từ những phần xương tìm được. Vào năm 1891 và 1892, Eugene Dubois, một nhà giải phẫu và nhân chủng học người Dutes tìm được đỉnh xương sọ, ba cái răng và một mảnh xương đùi ở đảo Java. Người Java cổ lùn hơn người trung bình ngày nay. Cái đầu hướng về phía trước ngực, răng và hàm nhô ra ngoài. Sọ nhỏ và mỏng, trán dốc xuống. Người Java sống độ 1 triệu năm trước và được biết là xưa nhất được khám phá.

Năm 1959 bác sĩ L.S.B. Leakey, một nhà nhân chủng học người Anh nổi tiếng đã tìm ra ở Olduvai Gorge thuộc Tanganyika, Phi Châu, một sọ người nguyên thủy ước lượng đã sống 1 triệu 7 trăm ngàn năm trước.

Đó là người Đông Phi hay Zinjanthropus, có lồng ngực thấp, mặt dài và hàm lớn, sâu. Một trong những giống người cổ nhất là người Bắc kinh, xương của họ được tìm thấy ở Bắc kinh, xuất hiện sau người Java và được coi là tiến bộ hơn vì họ có bộ óc lớn.

Về sau này người ta khám phá ra có giống người Heidelberg (Đức), người Neanderthal được tìm thấy gần thung lũng Dusseldorf được gọi là người sống trong hang, tàng tích được tìm thấy ở Pháp. Sự khảo cứu các bộ xương này chứng tỏ đã xảy ra cả ngàn năm trước. Bộ óc càng ngày càng lớn hơn và răng nhỏ hơn, xương sống thẳng hơn nên về sau giống người có thể đứng thẳng được, đầu hơi ngàng về phía sau; vai, chân dài và thẳng hơn. Khoảng thời gian từ một triệu năm đến 3 ngàn năm trước kỷ nguyên được gọi là thời kỳ thạch khí, vì trong thời kỳ này con người phần lớn tạo dựng khí giới và dụng cụ bằng đá. Thời thạch khí cũng được chia ra làm 3 thời kỳ. Thời thượng cổ được gọi là thời kỳ tiền thạch khí.